

Frysk Keunstynstitút

F07-1992

jierferslach

1992

067.22:353:718 (060.555)(492.71)

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Jierferslach 1992

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Jierferslach 1992

Ljouwert, 1993

Jierferslach 1992

<i>Ynhâld</i>	<i>side</i>
1. Ynliding	1
2. De organisaasje	3
2.1. Untwikkeling	3
2.2. Bestjoer	7
2.3. Stichtingsried	7
2.4. Kommisjes	8
2.5. Meiwurk(st)ers	9
3. De aktiviteiten	11
3.1. Byldzjende keunsten	11
3.2. Poadiumkeunsten	14
3.2.1. Dûns	14
3.2.2. Muzyk	16
3.2.3. Toaniel	18
3.3. Aktiviteiten	20
3.4. Dokumintaasje	24
3.5. Stipe	26
3.6. Ferskaat	27
4. Bylagen	29

wike fan de keunst

1. *Ynlieding*

Dit is it twadde jierferslach fan it Frysk Keunstynstitút en tagelyk it lêste.

Op 27 maaie 1992 namen de Steaten fan Fryslân it beslút om it Frysk Keunstynstitút per 1 jannewaris 1993 net langer te subsidiearjen om it dêrmei frijkommen jild, minus in foarse besuniging, brûke te kinnen foar in nije organisaasje mei taken sawol op it mêd fan de keunsten, as fan de keunstsinnige foarming.

Krekt doe't it Frysk Keunstynstitút moai begûn te rinnen: de oanrinproblemen oplost wienen, it beliedsplan foar de kommende jierren fêststeld, de oergong fan it emansipa-toarysk-edukatyf wurk foar froulju realiseard en de eardere bilokaasje opheven, waard it dúdlik dat alles wer oars moast.

It seit himsels dat it Frysk Keunstynstitút om mear as ien reden bot ûngelokkich wie en is mei de hiele gong fan saken.

Dat jildt yn it foarste plak nei de meiwurk(st)ers ta dy't nei de yn 1988 úteinsetten en trije jier duorjende reorganisaasje fan de saneamde advys- en oerlisstruktuur, nei amper in jier wer konfronteard waarden mei stagnaasje yn it wurk en grutte ûnwissens oer de eigen beropstakomst.

Dat jildt yn it oarde plak nei it wurk ta dat, hoewol't besocht is dat yn it hiele jier sa goed mooglik fuort te setten, te lijen krige fan it ferdwûne takomstperspektyf, de earste -net ynfolde- fakatueres en de enerzjy dy't sa'n yngripending feroaringsproses freget.

Dat jildt yn it tredde plak nei de organisaasje ta dy't krekt moai op gleeed rekke. De ûnderskate funksjes begûnen op elkoar ynspile te reitsjen, in breed droegen beliedsplan wie fêststeld en it elan fan it nije like de nedige kânsen te krijen. It beslút om yn ien kear wer in hiel oare kant út te wollen, betsjut yn dat ferbân in regelrjocht kapitaalferneatigjen.

Dat jildt yn it fjirde plak nei de troch de Provinsje folge prosedueren. Yn earste ynstânsje seagen de provinsjale plannen der hiel oars út en wol sa dat der praat wurde koe fan in trochlûken fan de eardere besluten oangeande it Frysk Keunstynstitút. Yn de rin fan it proses waard de koerts lykwols alhiel ferlein, mei as gefolch it úteinlik beslút om ta in hiel nije organisaasje te kommen. Yn de praktyk sil 'hiel nij' lykwols mar relatyf wêze, om't en finansjele en arbeidsrjochtlike omstannichheden der ta twinge om bestaand personiel op 'en nij yn te setten. De provinsjale oanpak en de útsprutsen en net-útsprutsen betinkens, fertsjinje yn de eagen fan it Frysk Keunstynstitút gjin applaus.

Hieltiten wer die bliken dat der amper praat wurde koe fan koöperaasje tusken de Provinsje en de belanghawwende organisaasjes.

It hie it Frysk Keunstynstitút leaver west as dat oars west hie. Soks hie ek grif better west foar it te ferwachtsjen einresultaat.

Op 31 desimber 1992 hie it Frysk Keunstynstitút noch hieltiten gjin formeel berjocht oer de troch de Provinsje nommen besluten oangeande syn takomst krigen. Hie dat wol it gefal west, dan hie op dit plak meld wurde kinnen dat it bestjoer fan it Frysk Keunstynstitút, mei op grûn fan de hjirfoar oanjûne fjouwer punten, besluten hie om lâns it paad sa't de Wet Arob dat wiist, beswier tsjin de provinsjale besluten oan te tekenjen.

Nettsjinsteande alle ûnwissens en de enerzjy dy't in proses as dêr't de Steaten yn maaie ta besluten hawwe, freget, hawwe de meiwurk(st)ers fan it Frysk Keunstynstitút mei ynset en faasje harren wurk dien. Dêrfoar past op dit plak grutte tank.

wike fan de keunst

2. *De organisaasje*

2.1. *Untwikkeling*

Op 22 jannewaris 1992 koe de Stichtingsried him oer it beliedsplan foar de jierren 1992-1995 en it wurkplan foar 1992 bûge. Dêrnei stelde it bestjoer ien en oar fêst en koe "**Tusken ambysje en werklikheid**" nei bûten ta brocht wurde.

Dy titel jout de rjochting fan it wurk fan it Frysk Keunstynstitút wer. "It Frysk Keunstynstitút wol net stean bliuwe, mar de gong der yn hâlde. It Frysk Keunstynstitút wol de keunsten yn Fryslân stypje, troch in aktive en ynspirearjende rol te ferfoljen, rjochte op it kwalitatyf fersterkjen fan it oanbod op it mêd fan de keunsten yn Fryslân."

Dat útgongspunt waard útwurke yn:

- de foarstap ta en it ta stân bringen fan projekten en aktiviteiten boppe it al besteande oanbod. Dêrby moat it gean om saken dy't fierder as ien wurksoart geane en/of sa nijsgjirrich binne dat it om dy reden allinne al nedich is dat it yn Fryslân bart;
- it befoarderjen fan de deskundigens fan de keunstsektor troch it oanbieden fan kaderkursussen, ûntwikkelingsprojekten en de organisaasje fan lêzings en diskusjerûnten;
- de help en stipe oan en de begelieding fan it wurk fan de ûnderskate organisaasjes op it mêd fan it Frysk Keunstynstitút;
- de dokumintaasje fan it oanbod, it wurk en de ûntjouwings op it gebiet fan de keunsten;
- de promoasje fan en de foarljochting oer de sektor keunst;
- de akwisyse en begelieding fan opdrachten en
- it edukatyf begelieden fan projekten.

It bestean fan it beliedsplan en wurkprogram of ek it jierferslach oer 1991 spile gjin inkelde rol yn de yn april útein setten diskusje oer de takomst fan it Frysk Keunstynstitút. Blykber is de eksterne wurking fan ditsoarte fan stikken net grut.

Lykas yn 1991 wie it Frysk Keunstynstitút twongen om op de provinsjale plannen mei it wurk op it mêd fan de **byldzjende keunsten** te reagearjen. Yn de yn febrewaris nei bûten kommen nota oer de byldzjende keunst waard net langer útsteld om de byldzjende keunst dokumintaasje by it Fries Museum ûnder te bringen, mar no moasten de edukatyf meiwurkster en de technysk artystyk meiwurker mar nei it Fries Museum ta. Yn de eagen fan it Frysk Keunstynstitút betsjutte soks in trochbrekken fan de ienheid fan wurkjen binnen de stipefunksje foar de (byldzjende) keunst en dêrmei in ferskraling fan de hiele stipefunksje.

It kaam op dat stuit lykwols net ta in útdroegen saak, om't de behanneljende steate-kommisje it beslút naam ien en oar te ferskoven neidat de beslútfoarming oer it opheffen fan de troch it Ryk opleine ISP-besunigings, plakfûn hie.

Op 1 april 1992 ferlieten de trije meiwurksters foar it **emansipatoarysk-edukatyf wurk foar froulju** it Frysk Keunstynstitút, neidat it nije Emancipatiebureau Friesland ta stân kommen wie en it oerlis oer de oergong fan minsken en guod ta in goed ein brocht

wie.

Op 3 april 1992 koe op in feestlike gearsit yn de kosterij fan de Grutte Tsjerke en yn oanwêzigens fan in grut tal relaasjes, ôfskie nommen wurde fan de trije meiwurksters. Dêrmei kaam in ein oan in tidrek dat yn 1975 mei it Frysk 'Jier fan de Frou' útein set wie.

De earste helte fan it ferslachjier waard brûkt om te besykjen de besteande **húsfestingsproblemen** op te lossen. It yn 1991 útein setten mienskiplik oplûken mei de Fryske Toanielstichting Tryater waard fuortset en liede û.m. ta plannen mei it Ljouwerter Arendstúnkompleks en it op it foar en tsjin besjen fan it eardere militêr hospitaal yn Ljouwert, mar net ta konkreet resultaat.

Yn de twadde helte fan it ferslachjier makken de provinsjale plannen mei it Frysk Keunstynstitút dat it krewearjen op dit punt op in sêft pitsje set waard.

Wol kaam der in ein oan de bilokaasje fan de meiwurk(st)ers, doe't, mei mooglik makke troch it ferdwinen fan it frouljuswurk, de twa provinsjale toanieladviseurs op 29 april romten yn de gebouwen oan de Ljouwerter Grutte Tsjerkestrjitte krigen. De eardere romten fan it Frysk Toaniel Ferbân bleaunen noch beskikber foar kursusaktiviteiten en opslach. Dat lêste wie ek nedich, om't der in nij plak fûn wurde moast foar de depotromte byldzjende keunst dy't net langer hierd wurde koe yn ferbân mei fernijingsplannen fan de kant fan de ferhierder. Dy depotromte waard flakby de kantoarromte fûn, allinne wol aardich lytser as wat feitlik nedich wie.

Om de personele mooglikheden fan de organisaasje te fergrutsjen, waard kontakt socht mei de Stichting **Werkwijzer**, doe noch de Stichting Banenpool yn Ljouwert.

Dat hat per 1 augustus 1992 resulteard yn de komst fan in konsjerzje, dy't him yn koarte tiid bewiisde as in grutte oanwinst foar de organisaasje, sawol troch it wurk eigen oan in konsjerzje, as troch it út hannen nimmen fan it wurk fan byg. de administraasje, dy't dêrmei better oan it eigen wurk takaam.

Per 1 oktober 1992 koe yn it selde ramt in konsulint popmuzyk mei syn wurk útein sette. Dêrmei waard in al lang besteande winsk om op dat wichtige wurkfjild it nedige dwaan te kinnen úteinlik ferfold. De funksje fan konsulint popmuzyk wurdt ferfold yn nau gearhingjen mei de Stichting Friesland Pop.

De omfang fan de **administrative formaasje** foarme it hiele jier in knypstip yn de organisaasje, mei feroarsake troch in earder tasein, mar úteinlik net realiseard heal formaasjeplak op dat mêd. Lokkich makke de komst fan de konsjerzje yn de rin fan it jier dat knypstip aardich lytser.

In probleem dat net oplost waard, wie de duorjende **likwiditeitsproblemen** dêr't de organisaasje mei te krijen hie. In útstel om ien en oar op te lossen, waard net troch de Provinsje honoarde en dat betsjutte in ferkearde ôfhinklikens fan de kûlânsje fan de bank en ûnevenredich hege rintekosten.

Op 28 jannewaris 1992 fûn in earste ynformeel moetsjen pleats fan in delegaasje fan de bestjoeren fan de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland en it Frysk Keunstynstitút om te besjen wat, mei yn it ljocht fan dat wat de Steaten op 19 desimber 1990 besluten, der mooglik wêze koe op it mêd fan **oparbeidzjen** of noch fierder.

Dat oerlis krige syn ferfolch yn oerlis op direksjenivo, mar soe net fierder brocht wurde doe't it Kolleezje fan Deputearren op 1 april 1992 nei bûten kaam mei syn plannen ta it opheinen fan de **ISP-besunigings**.

Dy plannen wienen benammen desastreus foar de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland. It subsydzje fan dy organisaasje waard ynlutsen en it Frysk Keunstynstitút

krige per 1 jannewaris 1993 ekstra middels om de stipefunksje keunstsinnige foarming te ferfoljen.

Dy útstellen pasten yn de besluten dy't de grûnslach foar it Frysk Keunstynstitút foarmje en ek it betinken sa't dat byg. op 4 maart 1993 yn de oanbelangjende Steatekommisje op tafel kaam.

Al gau waard it lykwols dúdlik dat it Frysk Keunstynstitút him gjin yllúzjes oer it ferfolch hoechde te meitsjen.

In iepen brief fan in tal lju út de hoeke fan de poadiumkeunsten, pleitte op 10 april al foar it oerein hâlden fan de keunstsinnige foarming, troch ek it wurk fan it Frysk Keunstynstitút yn de ôfwaging mei te nimmen.

Dat brief makke yn elts gefal ien ding goed dúdlik: kollega's wienen yn ien slach ta konkurrinten fan elkoar wurden.

Op de deis nei Peaske hâlden saneamde harksitting, waard de mei it iepen brief ynsetten offensyf tsjin it Frysk Keunstynstitút troch deselden mei krêft fuortset, sûnder dat it Frysk Keunstynstitút sjoen de op tafel lizzende provinsjale plannen, dêr wat tsjin begjinne koe.

Yn de dei dêrop hâlden sitting fan de steatekommisje die bliken dat ien en oar ek yn de rjochting fan de polityk net sûnder fertuten bleaun wie. De ferantwurdlik deputearre achte it net iens nedich om it eigen útstel ditoangeande te ferdigenjen en dêrmei wie it Frysk Keunstynstitút sûnder oerlis of tsjinwurd yn it laberet brocht.

It op 19 maaie 1992 nei bûten brochte nije útstel fan de kant fan it Kolleezje fan Deputearren wie suver noch slimmer, as al ferwachte wurde mocht: de beide besteande organisaasjes mar hielendal opdoeke en mei folslein wat nijs begjinne.

It sprekt himsels dat it Frysk Keunstynstitút dêr bot op tsjin wie. En nei't nei de gearkomste fan de steatekommisje al útsteld wie om te kommen ta "in yntegraasje fan oant no ta ôfsûnderlik ferfolde taken. Wy tinke dêrby oan in opset mei in fiiftal wurkferbanen, te witten foar de byldzjende keunsten, de poadiumkeunsten (de film ynbegrepen), de keunstsinnige foarming, de aktiviteiten en de administrative tsjinstferliening," waard de Steaten fan Fryslân no dúdlik makke dat "der it maklikst en it hurdst ta in yntegraasje fan taken fan sawol de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland as it Frysk Keunstynstitút binnen it ramt en de fuortsetting fan it Frysk Keunstynstitút kommen wurde kin.

Boppedat pleitet it feit dat it Frysk Keunstynstitút der noch mar sa krekt nei in wiidweidige reorganisaasje is foar sa'n oanpak.

Op 19 desimber 1990 hawwe jimme besluten ta it oprjochtsjen en yn stân hâlden fan it Frysk Keunstynstitút û.m. mei it fêststellen dat alle stipefunksjonarissen foar de keunsten yn tsjinst fan it Frysk Keunstynstitút komme soenen. Dy oanpak jout hiel wat minder swierrichheden as de kar foar in nije organisaasje. Dêrby hoecht de ynbring fan alle belanghawwenden perfoarst net lytser te wêzen.

De earder diene beslútfoarming en de doe wekte ferwachtings wurde no yn ien kear oan de kant set. Wy fine dat wy it ús personiel net oandwaan kinne om nei in drege tiid fan opdoeken en wer oprjochtsjen dat alles nochris trochmeitsje te moatten."

Ien en oar mocht lykwols net helpe. Op 27 maaie 1992 namen de Steaten fan Fryslân it beslút om per 1 jannewaris 1993 in nije organisaasje foar de keunsten en de keunstsinnige foarming te realisearjen mei in subsydzjebedrach lyk oan dat foar de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland en it Frysk Keunstynstitút, minus in bedrach fan ien miljoen gûne. De nije organisaasje soe der komme moatte lâns it paad fan in projektor-

ganisaasje dêr't ek it Frysk Keunstynstitút foar frege waard oan mei te dwaan.

Al op 11 juny 1992 fûn in earste oerlis dêroer op funksjonarisse-nivo pleats, wylst op 25 juny 1992 in earste bestjoerlik oerlis pleatsfûn.

Yn dat oerlis waard fan de side fan it Frysk Keunstynstitút in konstruktif meidwaan tasein, mar tagelyk in foarbehâld makke foar safier't it om it gebrûk meitsjen fan de yn dizzen troch de wet beane mooglikheden ta it meitsjen fan beswier, gie.

Op 18 augustus 1992 soe dêrnei de earste gearkomste fan de troch de Provinsje ynstelde projektgroep pleatsfine, op 14 septimber 1992 folge troch in earste gearkomste fan de stjoergroep, dêr't twa bestjoersleden fan it Frysk Keunstynstitút in sit yn namen.

It wurk yn dy saneamde projektorganisaasje konsintrearde him oan de iene kant op it meitsjen fan in ûntwerp foar de nije organisaasje, sa't dat úteinlik resultearde yn in útstel "Hoofdstructuur Instituut voor de Kunsten" en oan de oare kant op de prosedurele aspekten.

Sa like de Provinsje wat al te maklik oer de arbeidsrjochtlike en sosjale aspekten fan de hiele operaasje te tinken en moast der lang praat wurde oer de wurking fan art. 1639aa e.f. fan it NBW, de posysje fan de dielnimmende partijen yn de operaasje en de kwestje fan fúzje al of net, in sosjaal plan al of net en in sosjaal statút.

Op 30 oktober 1992 lei der in útstel foar in nije organisaasje op tafel dat troch de trije partijen: Provinsje, Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland en it Frysk Keunstynstitút, droegen like te wurden. Fjirtjin dagen letter die lykwols bliken dat de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland ôfstân naam om't de keunstsinnige foarming ûnfoldwaande har gerak krije soe.

Dat makke ek in mearderheids- en minderheidsstânpunt yn it Kolleezje fan Deputearre Steaten mooglik dat op 24 novimber 1992 nei bûten kaam.

De op 2 desimber 1992 hâlden gearkomste fan de steatekommisje like it mearderheidsstânpunt te stypjen, mar de politike werklikheid wie dêrnei wer oars doe't it definitive steate-útstel winliken noch mear yn de rjochting fan de keunstsinnige foarming opskoode, as it eardere minderheidsstânpunt al ferwachtsjen die.

It Frysk Keunstynstitút waard dêrmei nochris wer konfronteard mei plannen dy't sines net wienen, mar no ek noch in brek mei it wurk yn de projektorganisaasje en it op tafel lizzende 'Hoofdstructuur' betsjuten. Wie earder de hiele administrative en organisatoaryske stipe sa't dy troch it Frysk Keunstynstitút en dêrfoar de Fryske Kultuerried dien waard, de plannen útskreaun, no ferdwûn ek noch de help en stipe by aktiviteiten en eveneminten en de help en stipe oan programmamakers en -fregers.

Yn in brief oan de Steaten waard ien en oar nochris dúdlik makke, mar it mocht net mear helpe. De Steaten folgen yn grutte mearderheid it útstel fan deputearren op 16 desimber 1992, om dêrmei it Frysk Keunstynstitút foargoed nei it ferline te ferwizen. It beslút fan Provinsjale Steaten betsjut foar it wurk sa't dat yn dit jierferslach beskreaun wurdt, de ein foar de ûnder 3.6. werjûne stipe, foar in grut part de ein fan it ûnder 3.3. 'Aktiviteiten' beskreaune wurk, in koartsjen fan it wurk op it mêd fan de byldzjende keunsten en de dûns en ûndúdlikens oer de takomst fan it ûnder 3.2.3. 'Toaniel' beskreaune.

It feit dat al earder dúdlik wurden wie dat de organisatoarysk en administrative tsjinstferliening gjin plak yn de nije opset krije soe, makke dat de ûnderskate ôfnimmers fan

dy tsjinsten al ear't der in steatebeslút wie, dêrfan op'e hichte brocht waarden en tagedlyk de rie jûn om de (finansjele) administraasje per 1 jannewaris 1993 earne oars ûnder te bringen.

It is nafrant dat krekt twa jier earder deselde Steaten dy tsjinstferliening as de kearn fan it nije Frysk Keunstynstitút seagen.

Om't ek it wurk fan de Kostúmkommissje fan Fryslân yn in fakuum drige te kommen, waarden dêrfoar prikken yn it wurk steld om ta in ferselsstanning te kommen.

Op 31 desimber 1992 wie it fierder dúdlik dat fan de troch it Kolleezje fan Deputearre Steaten útstelde naadleaze oergong fan âld nei nij per 1 jannewaris 1993 gjin praat wêze soe. De nije organisaasje wie op dy datum sels noch lang net yn sicht.

It is dúdlik dat soks winliken net kin en ek net mei in berop op in besuniging fan ien miljoen gûne goedpraat wurde kin.

Nei it earste oanfangsjier dat ek fan it bestjoer de nedige enerzjy frege hat, like it der op dat it twadde jier mear romte biede soe om ta in "bestjoeren op ôfstân" te kommen. Troch de hjirfoar beskreaune perikels is it safier net earlik kommen.

It wie sels sa dat it bestjoer noch faker gear west hat, as al yn it earste jier it gefal wie.

Der wienen meielkoar trettjin bestjoersgearkomsten, fjouwer gearkomsten fan de Stichtingsried, twaris in saneamd bestjoerlik oerlis mei it Provinsjaal Bestjoer, trijeris in oerlis mei it bestjoer fan de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland, njoggen gearkomsten fan de saneamde stjoergroep dy't yn de projektorganisaasje yn it libben roppen wie, en dan noch de nedige ynsidintele kontakten en oerlissen.

2.2. *It bestjoer*

It bestjoer kaam yn it ferslachjier trettjin kear byelkoar yn de folgjende gearstalling:

- Drs. H.R. Heite, foarsitter, Wolvegea;
- Mefrou P.H. Dijksterhuis-de Haan, skriuwer, Warkum;
- Mr. R.W. de Casseres, ponghâlder, Ljouwert;
- D.E. Heere, Ljouwert;
- Mefrou H. Ludwig, Peins;
- K. Wielinga, twadde foarsitter, Feanwâlden.

Mei yngong fan 1 septimber 1992 waard it bestjoer útwreide mei:

- L.O.M. Popma, Gytsjerk.

2.3. *Stichtingsried*

De Stichtingsried kaam yn it ferslachjier gear op 22 jannewaris 1992, 21 maaie 1992, 30 septimber 1992 en 1 desimber 1992.

Op 22 jannewaris brocht de Stichtingsried syn advys oan it bestjoer út oer beliedsplan en wurkprogram. Op 21 maaie stienen de jierstikken op de wurklist en de beide lêste gearkomsten stienen yn it teken fan de provinsjale reorganisaasje-útstellen.

De Ried wie yn it ferslachjier as folget gearstald:

- B.S. Adema, Dokkum, BNA-ôfd. Fryslân;
- J. Buchener, It Hearrenfean, Noardlike Skouboarchdireksjes;

- D. Dam, Sako en Samo;
- mefrou L. van den Ende, Ljouwert, Stichting Dûns;
- mefrou G. Frieswijk, Mildam, FTF;
- J. Haantjes, Ljouwert, Fria;
- mefrou C. Laanstra, Ljouwert, Stichting Dûns;
- J. Scheepsma, Ljouwert, Stichting Friesland Pop;
- Ir. M. Schutten, Ljouwert, Friese Bouwkring;
- G. Tonen, Ljouwert, Noardlike Skouboarchdireksjes;
- H.H. Töben, De Lemmer, Friese Jazzfederatie;
- G. Veldman, Koarnjum, FTF;
- A. Zandstra, Ljouwert, BBK.

2.4. *Kommisjes*

Kommisje Teater en muzyk

- J.J. Buchener, It Hearrenfean
- L. Fokkema, Grou
- Th. van der Goot, Drachten
- P. Graafsma, Leeuwarden
- G.A. ter Horst, Deinum
- A. van der Sluis, Surhústerfean
- K. Stoop, Snits
- G. Tonen, Ljouwert

Dokumintaasjekommisje byldzjende keunst

- H. Comis, St. Jabik
- A. Hartsuiker, Jobbegea
- J. Heman, Ljouwert
- C. Huese, It Hearrenfean
- A. van der Linden, Wolsum
- F. Ram, Hegebeintum
- R.B. Rinsma, Ljouwert

Kommisje Toaniel

- J. Calsbeek, Akkrum
- L. Dijkstra, It Hearrenfean
- G. Frieswijk, Mildam
- P. te Nuyl, Ljouwert
- B.S. Oldenhof, De Tynje
- G.F.J. Veldman, Koarnjum

Kostúmkommissje fan Fryslân

- A. Fokkema, Ternaart
- G. ter Haar, Warkum
- S.L. Jonkers, Harns
- M. Keizer, Feanwâlden
- H. Nauta-Abma, Snits
- L.M. Schurer-de Haan, Dokkum

- R. Walsma, Hurdegaryp
- S.I.E. Wille-Engelsma, It Hearrenfean

Kommisje Dûns

- L. v.d. Ende, Ljouwert
- S. Heida, Boalsert
- C. Laanstra, Ljouwert
- A. Posthumus, Ljouwert
- H. Schut, Ljouwert
- M. Teensma, Marsum
- T. v.d. Velde, Snakkerbuorren

Redaksje Toanielkrante

- W.P. Berga, Twellegea
- H. Brans, Huns
- W. Daane, Marsum
- M. Gerlsma, Dronryp
- J. de Haan, Frjentsjer
- J. Hager, Wyns
- R.V. Landman, Snits

2.5. *Meiwurk(st)ers*

Op 31 desimber 1992 hie it Frysk Keunstynstitút de folgjende meiwurk(st)ers yn tsjinst:

- F. Andringa, dûnskonsulinte (0,80)
- H.L. Brans, dramaturch (0,60)
- H. Bonnema, boekhâlder
- J.W. Castelein, adjunkt-direkteur
- J.T. Cats, admin. meiw. (0,50)
- M. Cats, eduk. meiw. byldzjende keunst
- W. Daane, toanieladviseur **
- A. Ferwerda, admin. meiw. (0,50)
- M. Gerlsma, organisat. meiw.
- J. de Groot, húshâldlik meiw. (0,375)
- P. Hemminga, direkteur
- A. Hoekstra, dokumintaliste
- S. de Jong, haad buro sintrale stipe
- A.H. Kooyman, techn. art. meiw. (0,4211)
- J.H. Lamminga, konsulint muzyk (0,20)
- S. van der Molen, admin. meiw.
- H.J. Mous, konsulint byldzjende keunst
- H.C.M. Mulder, toanieladviseur **
- S. Nauta, konsulint popmuzyk *
- G.H. Starckenburg, admin. meiw.
- G. Venema, konsjerzje *

* ynliend fan de Stichting Werkwijzer te Ljouwert

** detastjeard by it FCAA

Doe't de hear **S. de Jong** ein april mei fakânsje by syn dochter yn Israel wie, kaam it berjocht dat de Keninginne him mei de gouden eremedalje ferbûn oan de Oarder fan Oranje Nassau ûnderskieden hie, as erkenning foar it protte en wichtige wurk op it mêd fan de kultuer yn Fryslân dien.

De foarsitter rikte de ûnderskieding oan de hear De Jong út op in feestlike gearsit mei famylje en kollega's op 1 juny 1992.

Yn deselde gearsit waard omtinken jûn oan it feit dat mefrou **J. de Groot-van Breeden** fiifentweintich jier yn tsjinst wie fan it Frysk Keunstynstitút en syn foargonger de Fryske Kultuerried.

De konsulint muzyk fan it Frysk Keunstynstitút, de hear **J.H. Lamminga**, waard mei yngong fan 1 septimber 1992 beneamd ta adjunkt-direkteur fan De Muzerie te Swol.

Op dyselde datum waard syn tsjinstferbân fan fjouwer dagen wyks werom brocht nei ien dei wyks. Op 31 desimber 1992 wurke de hear Lamminga foar it lêst as muzykkonsulint. Op 18 desimber namen bestjoer, kollegae en relaasjes ôfskie fan de hear Lamminga, dy't dêrmei syn 12,5 jierrich tsjinstferbân krekt net folmakke.

Sa't al earder oanjûn is, ferlieten per 1 april de dames **W. Dölle, G.F. Gepken en R. van den Ham** de organisaasje, yn ferbân mei harren oergong nei it Emancipatiebureau Friesland. Op 3 april waard der omtinken oan dat feit jûn foar de relaasjes, op 1 juny waard der yn de rûnte fan bestjoer en meiwurkers omtinken oan dy feroaring jûn.

Lykas hjirfoar ek al oanjûn waard, sette de hear **G. Venema** op 1 augustus 1992 mei syn wurk as konsjerzje útein.

Op 1 oktober 1992 begûn de hear **S. Nauta** as konsulint popmuzyk mei syn wurk.

It **syktefersom** ûnder de meiwurk(st)ers lei aardich heger as yn it foarige ferslachjier. Dy taname is yn haadsaak ta te skriuwen oan it sûnt 1 juny 1992 net arbeidzje kinnen fan de dûnskonsulinte as gefolch fan in auto-ûngefal.

Foar de oare meiwurk(st)ers lei it trochsnee-fersom op 2,8%. Dat sifer mei yn it ljocht fan de omstannichheden as leech sjoen wurde.

Mefrou Elbrich Wind-Wartena fan Damwâld brocht in koarte **staazje** yn de rin fan de Wike fan de Keunst op it ynstitút troch.

Esther Hoogsteen fan Marrum hat holpen in grut part fan it **adressebestân** û.m. dat fan de Toanielkrante, yn de kompjûter te bringen.

Trije meiwurk(st)ers folden yn it ferslachjier de **personielsfertsjinwurdiging** yn, te witten Jacob Lamminga, dy't nei de simmer opfolge waard troch Huub Mous, en Anneke Ferwerda.

Sjoen alle feroarings wie der in tal kearen oerlis mei it fakbûn.

Op freed 19 juny 1992 hat der in personielsekskurzje rjochting Bremen pleatsfûn.

wike fan de keunst

3. *De aktiviteiten*

3.1. *Byldzjende keunsten*

Lykas ûnder it haadstik oer de organisaasje ek al opmurken, begûn it jier mei ûnwis-sens oer de takomst fan de funksjes op it mêd fan de byldzjende keunsten. Wie der earder praat fan in ûnderbringen by it Fries Museum, it nije konsept fan de **provinsjale nota oer de byldzjende keunst** hie it noch oer in oerbringen fan de edukative en artis-tyk-technyske funksjes.

Ut it Ynstitút wei, waard de klam lein op it gearhingjen fan it iene mei it oare en in be-hâld fan de hiele byldzjende keunst funksje bepleite.

Dat dêrnei noch in kear alles op de kop set wurde soe, wie doe noch net te besjen.

Yn it ferslachjier waarden de folgjende **útstallings** makke:

· **"Met de camera gemaakt"**: edukative útstalling oer fotografy, mei in taljochting foar it ûnderwiis. De roelaasje set yn jannewaris 1993 útein.

· **"Fjouwer yn ien/Vier in één"**: in útstalling mei it wurk fan fjouwer keunstners út Fryslân, te witten Ra van der Hoek, Catrinus Spinder, Jelle Talman en Gerrit Terpstra. De útstalling is ornearre foar roelaasje bûten Fryslân en wie foar it earst te sjen by de Stichting Ateliers yn Driebergen. Yn de rin fan de Wike fan de Keunst wie "Fjouwer yn ien" yn Galery Romein yn Ljouwert te sjen. Njonken de produksje, ferfier en ynrjochting is foar in katalogus soarge.

· Foar **"Tuin '92"** yn de Ljouwerter Friesland Hal waard in útstalling fan wurk fan Hein Mader makke.

· **"Beelden in de Tuin"**, mei wurk fan Karianne Krabbendam, Hein Mader, Frans Ram en Ada Stel, waard makke foar in útstalling yn de tún fan it Harnzer Hanne-mahûs.

· Nei ôfrin fan de útstallingsperioade yn Harns, wie deselde útstalling te sjen yn de tún fan it Martenahûs te Frjentsjer yn de rin fan de dêr hâlden "Agraryske Dagen".

· Foar de manifestaasje **"Vrouw '93"**, ek yn de Ljouwerter Friesland Hal, waard in útstalling fan wurk fan Karianne Krabbendam fersoarge.

· Yn opdracht fan galery Romein waard in útstalling mei as titel **"Signaal '92"** mak-ke. Dêr wie it wurk fan sân jonge keunstners te sjen, te witten Sigrid Hamelink, Fons Hoiting, Marga Honting, Henk Kamsma, Henk de Lange, Reina Makkinga en Anton Rolink.

· Foar de útstalling waard teffens in tearblêd produseard.

· Ein maaie, begjin juny waard wer de útstalling fan de **provinsjale oankeapen** hâlden. Ek foar dy útstalling dy't hâlden waard yn de Ljouwerter Kânslerij en iepene troch de foarsitter fan it Frysk Keunstynstitút, waard in tearblêd produ-seard.

· Yn oparbeidzjen mei de Stichting Samenwerking van Dorpshuizen in Friesland (SDF) waard de útstalling **"Keunst yn eigen doarp"** makke, ornearre foar de roe-laasje yn Fryske doarpshuizen. It projekt bestiet feitlik út twa eksposysjes, ien mei

wurk fan Reinder Homan en Pier Pander en ien mei wurk fan Jan Hofman en Josje Werdmuller.

It Frysk Keunstynstitút soarge net allinne foar de produksje fan de útstalling, it tearblêd en de affysjes, mar ek foar de roelaasje en ynrjochting.

De útstallings wienen of binne noch te sjen yn Ternaard (dêr't it projekt op 14 septimber útein set is), Walterswâld, Tytsjerk, De Rottefalle, De Pein, Houtigehage, Oerterp, Wurdum, Wergea, Terherne, Wâldsein, Heech, Easterlittens, Easterbierrum, Koarnjum en Ternaard.

De eigen edukative útstalling "**Bouwen met verbeelding**" wie yn it ferslachjier te sjen en waard begelaat yn Frjentsjer (700 learlingen); Drylts (250 learlingen); Snits (800 learlingen); Ljouwert (500 learlingen) en Dokkum (600 learlingen).

Foar it "**Bagage-projekt**" yn de Drachtster Lawei waard in ûnderwiispakket makke, besteande út lessuggestjes foar sawol it basis- as it fuortset ûnderwiis. Ien en oar resultearde yn in útstalling fan troch learlingen makke wurkstikken. Yn it ramt fan it selde projekt waard in lêzing yn de pleatslike iepenbiere bibleteek hâlden, in tekst foar de katalogus skreaun en de útstalling sels iepene.

Foar de útstalling "**Concrete Dutch**" yn Sönderjyllands Kunstmuseum yn it Deenske Tönder mei wurk fan Cor van Dijk, Henk van Gerner, Anke Kuijpers, Jean le Noble en Wim Roose, waard in katalogustekst skreaun: "The Dutch connection in constructivism".

Foar de **architektuer-estafette** fan it Bûn fan Nederlânske Architekten waard de Fryske presintaasje yn teater Romein fersoarge.

Teksten foar útstillingskatalogi en/of tearblêden waarden skreaun oer it wurk fan Eja Siepman van den Berg en Rob Nypels (t.b.f. Galery Romein); Henriëtte van't Hoog (Kunsthuis Noard 200); Hollie Witteveen (Galerie Eewal) en Anne Feddema (Coopmanshûs).

Op fersyk fan de gemeente **Nijefurd** waard dielnommen oan it wurk fan in lytse kommisje fan deskundigen dy't har oer de takomst fan Kunsthuis Noard 200 bûgde. Nei fiif gearkomsten koe in advys útbrocht wurde.

De Beeldende Kunstenaars Nijefurd kloppen mear as ienris op'e doar om advys oer it te folgjen paad om stipe te krijen.

Foar de inisjatyfgroep "**Behoud culturele voorzieningen**" waard in notysje oer it behâld fan de eardere Vredeman de Vries-voorzieningen en it oprjochtsjen fan in keunstwurkpleats skreaun.

In nij inisjatyf wie de opset en útjefte fan "**Praktikabel**"-podium per post. De earste útjefte koe yn de rin fan de Nacht van de Architectuur op 1 july 1992 yn teater Romein presintearde wurde. De twadde útjefte ferskynde yn desimber.

De **Nacht van de Architectuur**, dit kear iepene troch de foarsitter fan it Frysk Keunstynstitút, frege ek fierder wer de nedige ynspannings.

Yn it tydskrift "**Punt Uit**" waard tolve kear in bydrage skreaun oer it wurk fan in Frysk keunstner.

Dêrnjonken waard in stik skreaun dat yn it museumjournaal ferskynde.

Twaris waard foar de byldzjende keunstners yn Fryslân in **keunstreis** organiseard. Fan 10 oant en mei 12 april gie der in reis nei Parys ta, en op 28 oant en mei 30 augustus waard de Documenta yn Kassel besocht.

Foar in reis nei de nije Kunsthal yn Rotterdam bestie te min belangstelling om trochgean te kinnen.

Lykas ferline jier waarden de **inisjatyfgroep atelierfoarsjennings** en it **Monument van de Maand** wer stipe.

Nij wie de stipe oan de noardlik arbeidzjende **Stichting Keramische Kunst en Vormgeving**. Dêrby giet it sawol om ynhâldlike, organisatoaryske as administrative stipe. In hichtepunt wie de organisaasje fan in slagge symposium 'Keramik en industrie' dat op 30 en 31 oktober 1992 yn it Princessehof hâlden waard. Der waard ûnder mear sprutsen troch Patrick Boel, Andy Christian, Willem Terlouw en Piter Tichelaar.

De organisaasje fan it byldzjende keunst-oandiel yn de **Wike fan de Keunst** komt ûnder 3.3. noch oan de oarder.

In foarnaam part fan it wurk bestie fierders út advys oan en stipe fan **yndividuele byldzjende keunstners** dy't komme mei fragen oer subsydzjekwestjes, útstallingsmooglikheden en dokumintêre saken.

Fierders waard foar it earst eltse **opdrachtjouwer** fan nijbou bûten de partikuliere sektor, oanskreaun om te wizen op de needsaak ta it ynskeakeljen fan in byldzjend keunstner en de mooglikheden fan it Frysk Keunstynstitút ta advys en begelieding yn dat ferbân. De respons op dy aksje foel ôf. Winliken moat der mear barre as it skriuwen fan in brief, mar dêrta ûntbrutsen de mooglikheden.

Konkrete projekten dy't yn dit ferbân om begelieding fregen, wienen it Bogermancollege te Snits; it Sint Anthoniussikenhûs te Snits; de Christelijke Hogeschool Noord Nederland te Ljouwert; de Stichting Heerenveen in Beeld op It Hearrenfean; de Stichting Kunstprojecten Sneek te Snits; it Wetterskip Fryslân te Ljouwert; in basisskoalle yn Hallum en de provinsjale %-kommisje.

Der waard wer geregeldwei in berop op it Frysk Keunstynstitút dien om in **útstalling te iepenjen**. De konsulint byldzjende keunsten iepene útstallings fan resp. Jaap Knip yn it Fries Natuurmuseum, Peter van Houten yn Galerie Markant yn Langelo, de al earder neamde 'Fjouwer yn ien' yn Driebergen, Willem Jaarsveld yn it Frysk Lânboumuseum, 'Keunst yn eigen doarp' yn Ternaard, de bylde-útstalling yn de tún fan it Hannema-hûs, Reinder Homan yn de Kunstruimte, It Hearrenfean, Rein Halbertsma yn it gemeentehûs te Burgum, it greideprojekt yn Britswert, André van der Linden yn Amstelveen, Maaïke Klein yn Lelystêd en it Bagage-projekt yn Drachten.

De konsulint byldzjende keunst hat fierders njonken kear in **lêzing** hâlden, te witten oer:

- 'Tames Oud en Ameland' yn galery 'De Hoge Stoep' op it Amelân;
- 'Regionale kunst in Europees perspectief' foar it Nut yn Grins t.g.f. it 200-jierrich bestean;
- 'Hedendaagse kunst en humanisme' foar it Humanistisch Verbond te Grins;
- 'Hedendaagse beeldende kunst' foar it Frjentsjerter Nut yn it ramt fan de dêr hâlden Agraryske Dagen;
- 'Hedendaagse beeldende kunst' foar de studinten fan de AVEK te Ljouwert;

- 'De Dada-beweging' yn de lêzingerige fan de SBK te Ljouwert;
- 'De Stijl' foar de SBK te Ljouwert;
- 'Dada en de Stijl' yn de Iepenbiere Bibleteek fan Drachten en
- 'Marcel Duchamp' yn de Blauwe Stoep yn Ljouwert.

As lêste punt moat op dit plak fermeld wurde dat de útstallingssketten 27 kear **ferhierd** binne (fyftjin kear faker as ferline jier), de wiksellisten waarden fjirtjin kear ferhierd (tolve kear) en foar sechstich yn de Provinsje organisearre útstallings waard de **fersekering** regele (yn 1991: 61).

3.2. *Poadiumkeunsten*

3.2.1. *Dûns*

It as gefolch fan in auto-ûngemak útfallen fan de dûnskonsulinte healwei it jier, is mei keunst- en fleanwurk troch de oare meiwurk(st)ers sa goed mooglik opfongen. In gelok by in ûngelok wie it feit dat de planning fan it wurk klear lei.

Under de dûnsdosinten yn Fryslân waard in **enkête** hâlden om ynsjoch yn en oersjoch te krijen fan it oanbod fan kursusaktiviteiten, de folge opliedings, it ferlet fan byskoal-ling, de mooglikheden om meielkoar wat te dwaan en de winsken nei de takomst ta. Fan de tritich ferstjoerde fragelisten kamen der fjouwerentweintich ynfold werom. De dêrmei krigen ynformaasje kin brûkt wurde foar it fierdere oanbod op dit mêd.

Foar de **dûnsdosinten/-pedagogen** waard in fiiftal ûnderskate aktiviteiten organiseard. De rige sette útein mei in dûnstrijedaagse op 2, 3 en 4 jannewaris. Fjirtjin dielnimsters hâlden harren ûnder lieding fan Elly Broeren, Rietje Bijholt, Monica Ouwens en Job Sanders, dwaande mei bernedûns, jazz, moderne en klassike dûns.

Op 7 maart waard yn de Snitser muzykskoalle en yn oparbeidzjen mei de Dansacademie Rotterdam in foarljochttingsmoarn oer it dûnsfakûnderwiis organiseard. Dêr kamen sân dosinten mei harren learlingen op ôf.

De jierlikse trening foar dûnspedagogen yn sechstjin lessen sette op 19 augustus mei acht dielnimsters útein.

Op 19 en 20 septimber wie der in wykein foar dûnspedagogen mei Jody Bard.

Op 20 en 21 desimber wie der in dûnstwadaagse dêr't omtinken yn jûn waard oan komposysje en choreografy. Dosinte wie Hanneke van de Wal mei njoggen dielnimsters.

Foar it **folksdûnskader** wienen der trije kursussen, te witten in kaderwykein op 18 en 19 jannewaris mei as dosinten Silviu Ciuciusnis, Hannah Becker en Willem Wolfert en omtinken foar Roemeenske en Braziliaanske folksdûns. It wykein luts 18 dielnimmers.

Op fjouwer sneonen yn maart en april, dienen 22 dielnimmers mei oan de kaderkursus ynternasjonale folksdûnsen ûnder lieding fan Marion Nieuwenhuizen. Dy kursus waard organiseard yn de mande mei it lanlik sintrum foar de amateurdûns.

Ek yn oparbeidzjen mei it lanlik sintrum waard op 9 en 10 oktober in kaderwykein foar

de keunst

wike fan

folksdûnslieding hâlden. Dosinten wienen Harriët Haase (hâlding en beweging) en Tom Bozigian (Armeensk, praktyk en didaktyk).

Foar it kader fan **Meer Bewegen voor Ouderen** waard op 24 jannewaris en op 20 maart, beide kearen mei Nelie van der Werf en resp. sechstjin en njoggentjin dielnimmers in byskoalling organiseard.

Op 25 septimber en 23 oktober waard dat program mei deselde dosinte fuortset, no mei 24 dielnimmers.

Op 19 septimber en 3 oktober wie Ria Boerman de dosinte, mei resp. fiifentweintich en trijentweintich dielnimmers.

Twaris wie der in byskoalling foar it **bemedûnskader** en wol op 25 jannewaris mei Kiki Koen en tsien dielnimmers, en op 3 oktober mei Lies Gosse en achtentweintich dielnimmers.

Ek foar it **40+ dûnskader** wie der twaris in kursus. Op 25 jannewaris en 1 febrewaris in kursus israëlysk mei Marian Holleman en santjin dielnimmers, en op 6 en 7 novimber mei Angela Reutlinger in kursus ferskaat dy't tritich dielnimmers luts.

Ekstra omtinken wie der yn it ferslachjier foar de **dûnsmuzikanten**.

Op 28 maart waard der, mei as tarieding op de Kans voor Dans-dei op 25 april, en yn oparbeidzjen mei it Frysk Folksdûnssintrum en de Federatie van Folkloristische Groepen in Nederland, in kursusdei hâlden. Under lieding fan Erik van Binsbergen en Annemarie van der Reijden dienen dêr njoggentweintich muzikanten oan mei.

Dêrnei folge der noch in kursuswykein op 30 en 31 oktober en twa lesdagen op 14 en 28 novimber. As dosinten wurken Elsche Korf, Annemarie van der Reijden en Frans Tromp mei. It tal dielnimmers bedroech resp. twaëntritich, njoggentjin en seisentweintich.

Op achttjin middeis waard der in dûnsmiddei foar de **âlderein** organiseard dy't spraat oer de hiele provinsje, mar leafst achttjinhûndert dielnimmers lutsen.

In tee-dansant foar Ljouwerter âldereingroepen op 22 novimber, mei Hanneke Schut as dosinte, luts fiifentachtich dielnimmers.

Foar de bern wie der wer in bot slagge **bernedûnsmiddei** yn de krookjesfakânsje. Sjoen de beskikbere romte koenen der mar hûndert bern talitten wurde dy't harren ûnder lieding fan Laura van den Ende, Hanneke Schut en Grietine Molenbuur dwaande hâlden mei resp. dûnsekspresje, folksdûns en Afrikaanse en jazzdûns.

Foar de fjirde kear waard der wer in **dûnsfakânsjekamp** organiseard. Fan 13 oant en mei 18 july kamen der fjirtich bern yn de âldens fan 9 oant en mei 12 jier nei Flylân ta, om ûnder lieding fan Laura van den Ende, Hanneke Schut en Tineke van Woudenberg in wike lang te dûnsjen.

It **bemebal** op 31 oktober ûnder lieding fan Els Doekes en Hanneke Schut luts mar fyftjin dielnimmers.

Foar **eltsenien** iepensteande barrens waarden organiseard op 6 en 7 jannewaris: in kursus joegeslavyske folksdûns mei as dosint Valdo Stanoevski. De kursus waard troch fyftich belangstellenden folge.

Op 15 febrewaris luts in dûnsdei Portugese dûnsen mei Emmie van Parera tweintich dielnimmers.

Op 7 maart kamen der tritich leafhawwers ôf op de dûnsdei Israëlysk ûnder lieding fan Angela Reutlinger.

De dûnsdei Bulgaars mei Peter Bloks luts op 11 april tweintich dielnimmers. In twadde dûnsdei Israëlysk mei deselde dosinte waard op 12 septimber troch twa-entritich dielnimmers bywenne. Fiifentritich kursisten joegen harren op foar de dûnsdei Joegoslavysk op 14 novimber ûnder lieding fan Ben Koopmanschap. Fierder wie der op 20 maart noch in folksdûnsynstuf mei begelieding fan it folksdûns-orkest Kopačka.

De aktiviteiten op it gebiet fan de dûns yn de **Wike fan de Keunst** komme ûnder dat haad fierderop noch oan de oarder.

It lêste wykein fan april wie fierder wer reserveard foar de **"Kans voor Dans"**-manifestaasje dy't dit kear wer yn de Drachtster Lawei organiseard waard. Yn fiif ferskillende sealen waarden foar in grut en ynteresseard publyk lessen en workshops jûn, û.m. folksdûns, Afrikaanse dûns, moderne dûns, jazz, show, muzical en búkdûns. Foar de bern waard in program organiseard mei folksdûns, dûnsekspresje, hiphop en noch mear. Foar it jûnsprogram waard yn de mande mei De Lawei it Koninklijk Ballet van Vlaanderen ynhierd dat 'Cinderella' oer it fuotljocht brocht. De foarstelling waard foarôf gien troch in lêzing oer de foarstelling.

3.2.2. *Muzyk*

Lykas op it mêd fan de dûns, krige ek it omtinken foar de sektor muzyk it bot dreech, mei't de muzykkonsulint per 1 septimber 1992 in funksje bûten de Provinsje oannaam. Oant 1 jannewaris 1993 bleau de muzykkonsulint foar benammen de rinnende saken noch ien dei wyks yn tsjinst fan it Frysk Keunstynstitút. Sjoen de politike beslútfoarming oangeande de takomst fan it Frysk Keunstynstitút koe net ta in ferfoljen fan de ûntstiene fakatuere oergien wurde.

Dêr foaroer stie de komst fan in konsulint foar de **popmuzyk** per 1 oktober 1992. Dy syn kommen betsjut dat der foar it earst yn de Fryske muzykskiednis struktureel omtinken oan dat foarname ûnderdiel fan de muzykbeoefening jûn wurde kin. Oer it wurk op dat mêd sil ferslach dien wurde yn it jierferslach fan de Stichting Fryslân Pop.

Yn it jierferslach oer ferline jier waard in twatal nije inisjativen neamd, ntl. de plannen ta it opsetten fan in koarskoalle en de tarieding fan in yn Fryslân te hâlden ynternasjonale hoarnkonkoers.

Foar de **koarskoalle** waard yn oparbeidzjen mei de muzykskoalle Schoterwerven in learplan makke, mar yn de rin fan de tiid die bliken dat it draachflak ûnder de koaren te lyts wie om ien en oar fuortsette te kinnen.

It wurk foar it yn 1995 te hâlden **ynternasjonale hoarnkonkoers** waard fuortset. Sân pommeranten waard frege in sit yn it komitee fan oanbefelling te nimmen. Yn de man-

de mei it Ljouwerter buro 'Noordplan' waard in sponsoraksje taret.

Op woansdei 9 septimber 1992 waard in presintaasje foar potinsjele sponsors organisearde, wylst ek it muzikale part fan de 'Wike fan de Keunst' yn it teken fan de hoarnmuzyk stie.

It úteinlik al of net trochgean stiet en falt mei it rûnkrijen fan de finansiering. Dêrby giet it om in bedrach fan seishûnderttûzen gûne.

Nij wie de stipe dy't frege waard om de Fryske dielname oan "**Korenslag**", in grut lanlik barren fan alle koaren yn Nederlân, ta te rieden. Der waard yn Ljouwert twaris repeatard troch in lytse trijehûndert koarleden. De reis nei Amsterdam gie lykwols net troch, om't de inisjatyfnimmer yn organisatoaryske en finansjele swierrichheden fersyld rekke.

De saaklike stipe dy't earder oan it Fries Concertkoor jûn waard, krige yn it ferslachjier fuortsetting yn de organisatoarysk stipe foar it **Noord Nederlands Concertkoor**.

Ek waard der stipe jûn oan de Stichting **Opera** te Spangea dy't ûnder mear skewield waard mei it oplossen fan lokaasje problemen en it riejaan oer de finansiering fan it wurk.

Foar it **Comité Agrarische Dagen** yn Frjentsjer waard in muzykjûn taret. Under grutte publike belangstelling treden yn de Martinitsjerke op 17 septimber 1992 û.m. de Fryske tenoar Albert Bonnema, de Snitser Cantorij en it muzykensemble 'De Stiel' op.

Op it mêd fan **komposysje-opdrachten** waard de rie fan it Frysk Keunstynstitút ynropen troch de Ljouwerter skouboarch De Harmonie en de Kristlike Muzykferiening 'Oranje' fan Boalsert.

De measte tiid gie sitten yn it wurk foar en it oparbeidzjen mei it Samenwerkingsverband Muziekorganisaties (SAMO) en it Samenwerkingsverband Korenorganisaties (SAKO). Dêrby gie it om bestjoersstipe, tarieding en útfiering fan de aktiviteiten en it wurk foar it jeugdharmony-orkest en de jeugdbrassband.

Foar de harmony- en fanfare-orkesten en brassbands waarden de folgjende kursussen organisearde:

- Oplieding tamboer A: te Damwâld mei alve dielnimmers, te Frjentsjer mei acht dielnimmers en yn Drachten mei tsien dielnimmers.
- Oplieding tamboer B: te Frjentsjer mei twa dielnimmers en yn Drachten mei twa dielnimmers.
- Oplieding tamboer C: te Damwâld mei fjouwer dielnimmers en yn Frjentsjer mei fiif dielnimmers.
- Oplieding meloadysk slachwurk A: yn Drachten mei fjouwer dielnimmers en yn Frjentsjer mei acht dielnimmers.
- Oplieding meloadysk slachwurk B: yn Frjentsjer mei seis dielnimmers.

In yn de mande mei de twa oare noardlike provinsjes yn Grins organisearde kaderdei drumbands luts seisentritich dielnimmers.

De op 21 maart hâlden ynstruksjedei foar slachwurkers luts seisentweintich dielnimmers en de op deselde dei hâlden ynstruksjedei foar trombonisten luts sechstjin dielnimmers.

De op 9 maaie hâlden ynstruksjedei trompet luts seisentweintich dielnimmers en achttjin belangstellenden dienen mei oan de op 10 en 11 april hâlden dagen foar leden fan

brassbands.

Seis kear is der in play-in foar majorettes hâlden dy't resp. tolve, trijentweintich, tweintich, tsien, sechstjin en acht dielnimsters lutsen.
In play-in foar korpsmuzikanten op 25 jannewaris yn Tsjommearum hie seisensantich dielnimmers, en it selde barren op 3 oktober yn Eanjum hie achtensechstich dielnimmers.

Yn de hjerst- en krystfakânsje waarden lykas wenst, wer de stúdzjedagen foar jonge korpsmuzikanten hâlden.

Yn oktober wienen der twa groepen yn Grou mei resp. ienensantich en seisensantich dielnimmers mei heechstens it A-diploma.

De stúdzjedagen yn de krystfakânsje wienen ornearre foar jongelju mei in B-, C- of D-diploma en duorren yn stee fan twa trije dagen. Hjir dienen fjouwerensantich en fjouwerensechstich jongelju oan mei.

Alle fjouwer stúdzjebyienkomsten waarden besluten mei in lyts konsert.

Foar de koaren yn Fryslân waard twaris in kursus stimfoarming, in bewegingskursus, in grimekursus en in kursus gregoriaans organiseard.
Fierder wie der in stúdzjedei foar diriginten oer it tema stylferskillen.

Yn de earste helte fan it jier waarden alle muzykselskippen en koaren oanskreaun om ta in **provinsjale dingintebank** te kommen. De protte gegevens waarden dêrnei yn it automatysearre gegevensbestân fan it Frysk Keunstynstitút ynbrocht, mei it doel de gegevens te brûken foar sawol it kursusoanbod as foar ferfanging, fakatuereferfolging, ensafh.

De **jeugdbrassband** hat konserten fersoarge op 11 april yn de rin fan it jeugdbrassbandfestival, op 12 septimber yn Ljouwert, op 31 oktober op De Lemmer en op 7 novimber yn Berltsum.

It **Jeugdharmy-orkest** hat sân kear in konsert fersoarge, te witten: op 15 febrewaris yn Koudum, op 4 april yn Frjentsjer, op 16 maaie en 26 septimber yn Surhústerfean, op 11 oktober yn Kollum, op 11 novimber yn Drachten en op 20 novimber yn Grins.

As lêste punt moat op dit plak noch de stipe neamd wurde, jûn oan de Stichting Uni-concert en de Fries Jazzfederatie.

3.2.3. Toaniel

Fan it wurk fan de beide toanieladviseurs wurdt ferslach dien yn it jierferslach fan it Fries Centrum voor het Amateurtoneel/Amateurtoaniel, dêr't de twa funksjonarissen detasjeard binne.

It wurk fan de part-time **dramaturch** heart dêr foaroer ta de folsleine ferantwurdlikens fan it Frysk Keunstynstitút.

Dat wurk wie yn it ferslachjier ûnder mear rjochte op de begelieding fan de folgjende toanielskriuwers: Willem Abma, Wim Beckers, Tsjitske de Boer, Jan Calsbeek, Tsjits Jonkman, Anne van der Mark, Simy Sevenster, Jopie van Wijngaarden, Baukje Miedema, Baukje Zijlstra en in skriuwersploech fan it Wergeaster iepenloftspul.

De dielnimmers fan de amateur **rezjy-kursus** krigen alle seis dramaturgyske rie en stipe by de tarieding fan harren ôfstudearre rezjy's. Foar ien kursist is de dramaturch staažje-begelieder. Fierders nimt de dramaturch diel oan it wurk fan ûnderskate ôfstudearkommisjes dy't it sertifikaat foar amateurtoanielregisseur takenne moatte.

Oan it earste en it twadde jier fan de **Jeugdteaterskoalle** waarden dramaturgylessen fersoarge.

Foar fiif dielnimmers waard in workshop '**skriuwen foar bernetoaniel**' hâlden. Yn oparbeidzjen mei it toanielselskip Tryater waard in spesjale spylwike hâlden dêr't de earste resultaten fan de workshop yn útprobearre waarden.

Tsien dielnimmers dienen mei oan de kursus **toanielskriuwen** dy't al yn 1991 útein set is.

In koarte kursus fan trije jûnen waard fersoarge foar toanielspilars yn Hauterwyk. Doel fan de kursus wie it leare lêzen en analisearjen fan **dramateksten**.

Oan ûnderskate toanielploegen waard riejûn oer de **kar fan in toanielstik**. De jongerein-ploech fan it Bûtenposter Kritetoaniel en de Stichting Artist(s) dienen yn dat ferbân in berop op it Frysk Keunstynstitút.

Achttjin kursisten dienen mei oan de foar it Bûn fan Fryske Toanielselskippen fersoarge kursus **foarstellings- en tekstanalyse**. Dizze yn septimber en oktober hâlden kursus wie opset foar de karmasters fan it Bûn.

Ek foar it Bûn fan Toanielselskippen waard dielnommen oan de **seleksje** fan in foarstelling foar de slútjûn fan it Bûn. Fiif foarstellings waarden yn dit ferbân besjoen en sawol foar- as achterôf besprutsen.

Foar it presintaasjetoaniel fan it BFT waard de **dramaturgy** dien foar 'De Brulloft' fan Bertold Brecht.

Foar Tryater waard de **produksje-dramaturgy** dien foar 'Zes personages op zoek naar een auteur' fan Luigi Pirandello.

Foar it troch itselde Tryater yn 1993 út te bringen 'Kersehôf' fan Anton Tsjechow waard de nedige stipe jûn by de oersetting en de produksjedramaturgy.

By in tal teaterfoarstellings fan De Harmonie en De Lawei waard in **ynlieding** fersoarge. Dêrby gie it om 'Thyestes' fan Claus, 'Peer Gynt' en 'De frou fan de see' fan Ibsen, 'It jierdeisfeest' fan Pinter en 'Iphigenie yn Taurus' fan Goethe.

Yn de rin fan it monologe-festival waard in lêzing hâlden oer de monolooch by Shakespeare, en yn de Wike fan de Keunst waard in lêzing hâlden oer 'De thúskomst' fan Pinter.

Foar it yn 1993 te hâlden **ienakterfestival** waard in seistal stikken útsocht en waarden regisseurs benadere. Foar twa stikken waard in oersetter oansocht. Der wurdt fierders dielnommen oan de organisatoaryske tarieding fan it festival.

Foar de troch it Frysk Keunstynstitút útjûne '**Fryske Toanielkrante**' dy't trijeris yn it ferslachjier ferskynde, waarden artikels skreaun oer resp. 'Wat is dramaturgy?', 'Skriuwersgewrot', 'Kommeedzje' en 'De takomst fan de Fryske toanielskriuwerij'.

It lidmaatskip fan de redaksje heart ek ta it wurk.

Fierders wie de dramaturch lid fan de **artistike ried** fan it selskip Tryater, de artistike kommisje fan it Frysk Festival en advisearjend lid fan it bestjoer fan de Stichting Stimulearring Fryske Toanielskriuwerij en de iepenloftspulkommisje fan it FCAA.

It Frysk Keunstynstitút wie fierders behelpsum by de organisaasje fan it **útprobeartoaniel** fan de Stichting Utjouwerij Frysk Toaniel.

3.3. *Aktiviteiten*

Under it haad aktiviteiten kinne ûnder mear de help en stipe by de organisaasje fan fjouwer bot fan elkoar ferskillende saken neamd wurde, ntl. it ferhúsfest fan de Twadde Keamer op 28 april 1992, de eigen Wike fan de Keunst fan 5 oant en mei 12 septimber 1992, de fiering fan 200 Jier Nut van het Algemeen yn Ljouwert op 17 septimber 1992 en de tarieding fan Pieter Verhoeffs nije film ein maaie fan 1992.

Op fersyk fan de Provinsje Fryslân waard riejin oer de Fryske ynbring yn it programma ta gelegenheid fan de iepening fan it nije gebou fan de **Twadde Keamer**.

Fryslân kaam tige goed foar it ljocht mei net allinne it Steatejacht yn de Hoffiver, mar ek mei de Oentsjerker brassband 'De Bazuin', Rients Gratama en Maaïke Schuurmans, it Shantykoar 'Windkracht 10' en 'Aald Hielpen'.

De stipe beheinde har net ta de kar, mar bestie foaral út de organisatoaryske tarieding en it ôfhanneljen dêrfan.

De **Wike fan de Keunst** waard dit jier hâlden fan 5 oant en mei 12 septimber. Op 5 septimber wie it Iepen Teaterdei yn de kulturele sintra te Balk, Kollum, Snits, De Gordyk, It Hearrenfean, Warkum en Koudum. It Frysk Keunstynstitút hie wer de koördinaasje fan it programma mei û.m. Rients Gratama en Maaïke Schuurmans, Tryater, Tres Tacos, Spleen, Twirre, Bennie Huisman, Max en Suuz, Bleu Bloed, A3enSa en Tsjirmerij.

Krekt as ferline jier presintearde de Ljouwerter kulturele ynstellings harren oan it begjin fan it seizoen mei de manifestaasje **Keunst op Komst**. Yn de binnestêd wie in rûte útsetten by in grut tal organisaasjes del. Yn en om de gebouwen fan it Frysk Keunstynstitút hinne, Grutte Tsjerkestrjitte 41, 43 en 47, waard in program fersoarge troch de Sterne Slotlanders, kursisten fan de Jeugdteaterskoalle, Grietine Dûns en Teater, de Ljouwerter Skotsploech en de ienakter 'Fêste ferhâlding'. Omrop Fryslân wie mei in spesjaal programma yn'e loft.

De Wike fan de Keunst spile him fierders fan 8 oant en mei 11 septimber yn Theater Romein ôf. Sawol by dûns as by toaniel waarden foarstellings brocht dêr't amateurs mei profesjonele stipe ta bysûndere risseltaten komme.

By de **dûns** wie dat op 8 septimber de foarstelling 'Labyrinth', mar ek de koreografyen 'Een ballonnetje oplaten' en 'Blues for Mama' fan Grietine Dûns en Teater. De iepening fan dizze jûn, mei in kombinaasje fan sjongen en dûnsjen, wie ek tige bysûnder en de muoite wurdich. De dûns waard fersoarge troch dosinten en foardere learlingen út Fryslân ûnder lieding fan Anneke Janssen. De sjongers wiene studinten út Grins û.l.f. Marijke Harsevoort.

Blaasmuzyk wie it haadbestandiel fan de **muzykdei** op 9 septimber. Middeis waarden

wike fan

de plannen foar in Internationaal Concours voor Blaasinstrumenten presintearre, jûns wie der oanslutend in programma mei blaasmuzyk fan it boppeste buordsje, mei houtblazersensemble Aquilo, kopergroep De Styl, it Frysk Hoornkwartet en solohoorniste Petra Botma-Zijlstra.

It **toanielûnderdiel** op 10 septimber begûn mei in ynliding fan dramaturch Hans Brans, oer it stik 'De Thuiskomst' fan Pinter, dat troch de amateurgroep Het Goois Miniatuurtheater op'e planken brocht waard. Dêr tusken troch wie in miel iten yn it teaterkafee fan Romein en de jûn waard ôfsluten mei in foarumdiskusje oer de fraach: 'Wêrom spilet bûten Fryslân wol wat yn Fryslân net spilet'.

Op freed 11 septimber wie der ek fan bûten Fryslân grutte belangstelling foar it **symposium 'Kwaliteit of automatisme**, over de geloofwaardigheid van beeldende kunst in de openbare ruimte'. Sprekkers wiene Cor Blok, Gunnar Daan en Auke de Vries. Middeis wie der in paneldiskusje û.l.f. Jean Leering, mei Tilly Buij, Gerlof Hamersma, Jan Maaskant en Zoltin Peeter, en in foarumdiskusje mei Gemma van Heerbeek, Hans Heijdenman, Huub Mous, Chris Vegter en Henk Visser.

Yn Galerie Romein wie tidens de Wike fan de Keunst de útstalling 'Fjouwer yn ien' te sjen.

Op sneon 12 septimber wie der in **play-in** foar jonge brassbandmuzikanten. De play-in waard middeis ôfsluten mei in konsert dêr't ek de Friese Jeugd Brassband oan meidie.

De fiering fan it **200-jierrich bestean fan it Nutsdepartement Leeuwarden** is troch it Frysk Keunstynstitút taret.

Op 17 septimber wie yn Theater Romein middeis ûnder lieding fan keunstynstitút-foarsitter Remco Heite in diskusje oer kultuerpartisipaasje, dêr't ynlidings fan û.m. Deputearre Liemburg, Michael Zeeman en Peter te Nuyl oan foarôf giene. Jûns wie der in tige farieard programma mei Anne Feddema, Henk Alkema, Grietine Dûns en Teater, kabaretier Jaap Mulder en it Deep River Quartet.

By de audysje fan '**De Vuurtoren**' gie it allinne noch mar om de tariedings foar in nije televyzjesearje / spylfilm, dy't nei alle gedachten yn de simmer fan 1993 troch regisseur Pieter Verhoeff opnommen wurdt en noch folle letter op de televyzje en yn'e bioskoop te sjen wêze sil. It is trouwens bemoedigjend hoefolle belangstelling der foar sa'n barren is. It gie benammen om it sykjen fan gaadlike haadrolspilers yn de leeftyd fan 13, 14 en 15 jier. In frij beskieden oprop yn de krante en op Omrop Fryslân levere mar leafst in lytse twahûndert kandidaten op foar 29, 30 en 31 maaie. Nei de fakânsje is mei in lytsere groep fierder gien en nei noch in stikmannich presintaasjes en ferlikings koe Pieter Verhoeff oan de ein fan it jier in definitive kar dwaan. It einrisseltaat fan it hiele barren, dêr't nochal wat organisatoaryske drokte om hinne siet, sil pas folle letter te sjen wêze.

De stipe oan de poadia is it ôfrûne jier fersterke, benammen de stipe oan it **CSTK-ferbân**. Dit gearwurkingsferbân tusken De Colle/Kollum, De Skâns/De Gordyk, Trebol/Harns en De Klink/Koudum presintearde him offisjeel nei bûten ta oan it begjin fan it nije seizoen 1992-1993. De gearwurking spitst him benammen noch ta op De Colle en De Skâns. Trebol út Harns hat de status fan kandidaatlid, by De Klink wie der in wikseling fan behearder. It liket derop dat der yn it seizoen 1993-1994 yn Harns ek wer in folweardich kultureel program fan'e grûn komme sil.

De **kontaktkommisje kulturele sintra** kaam twa kear byinoar. Yn it begjin fan it jier om oer de programmearing yn it nije seizoen te praten en yn oktober waard oer mear

algemiene saken praat, lykas lepen Teaterdei en Jeugdteaterdagen, de saaklike kant fan Tryater en it fuortbestean fan de stipe oan kulturele sintra fia it Frysk Keunstynstitút.

In wichtich ynstrumint om profesjonele poadiumkeunsten oer Fryslân te sprieden wurdt foarme troch de **provinsjale subsydzjeregeling teater en muzyk**. Mei dizze regeling wurdt befoardere dat der jierliks in differinsjearre oanbod oan profesjonele teater- en muzykútfierings yn Fryslân ta stân komt.

De útfiering fan de regeling is opdroegen oan it Frysk Keunstynstitút. Dêrfoar funksjonearret in kommisje besteande út in tal algemiene saakkundigen (skouboarchdirekteuren) en saakkundigen op it mêd fan jeugdteater, keunstsinnige foarming, klassike muzyk en popmuzyk. Dizze kommisje besiket yn in trijetal tawizingsrondes ta in sa goed mooglike ferdieling oer Fryslân te kommen.

Fan 60 útkeaporganisaasjes binne de oanfragen honoreard. Yn totaal waard der foar sa'n 350 foarstellings en konserten subsydzje oanfrege. Oer 265 oanfragen waard negatyf besluten, oer sa'n 85 posityf. Dêrby gie it yn totaal om f 225.770,-. Hjirop kinne ferskillende berekkenings loslitten wurde. Sa gie der bygelyks f 51.350 nei muzyk (alle genres, ynklusyf popmuzyk), f 13.700 nei festivals, f 17.750 nei dûns en beweging en f 62.900 nei jeugdteater. Wat de lêste kategory oangiet kin ûnderskied makke wurde yn f 31.000 foar jeugdteater yn kulturele sintra, f 27.400 nei skoallen (ynkl. f 25.000 foar Uur Cultuur) en f 4.500 nei it sosjaal kultureel wurk.

In oersjoch fan it oanbod dat der op it mêd fan de poadiumkeunsten is, is foar alle organisatoaren/útkeaporganisaasjes fan grut belang. Sa'n oersjoch funksjonearret it bêste as de útkeaporganisaasjes mei harren seizoenprogrammearing dwaande binne en dat is benammen yn de earste moannen fan it kalinderjier. Dêrom ek komt it boek **'Programmamooglikheden'** altyd yn it begjin fan it jier út. Yn 1992 wie dat ek it gefal. It oanbod út Fryslân wei waard yn in apart boek wiidweidiger presintearre. Yn it algemiene, lanlike oanbod waard it Fryske oanbod yn globale sin opnommen.

Ynformaasje jaan oer programmamooglikheden gie lykwols it hiele jier troch. Der giet gjin dei foarbij of der wurde fragen op dit mêd beantwurde. Dy stipe kin gean fan it simpelwei trochjaan fan in namme en adres fan in artyst of groep oant en mei it trochpraten en op papier setten fan de hiele opset fan de te organisearjen manifestaasje, lykas it foarbyld fan it Ljouwerter Nut sjen lit.

De **Jeugdteaterdagen** waarden yn 1992 foar de sânde kear organisearre. It programma stie dit jier alhiel yn it teken fan de dûns. De namme wie dêrom ek omdoopt ta **DANS3DAAGSE**. Op tsien plakken yn Fryslân waarden in tritichtal foarstellings brocht yn de wike foarôfgeand oan de hjerstfakânsje (14 o/m 16 oktober). Njonken skoalfoarstellings wiene der lêzings, workshops, in festival-kafee yn Ljouwert, in slotfeest yn Drachten en op jûn famyljefoarstellings. De belangstelling hie op guon plakken wat better kinnen, mar de organisaasje dy't wer yn de mande mei SKVF, Fries Service Centrum en de kulturele sintra opset wie, hie it himsels ek net sa maklik makke mei dizze tematyske oanpak. De kwaliteit wie tige yn oarder.

Ek by de **Kunstbende** en het **Scholierenfestival** wie der wer in gearwurkingsfoarm lykas by de Jeugdteaterdagen. Bij de Kunstbende lei it foartou by it Fries Service Centrum en by it Scholierenfestival by de SKVF. De provinsjale foarronde fan de Kunstbende wie dit jier op 23 maaie yn Sealen Schaaf te Ljouwert. It Fries Scholieren Theaterfestival wie op 27, 28 en 29 april op It Hearrenfean, yn Drachten en yn Ljouwert. Beide manifestaasjes wiene suksesfol.

De **Fryskafette** waard yn 1992 op beskieden wize fuortset. Foar in nije kursoaryske opset foar oankommend kabarettalint joech him mar ien groep op: Opskuor. Dizze groep hat stipe hân by it tekstskriuwen, by de presintaasje en de muzyk. De groep waard opnommen yn it **Fryskafette Plus** oanbod dat oan de kulturele sintra dien waard. Fryskafette Plus is in stapke fierder as Fryskafette. It giet dêrby om in toernee dat it Frysk Keunstynstitút organisearre mei de groepen Dames Dubbel, Mingde Noaten, Twirre, Adrie Ensa en Bennie Huisman. Dit tournee set lykwols pas yn de twadde helte fan it seizoen 1992-1993 op 16 jannewaris 1993 yn Warkum útein en einiget op 20 maart yn De Bidler yn Wergea. Der komme ek foarstellings op'e Jouwer, Wurdum, Sint Anne, Hurdegaryp, Heech, Kollum en Grou.

Fansels waard yn 1992 ek trochwurke oan it **Frysk Festival**. It bestjoer fan it Frysk Festival bringt sels in jierferslach út. De aktiviteiten yn 1992 wiene alhiel rjochte op it nije festival, dat yn 1995 hâlden wurdt. Konkrete útwurkings binne der noch net mar it sintrale idee sil wêze: Salut au monde / Fryslân groetet de wrâld. Yn Gaesterlân/Sleat waard help bean by it opsetten fan in **Mei-festival**. Dit nei oanlieding fan it bekende gedicht fan Herman Gorter, dêr't Balk prominint yn nei foaren komt.

In nije aktiviteit wie de stipe oan it **Jeugd Theater Overleg (JTO)**. It JTO is in oerlis tusken Fryske jeugdteatergroepen, te witten Fel Pastel, Operatie Blauw (earder Max en Suuz), De Maatjes, Lekker Puh, Finnisj, Holderdebolder en De Broertjes. Der waard in kear of fiif by it Frysk Keunstynstitút fergadere. Mienskiplike saken en problemen kamen dêrby nei foaren. It meast yn it each springend wie de mienskiplike foarstelling De Zevende Hemel op 2 en 3 jannewaris 1993 yn Theater Romein.

Ek waard it inisjatyf nommen om in rige fan fiif **Fryske cd's** út te bringen. Dit projekt koe yn 1992 net hielendal ôfmakke wurde mar it liket derop dat de earste cd's yn 1993 ferskine, te witten in cd mei de tenoar Albert Bonnema, lieten fan Tetman de Vries, de popgroep Reboelje, it Frysk Bernekoar en lieten fan Rients Gratama.

Yn de mande mei de Fryske Akademy waard foar meielkoar 958 dielnimsters en al wer foar de njoggenentritichste kear de rige **frouljuslêzings** hâlden. Lykas wenst waarden de acht lêzings hâlden yn Drachten (182 froulju), It Hearrenfean (210 froulju), Ljouwert (230 en 159 froulju) en Snits (177 dielnimsters).

Ek yn de mande mei de Fryske Akademy waarden foarstejiers studinten fan de **Hogeschool Holland** op 9 maart 1992 ûntfongen en wat ferteld oer de typysk Fryske kulturele problematyk.

Foar de leden fan it **CDJA-Fryslân** waard op 24 april dielnommen oan in foarum oer kultuerpolityk.

Net allinne de film fan Pieter Verhoeff frege omtinken, ek syn kollega **Jonne Severijn** kaam om ynformaasje en stipe by it Frysk Keunstynstitút yn ferbân mei in te meitsjen film oer de feanterijskiednis.

Foar it kaderwykein fan de **Ried fan de Fryske Beweging** dat mids novimber yn de Fryske Folkshegeskoalle op Skylge hâlden waard, waard in ynlieding oer noardlik oparbeidzjen fersoarge.

Fjouwer wike letter wie der in ynlieding foar en diskusje mei it bestjoer fan de stichting **Schylgeralân** oer it paad dat de folkshegeskoalle nei de takomst ta ynslaan moat.

Bûtenlânske kontakten wienen der sawol mei immen út it Spaanske Bilbao, as immen út Frankryk dy't beide om ynformaasje oer it Frysk fregen en de BBC dy't ynformaasje oer Fryske gebrûken ha woe.

Op fersyk fan it **European Writers' Congress** dat yn Lúksemboarch hâlden waard, soarge it Frysk Keunstynstitút foar de nedige ynformaasje en in kulturele presintaasje yn de persoan fan de Fryske sjonger Bennie Huisman.

In ynternasjonaal barren dêr't it Frysk Keunstynstitút ek yn behelle waard, is **Euroskoalle** dat yn de maaitiid fan it kommend jier hûnderten skoalbern út ferskate lytse Europeeske kultueren nei Fryslân bringe sil.

De **Kostúmkommissje fan Fryslân** hat yn it ferslachjier fjouwer kear in kursus organisearde, te witten:

- in kursus tuletrochstopjen mei tolve dielnimsters;
- in kursus oanklaaien mantsjepoppe mei tolve dielnimsters;
- in kursus Hylper mantsjepoppe mei tsien dielnimsters en
- in kursus mûtse opmeitsjen en earizer opsetten mei tolve dielnimsters.

Ek fjouwer kear waard der op útstallingsmêd wat dien. Yn de Hofwijck yn Ljouwert waard mei eigen materiaal in oersjoch fan it Frysk Kostúm útstald. Yn it museum yn Grou waard ek in útstalling ynrjochte mei foar in part materiaal út eigen besit. Meiwurking waard der jûn oan útstallings yn resp. it Frysk Lânboumuseum yn Eksmoarre en Aeolus yn Seisbierrum.

Foar de klaaijengekommisjes fan de skotsploegen yn Fryslân waard in foarljochtingsgearkomste organisearde mei help fan sawol it eigen besit as dat fan it Fries Museum.

Yn it selde museum waard ta gelegenheid fan Kunst op Komst twaris in kostúmshow fersoarge.

Foar it Pensjoenfûns fan de PTT waard yn hotel Lauswolt in lêzing mei dia's oer it Frysk kostúm fersoarge.

De kommissje wie fierders drok mei de tarieding fan in wersjoene edysje fan it wurkboek foar it Frysk kostúm dat sa't it doel is, yn 1993 útbrocht wurdt.

3.4. Dokumintaasje

Der waard fan alle kanten wer in grut berop op de dokumintaasje fan it Frysk Keunstynstitút dien.

Dêrby giet it om ynformaasje oer regelings op it mêd fan de byldzjende keunsten, adressen fan keunstners, muzykselskippen, diriginten, fûnsen, ensfh.

Nei de nije list mei provinsjale fûnsen wurdt in soad frege.

Der is fierders arbeide oan de opbou fan de dokumintaasje op it mêd fan de **podiumkeunsten** dy't feitlik op it nivo fan de byldzjende keunstdokumintaasje brocht wurde sil.

De komst fan de konsulint foar de popmuzyk op 1 oktober 1992 is direkte oanlieding om ek op dat mêd de dokumintaasje op te bouwen.

Oan de ein fan it jier is der in begjin makke mei de **ynventarisaasje** fan de boeke- en hânskriftkolleksje sa't dy oerkrigen is fan it eardere Frysk Toanielferbân.

Fan de **byldzjende keunstdokumintaasje** út wie der yn 1992 ûnder mear stipe foar Kunsthandel Borzo yn Den Bosch; Galery Farve, Heech; Galerie De Zandloper, Eastermar; De Nederlandsche Bank, Amsterdam; De Nederlandse Aardolie Maatschappij, Assen; De Nederlandse Gasunie, Grins; European Art Options, Wijk bij Duurstede; Smelik en Stokking Galleries, Den Haag; Anjerfûns Fryslân, Ljouwert; Iepenbiere Bibleteek, Burgum; Gemeente Smellingerlân/Iepenbiere Bibleteek Smellingerlân, Drachten; Dunlop, Drachten; Uitgeverij Waanders, Zwolle; Wilhelmina Ziekenhuis, Assen; BK-informatie, Den Haach; Kommisje Byldzjende Keunst fan de gemeente Tytsjerksteradiel, Burgum; Fries Film Circuit, Ljouwert; Art Connections, Grins; RABO-bank, Oerterp; Kommisje Seefardersmonumint, Skylge; Theater Romein, Ljouwert; Omrop Fryslân, Ljouwert en de Erasmus Universiteit fan Rotterdam.

In oprop oan de byldzjende keunstners om nije dokumintaasje yn te leverjen mei it each op de provinsjale oankeapronde, hat goed fertuten dien. De Provinsjale Advyskommisje Byldzjende Keunst hat yn septimber twa dagen útlutsen om de besteande en de nije dokumintaasje te besjen.

De **dokumintaasjekommisje** dy't de beroepsmjittigens fan de byldzjende keunstners mei it each op it opnimmen yn de dokumintaasje beoardielet, kaam yn it ferslachjier tsien kear gear.

In krante-artikel mei opmerkings fan Deputearre Liemburg oer de tapassing fan de betingsten nei oanlieding fan beswieren fan immen dy't út prinsipjele reden net oan de prosedure meidwaan wol, frege om in skriftlike reaksje yn de rjochting fan it Provinsjaal Bestjoer fan Fryslân. Yn it ferslachjier is dêr gjin antwurd mear op ynkommen.

De troch it Frysk Keunstynstitút yn opdracht fan de Provinsje Fryslân útfierde **Oankeap-subsydzjeregeling Keunstwurken (ASK)** hat yn it ferslachjier treflik wurke. Dat hat foaral te krijen mei it feit dat der no allinne subsydzje jûn wurdt op wurk dat op útstallings te sjen is. Dêrby giet it om oankeapen troch partikulieren yn de rin fan de útstalling fan it wurk fan keunstners út de trije noardlike provinsjes.

Op dit stuit binne der 75 útstallingsromten yn de regeling opnommen.

Yn 1992 waard der subsydzje jûn op 255 oankeapen.

De neifolgjende útstallingsromten yn Fryslân binne yn de regeling opnommen:

Galerie De Zonnebloem, Elsloo; Galerie Centaur, Elsloo; Kijkzaal, Wolvegea; Kunst-ruimte, It Hearrenfean; Museum Willem van Haren, It Hearrenfean; Museum Johannes Hesselhuis, De Jouwer; Galerie Artisjok, Tsjerkwert; Beeldende Aktief Sneek, Snits; Galerie De Vis, Harns; Museum 't Coopmanshûs, Frjentsjer; Galerie De Roos van Tudor, Frjentsjer; Museum Het Princessehof, Ljouwert; Stichting Beeldende Kunst, Ljouwert; Galerie Ooghoogte, Ljouwert; Galerie Eewal, Ljouwert; Galerie Van Hulsen, Ljouwert; Gemeentehûs Tytsjerksteradiel, Burgum; Galerij van de Lawei, Drachten; Galerie De Wouden, Wynjewâld en Galerie De Blauwe Roos, Burum.

Bûten de trije noardlike provinsjes gie it om:

Galerie Beeld en Aambeeld, Enschede; Galerie Mokum, Amsterdam; Pulchri Studio, Den Haag; Art Singel 100, Amsterdam; Galerie Klarendal, Arnhem; Galerie Brinkman, Amsterdam; Galerie De Mijt, Nederhemert; Galerie Espace, Amsterdam; Galerie Ronkes Agerbeek, Den Haag; Stichting Ateliers, Driebergen; Galerie Eewal v/h Het Kapelhuis, Amersfoort en Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, Heerlen.

Op fersyk fan it Ryksargyf yn Fryslân is de nedige tiid útlutsen om it dêr opsloegen argyf fan de Fryske Kultuerried op te skjinjen.

3.5. *Stipe*

It Buro Sintrale Stipe fan it Frysk Keunstynstitút fersoarge de personiels-, lean- en finansjele adminstraasje.

De folgjende organisaasjes makken yn 1992 gebrûk fan de administrative en organisaatoaryske tsjinstferliening:

- De Federatie van Friese Muziekscholen: siktariaatswurk, mei it tarieden en it ferslach meitsjen fan de gearkomsten dêrby ynbegrepen, it meitsjen fan it finansjeel jierferslach.
- It Fries Centrum voor het Amateurtoneel/Amateurtoanielskoalle: skriuwerskip en finansjele adminstraasje.
- It Skriuwersbûn: finansjele en lede-administraasje en de útjefte fan 'De Oesdrip'.
- De Stichting Fries Film Circuit: finansjele en lede-administraasje.
- De Fryske Rie: skriuwerskip en finansjele adminstraasje.
- De Stichting Frysk Lânboumuseum: personiels-, finansjele en leanadministraasje.
- De Stichting Frysk Letterkundich Museum en Dokumintaasjesintrum: finansjele en leanadministraasje.
- De Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland: personiels-, finansjele en leanadministraasje.
- De Stichting Hothouse Redbad: finansjele en leanadministraasje.
- De Stichting Samenwerkingsverband Muziekorganisaties Friesland: skriuwerskip, kursusorganisaasje en finansjele adminstraasje.
- De Stichting Samenwerkingsverband Korenorganisaties Friesland: skriuwerskip, kursusorganisaasje en finansjele adminstraasje.
- De Stichting Monument van de Maand: skriuwerskipswurk, personiels-, finansjele en leanadministraasje.
- De Stichting Frysk Festival: finansjele adminstraasje.
- De Stichting Fries Natuurmuseum: personiels- en leanadministraasje.
- De Stichting Westerkerk: personiels- en leanadministraasje.
- De Stichting Stimulearring Fryske Toanielskriuwerij: finansjele adminstraasje.
- De Stichting Friesland Pop: finansjele adminstraasje.

Foar it útlieën fan foar treden beskikbere apparatuer waarden yn it ferslachjier de folgjende sifers noteard:

	tal útlieënings		tal dagen	
	1992	1991	1992	1991
fideo-apparatuer	13	2	15	2
toanielferljochting c.a.	115	169	226	356
filmprojektor	5	2	6	2
overheadprojektor	8	5	15	15
lûdsapparatuer	11	5	19	9
dia-apparatuer	11	6	15	15

3.6. *Ferskaat*

It Frysk Keunstynstitút stelt him tige weromhâldend op as it om it dragen fan bestjoerlike ferantwurdlikens by oare organisaasjes giet.

Dochs waarden by seis organisaasjes **bestjoerssitten** beset.

Dêrby gie it om it ferfoljen fan it ponghâlderskip by de Nederlânske kommisje fan it Europees Buro foar Lytse Talen, it skriuwerskip fan de Stichting Frysk Festival, it skriuwerskip fan de stichting Fryske Rie en gewoan bestjoerslid fan de Stichting Frysk Letterkundich Museum en Dokumintaesjesintrum, it Fûns Universitêre Festiging Fryslân en de Stichting Omrop Fryslân.

Yn it lêste ferbân makke de fertsjinwurdiger fan it Frysk Keunstynstitút û.m. in opset foar in nije bestjoersorganisaasje, te witten in lyts behearsbestjoer en in brede programmaried dy't stal oan de easke represintativiteit jaan kin.

It Frysk Keunstynstitút nimt diel oan it wurk fan de stichting LOPIK, it Landelijk Overleg van Provinciale Instellingen op het terrein van de Kunsten. Dy organisaasje realisearret in lanlik oerlis foar û.m. de konsulinten op it mêd fan de byldzjende keunsten en de muzyk.

Dêrnjonken wurde der regelmjittich kontakten ûnderhâlden mei it LCA, it Landelijk Centrum voor de Amateurdans en de VKV, de Vereniging voor de Kunstzinnige Vorming.

BW&H-design yn Ljouwert waard frege meitinke te wollen oer de fierdere 'housestyle' fan it Frysk Keunstynstitút. Dat liede û.m. ta in helder en dúdlik ûntwerp foar de nijsbrieven sa't dy troch it Frysk Keunstynstitút û.m. op it mêd fan de byldzjende keunsten en de dûns oan de belanghawwenden ferstjoerd wurde en foar rapporten en ferslaggen, lykas it jierferslach.

Foar sawol it troch it Kristlik Frysk Selskip jierliks útjûne bûsboekje as foar de Leeuwarder Stadsgids waard kopy mei ynformaasje oer it Frysk Keunstynstitút klear makke.

De media hienen rom omtinken foar net allinne de politike bedoelings mei it Frysk Keunstynstitút, mar ek foar it wurk fan de organisaasje. Sa ferskynden der berjochten

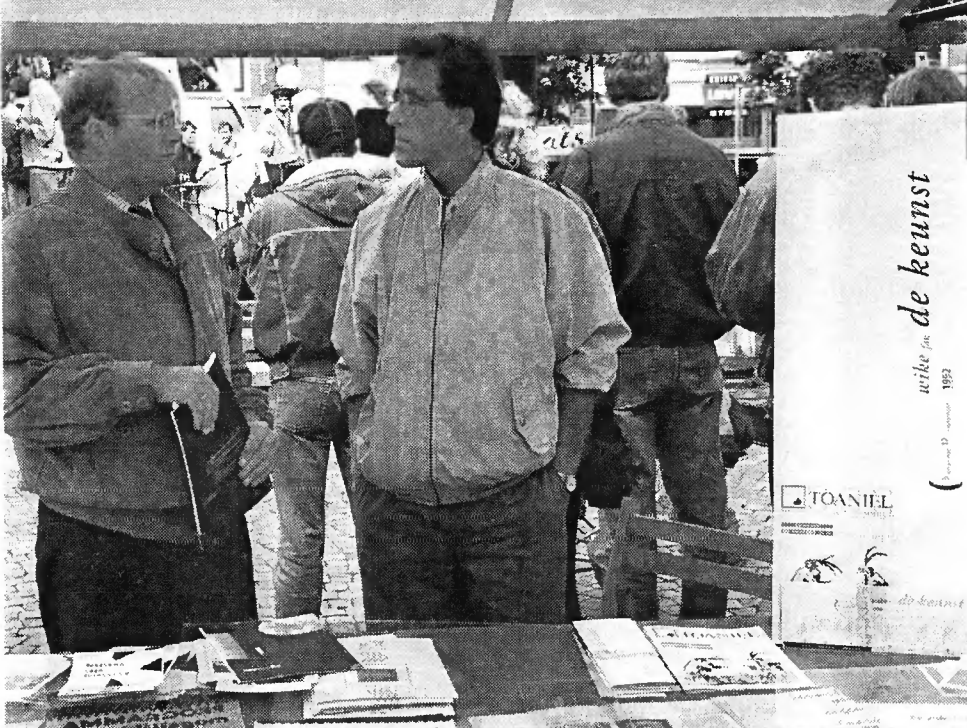
yn it Friesch Dagblad, de Leeuwarder Courant en it NRC-Handelsblad, lykas yn tal fan streekbledden. Ek wie der mear as ienris belangstelling fan Omrop Fryslân foar it wurk en wienen meiwurk(st)ers fan it Keunstynstitút te hearren foar de lokale omrop yn û.m. Ljouwert en Menameradiel.

It Frysk Keunstynstitút ferstjoerde sels yn de rin fan it jier ienenfjirtich kear in parseberjocht oer syn aktiviteiten. Foar treden waarden twahûndertentrije parseberjochten oan de provinsjale en regionale media ferstjoerd.

- * De foto's fan 'Keunst op Komst' yn dit jierferslach, binne makke troch Huub Mous.

de keunst

wike fan

4. *Bylagen*

HANS BRANS NIEUWE DRAMATURG VAN FRYSK KEUNSTYNSITUT

'Alleen wie onbevangingen kijkt kan van modern toneel genieten'

Door Sietsje de Vries

LEEWARDEN - Het eenvoudigste en misschien het meest verrassende antwoord op wat dramaturgie is, is volgens Hans Brans „het heel goed leren lezen van toneelstukken". Om dat te kunnen heeft een dramaturg niet alleen een gedegen kennis van het wereldrepertoire en de theatergeschiedenis nodig, maar dient hij ook enige cultuurfilosofische bagage met zich te dragen. Het is een betrekkelijk jong vak. In de jaren twintig en dertig begonnen regisseurs mensen uit de literatuurwetenschap bij het toneel te betrekken. Pas in de jaren zestig werd de theaterwetenschap aan de universiteiten losgekoppeld van de literatuur en sindsdien bemoeien dramaturgen zich niet alleen met de literaire, maar ook met de visuele kant van het theater.

In de jaren zeventig had ieder toneelgezicht van enige omvang een eigen dramaturg in dienst die de regisseurs bijstond bij het uitvoeren van het repertoire en bij de analyse en interpretatie van toneelteksten. Later werd de taak van de dramaturg uitgebreid en bleef hij in veel gevallen ook tijdens het repetitieproces bij de voorstelling betrokken. Sommigen zagen als risico van die groeiende bemoeienis van de wetenschap met het toneel, dat het theatermaken een bio-deleuze aangelegenheid zou worden. Dat de regisseurs te weinig vrijheid over zou blijven om hun eigen voorstelling te maken. Tegenwoordig zijn er dan ook gezelschappen, die bewust geen gebruik maken van de diensten van een dramaturg.

Post-modern

Daar komt bij, dat theatervoorstellingen tegenwoordig vaak op een heel andere manier tot stand komen dan tien jaar geleden. Een aantal moderne regisseurs heeft afgerekend met de gewoonte van

Het huidige beroepstoneel lijkt voor een buitenstaander een onontwarbare kluit.
Duidelijke stromingen ontbreken, zelfs het onderscheid tussen gevestigd en avant garde is verdwenen.
 Vaak gehoorde kritiek is dat het moderne toneel hopeloos elitair is. Dramaturg Hans Brans heeft de ontwikkelingen de laatste twintig jaar vanuit Amsterdam op de voet gevolgd. Sinds een half jaar is hij in dienst bij het Frysk Keunstynstút en biedt hij zijn diensten aan bij het Fries amateurstoneel en Fryater.

de analyse en interpretatie van een tekst het vertrek- en het eindpunt van een voorstelling te maken. Vaak gooit hij verschillende elementen door elkaar in de hoop dat daar iets uitkomt dat het aanzien menteren net zolang tot ze tevreden zijn over het resultaat. Eenheid van stijl is niet langer een voorwaarde voor een geslaagde voorstelling en daarmee heeft het post-modernisme ook in het theater zijn intrede gedaan.

Hans Brans: „De dramaturg heeft een andere functie gekregen. Hij wordt geacht een creatieve bijdrage te leveren aan een regisseur op zit te wachten is een dwingend interpretatie van een dramaturg. Het idee dat er een concept bestaat waaraan een toneelstuk moet voldoen is al lang losgelaten. Ook een dramaturg kan niets anders doen dan een tekst heel goed lezen en zich afvragen hoe het conflict zich ontwikkelt, of de personages consequent zijn opgebouwd en hoe het stuk eigenlijk in elkaar zit. Een allesomvattend eindoordeel is niet meer te geven, dat geldt voor een tekst, maar ook voor een voorstelling. De ene scène spreekt je aan, de andere niet."

Toneel bestaat bij de gratie van

Dramaturg Hans Brans: „Ik zie mezelf niet als een ontwikkelingswerker." Foto LC Paul Jaanssen

stilstaande afspraken tussen de toneelspelers en het publiek. Het duidelijkst zijn die aanwezig in het zogenaamde vierde-wandrealisme, waarbij de toneelspelers niet doen doen of de voor-kant van het toneel uit een onzichtbare wand bestaat en het publiek er niet is. De spelers doen of ze een ander zijn en alsd het in de ene scène een dag later is dan in de andere, het publiek gaat daarmee akkoord.

Het gevolg van al die experimenten, die vroeger voorbehouden waren aan 'de avant garde', is verwarring bij het publiek. Het steeds terugkerende verwijt is, dat het gesubsidieerde toneel nog elitaire is geworden dan het in de ogen van velen al was. Is het inmiddels zo ver gekomen, dat de stukken van moderne toneel-schrijvers en regisseurs als Gerardjan Rijnders en Frans Strijds alfeen nog te volgen zijn voor wie al hun voorgaande produkties hebben gezien?

Hans Brans: „Dat zou wel heel bizar zijn. Volgens mij is dat ook niet zo. Als mensen niet weten wat ze met die moderne stukken aanmoeten, komt dat vooral doordat ze zich laten koeleneren door de verwachtingen waarmee de televisie hen heeft opgescheept. Iemand die met het vooringsnomen idee een schouwburg binnenstapt, dat hij hetzelfde realisme krijgt voor-geschotel als op de televisie, wordt teleurgesteld. Ik geloof ook, dat het Amerikaanse realisme als in bijvoorbeeld 'Who is afraid of Virginia Woolf?' op de televisie of in de film met zijn close ups en andere extra mogelijkheden beter tot zijn recht komt dan op het toneel. Daarom heeft het realisme ook zijn beste tijd gehad in de schouwburg. Maar daarom valt er nog wel te genieten van toneel, ook zonder dat je de ontwikkelingen onbevangingen mogelijk in de zaal gaat zitten en op je eigen oordeel durft te vertrouwen."

„Het lijkt of het theater zich steeds verder van de realiteit afwendt, maar tegelijkertijd wordt heel direct op het toneel aangewend. Zo heb ik onlangs nagegezien hoe een groepje Italiaanse acteurs een echte muur op het toneel nietselde. Maar je moet wel meer in zo'n handeling willen zien dat zijn uiterlijke betekenis. Iemand die poffertjes staat te bakken op het toneel doet dat op een manier - bijvoorbeeld met heel veel flair - dat het ook iets van de karakter van dat personage zegt. Als het goed is herkent het publiek

daarin iets van de werkelijkheid en laat toneel hem dus op een andere manier naar die werkelijkheid kijken."

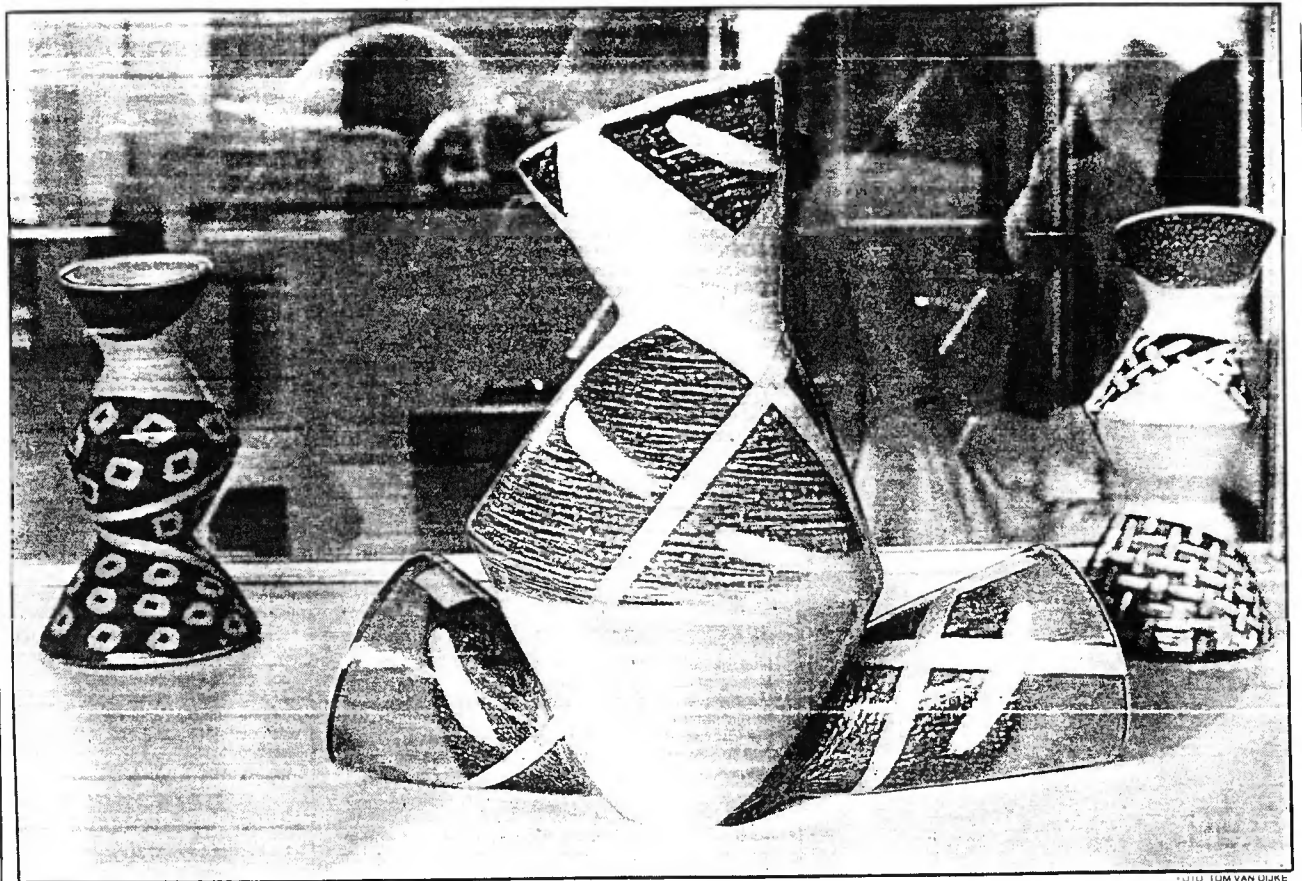
Amateurstoneel

Hans Brans werkt in Friesland vooral met amateurs. Hij begeleidt toneelschrijvers, verzorgt lessen bij regisseurs van het Fries Centrum voor Amateurstoneel/Amateurtoanielskoolle, begeleidt regisseurs en verzorgt inleidingen bij voorstellingen van het beroepstoneel. Wat merkt hij van de invloed van de ontwikkelingen in het beroepstoneel op het amateurstoneel?

„Ik weet eigenlijk niet of er wel iets van die ontwikkelingen doorsijpelt naar het amateurstoneel. Amateurs spiegelen zich al lang niet meer aan het beroepstoneel, de meeste amateurspelers komen zelden of nooit in de schouwburg. Wat er aan veranderingen plaats vindt in het amateurstoneel komt voort uit eigen behoeften. Het toneel in Friesland is altijd geocentreed geweest in de verenigingen. Mede door de vergrijzing en ontvolking van het platteland is er bij die verenigingen nooit zoveel veranderd. Nieuwe tendensen zie je vaak buiten de verenigingen. Mensen die een regie-opleiding hebben gevolgd en zelf iets begonnen, de jeugdtheaterschool, het scholierstoneel, de club van Roel Klompmaker in Buitenpost en dat project een paar maand geleden in de Leeuwarder wijk De Meenthe zijn daar voorbeelden van."

„Net als in het beroepstoneel kunnen al die verschillende stromingen heel goed naast elkaar bestaan. De meeste amateurs zitten nog gewoon bij een vereniging en daar hebben ze het prima naar hun zin. Dat moet ook zo blijven. Ik zie mezelf niet als een ontwikkelingswerker die tot taak heeft iedere vereniging en iedere speler op een hoger peil te brengen. Maar er is ook een groep die wel eens wat anders wil en die moet daartoe de kans krijgen. Daar wil ik graag aan meewerken."

Apeldoornse Courant
27.01.1992

● Vazen van Paulien Ploeger maken deel uit van de kleine expositie van werk van beeldend kunstenaars uit Friesland in de bibliotheek.

JUBILEREND 'FIER FAN HÛS' HOUDT HUIS MET EXPOSITIES

Van een onzer verslaggevers

APELDOORN — Voorzitter Yme Meintema van de feestcommissie is een beetje verbaasd. „Toen de exposities begonnen hebben we op enkele plaatsen in de bibliotheek stapels folders en zo neergelegd. Bijna overal zijn ze weg, meegenomen. Er bestaat blijkbaar een enorm grote belangstelling voor Friesland. Dat had ik eigenlijk niet verwacht”.

Meintema en de zijnen hebben ter gelegenheid van het 90-jarig bestaan van het Frysk selskip 'Fier fan hûs', de vereniging van in Apeldoorn en omgeving wonende Friezen, de bibliotheek aan de Vosselmanstraat tot eind deze maand een Fries sfeertje gegeven: vlaggetjes aan de trappen, boeken over Friesland, exposities over de schrijfster Tiny Mulder, een stand van de Friese vogelwacht en in de vitrines kunst uit Friesland.

„De medewerking van tal van Friese instanties en organisaties is groot geweest en mede daarom is het gelukt een breed scala van Friese zaken hier te etaleren. Wie een beeld wil krijgen van wat Friesland aan cultuur te bieden heeft, moet beslist een kijkje nemen”, zegt Meintema.

Hoofdschotel van de manifestatie is de expositie over leven en werk van de Friese schrijfster Tiny Mulder uit Jellum, die in april '91 70 jaar is geworden. De expositie is gemaakt door het Frysk Letterkundich Museum en Dokumintaejesintrum in Leeuwarden. Aan de hand van foto's, brieven, recensies en boeken wordt het een en ander verteld over deze veelzijdige in Beesterzwaag geboren auteur, die o.a. vele jaren verbonden is geweest aan het

Friese sfeer in bibliotheek

Fries Dagblad en bij de Regionale Omroep Noord en Oost de litaire rubriek 'Letterlape' (merklap) heeft gehad. De tentoonstelling, die eveneens de titel 'Letterlape' meekreeg, toont de veelzijdige activiteiten van Tiny Mulder aan. Zij debuteerde in 1954 als schrijfster voor kinderen met het boek 'It boek foar de Fryske bern', ze publiceerde diverse versbundels waarvoor ze in '86 de provinciale Gysbert Japicx Prijs kreeg en ze schreef verscheidene verhalenbundels en romans, zoals 'Tin iis', waarin zij het leven in oorlogstijd in een Fries gezin beschreef en dat als 'Gevaarlijkis' door haarzelf in het Nederlands vertaald werd. Haar meest recente roman is 'In moai leeftyd' waarin ze een oudere Nederlandse emigrante in Canada beschrijft die op haar leven terugkijkt. Jarenlang heeft Tiny Mulder de belangen van de Friese schrijvers behartigd in de Raad voor de Kunst. Dat ze veel goede contacten in de wereld van de letteren heeft, ook met niet-Friese schrijvers, bewijzen haar optredens bij Poetry International in 1973 in Rotterdam en bij andere literaire manifestaties en het feit, dat er nogal eens werk van haar hand in bloemlezingen opgenomen wordt.

KUNST

Kunst van een aantal Friese kunstenaars is dankzij het Frysk Keunstynstitút naar de Apeldoornse bibliotheek overgebracht. Het gaat om een selectie uit de provinciale aankopen 1990. Die provinciale aankopen zullen de basis gaan vormen van het verzamelbeleid

van de nieuwe afdeling moderne kunst van het Fries Museum in Leeuwarden.

In de vitrines op de eerste verdieping van de bibliotheek zijn werken te zien van o.a. Ruudt Peters (een halssieraad), Paulien Ploeger (een aantal keramische vazen), Benno Reichhart (houten objecten) en Guus Hellegers (een brons). Overigens is heel recent verschenen het boek 'Beeldende kunstenaars in Friesland' dat een uitgebreid overzicht geeft van de activiteiten van heel wat kunstenaars in die provincie.

TELEFOON

De feestcommissie van 'Fier fan hûs' heeft zich heel wat moeite getroost Friesland op een zo breed mogelijke manier te presenteren. Op diverse plaatsen zijn stands ingericht met informatie over de meest uiteenlopende Friese activiteiten en organisaties, zoals over de Elfstedentocht, het kaatsen, de Friese vogelwacht, de Stichting It Fryske Boek en de muntuitgave ter ondersteuning van het archeologisch terpenonderzoek in Wijnaldum, om maar een paar dingen te noemen. En dan is er ook nog 'Operaesie Fers', de gedichtentelefoon. Na het draaien van een bepaald nummer is een Fries gedicht te horen. Friesland laat zich in de bibliotheek ook horen... En dat allemaal om, zoals 'Fier fan hûs'-voorzitter Theun Ruim in het mededelingenblad van het 'selskip' schrijft: het grote publiek te laten weten dat de Friezen in en om Apeldoorn trots zijn op hun eigen taal en cultuur.

Fryskafette speurt naar cabarettalent

LEEWARDEN - De presentatie van de derde Fryskafette, die op 1 februari zou plaatsvinden, is uitgesteld tot 7 maart. Door onderbezetting bij it Frysk Keunstynstitút was er te weinig publiciteit gegeven aan het cabaretfestival, waardoor het aantal aanmeldingen tot één beperkt bleef. Door het uitstel van een maand krijgen beginnende kleinkunstenaars uit Friesland een tweede kans om deelname aan Fryskafette af te dwingen.

Ook dit jaar heeft Fryskafette weer een cursorische opzet. Alleen het eerste jaar had Fryskafette de opzet van een talentenjacht. Door het tegenvallende niveau van de deelnemers heeft het Keunstynstitút vorig jaar voor een cursus kleinkunst gekozen. De resultaten waren zodanig, dat die formule voor dit jaar gehandhaafd is. Beginnende cabaretiers kunnen op 7 maart in het FTF/Tryatergebouw in Leeuwarden auditie doen voor Fryskafette. Wie overeind blijft tijdens die auditie wordt in de gelegenheid gesteld in het voorjaar en najaar een cursus te volgen.

In maart en april worden de kandidaten tijdens een aantal weekeinden onderworpen aan lessen in presentatie, programmaopbouw en tekstschrijven of

muziek, al naar gelang de behoeften. In september en oktober krijgen de kandidaten de kans onder begeleiding verder te werken aan hun eigen programma. In november volgt een aantal optredens in Friese culturele centra. Docenten zijn toneeladviseur Wouter Daane, dramaturg Hans Brans en muziekdocent Anne Oosterhaven.

Het Frysk Keunstynstitút hoopt op deelnemers, die serieus van plan zijn in de naaste toekomst het podium met een eigen programma te betreden. Fryskafette is niet bedoeld voor wie het gewoon leuk lijkt een paar lessen presentatie en tekstschrijven te volgen.

Gevorderden

Volgens drs. Jaap Castelein wordt op Frysk Keunstynstitút verder nagedacht over een Fryskafette voor gevorderden. De deelnemers van vorig jaar - Twirre, Froufolk en Adri de Boer - of andere kleinkunstenaars die al langer aan de weg timmeren, zouden daarin samen een avond kunnen verzorgen. „Wy moatte eins noch mei de tariesingen begjinne, mar wy wolle al besykje de kulturele sintra takom jier wat oanbiede te kinnen. As Fryskafette ta dy iene kursus en dy pear optreden beheind bliuwt, sjit it syn doel foarby.”

Week-uit 30.01.92

Visie Knip op Waddenlandschap

LEEWARDEN - Vanaf morgen exposeert de in Leeuwarden wonende Jaap Knip in het Fries Natuurmuseum. Zijn tentoonstelling, waar een dertigtal werken is te bezichtigen, is getiteld „Jaap Knip”, wadschappen”.

Het thema is landschapsvormen, geïnspireerd op het Waddengebied. In de expositie kan men zien, welke ontwikkeling de kunstenaar heeft doormaakt. Werkte hij een aantal jaren geleden met een realistische weergave, nu bedient hij zich van een uitbeelding in meer abstractere vormen. Het

werk van Jaap Knip kenmerkt zich door een heftige manier van werken en een uitbundig gebruik van kleuren. Er zijn diverse technieken gebruikt, onder andere olieverf en gouache. Al eerder werden schilde-

rijen van Jaap Knip tentoongesteld. De expositie „Jaap Knip, wadschappen” wordt geopend door Huub Mous van It Frysk Keunstynstitút en duurt tot en met 2 maart (foto: Ton Aartsen).

Jaap Knip
(Week Uit van 230 januari 1992)

Beelden van Hein Mader bij Tuin '92

LEEWARDEN - Beeldhouwer Hein Mader uit Mantgum is door het Frysk Keunstynstitút gevraagd om een deel van zijn beelden tentoon te stellen tijdens de manifestatie Tuin '92 in de Frieslandhal in Leeuwarden. Het werk van Mader staat dicht bij de natuur. Hij gebruikt steen, marmer en andere vormen van natuursteen. Daarnaast werkt hij ook met brons, beton en hout.

F.D. 27.02 '92

Tentoonstelling 'Je kop te kijk' in Aeolus-piramide

Vanmiddag is in Hogeschoolcentrum Aeolus te Sexbierum de expositie 'Je kop te kijk' geopend. Getoond worden werkstukken van kinderen van scholen uit de omgeving. In totaal zijn er 38 basisscholen aangeschreven, waarvan er zo'n 15 hebben meegedaan. Aan de tentoonstelling was een prijsvraag verbonden en beeldend kunstenaar Egberta Veenhuizen heeft de prijswinnaars vanmiddag gehuldigd. Voorts is de tentoonstelling 'Wat 'n portret' van het Frysk Keunstynstitút in de piramide te zien, met werk van zes Friese kunstenaars. De tentoonstelling blijft tot 19 februari. Openingstijden: alle dagen, ook in de weekends, van 10 tot 16 uur.

LC

Vrijdag 21 februari 1992

LC CUI

GS geschrokken van kritiek kunstenaars op Fries Museum

LEEWARDEN - Gedeputeerde Staten zijn geschrokken van het kleine beetje krediet dat het Fries Museum heeft bij de kunstenaars in Friesland. De provincie wil daar verandering in proberen te brengen door onder andere het museum te verplichten zich bij zijn aankopen ook te richten op de hedendaagse Friese kunstenaars. De afdeling moderne kunst van het Fries Museum zal haar basis moeten hebben in de Friese kunst, aldus het college.

Dat staat in de nota, waarin de reacties zijn verzameld op de concept-nota beeldende kunst van de provincie Friesland. Op de hoorzitting over de concept-nota, 20 november vorig jaar in het Provinsjehûs, weigerden de kunstenaars uit protest op het provinciale kunstbeleid commentaar op de concept-nota te geven, maar er zijn inmiddels wel tal van schriftelijke reacties binnengekomen.

Die reacties logen er niet om, aldus GS. „It Frysk Museum hat yn it ferline gjin niget toand oan Fryske keunstners; it hat de know-how

net; it algemien belang wurdt troch in museum net tsjinne; in konservator mei net allinne troch it Frysk Museum oansteld wurde; it museum docht de ferkearde karút fan keunstners om te toanen,” zo wordt de kritiek opgesomd.

GS zijn er in het kader van de Noordelijke samenwerking voorstander van dat het zwaartepunt van de (inter)nationale kunst in het Groninger Museum ligt. „It hat gjin inkeld doel én besykje op lytsere skaal soks te werheljen yn Ljouwert.” Daarom moet het Fries Museum bij zijn afdeling moderne

kunst de nadruk op Friesland leggen.

Over de verdere invulling willen GS geen uitspraken doen, want dat is de verantwoordelijkheid van het museumbestuur. Maar de provincie wil geen afdeling bekostigen, die los staat van andere initiatieven en die niet het vertrouwen heeft van de kunstenaars. GS willen overwegen om in de bestuurscommissie voor de afdeling moderne kunst ook vertegenwoordigers van het kunstveld te benoemen.

Als reactie op de inspraak hebben GS besloten dat van het manifestatiebudget van het Fries Museum een bedrag van f 50.000 weer wordt overgebracht naar het fonds beeldende kunsten. Het museum kan nog wel aanvragen hiervoor indienen. Bovendien blijft de documentatie van beeldende kunsten bij het Frysk Keunstynstitút in plaats van dat ze naar het Fries Museum gaat.

Leeuwarder Courant van 21 februari 1992

Samenwerking vier culturele centra

LEEWARDEN - Vier culturele centra - De Colle in Kollum, De Skâns in Gorredijk, De Klink in Koudum en Trebol in Harlingen - gaan samenwerken bij de planning van hun programma's. Door gezamenlijke inkoop hopen ze straks kortingen bij impresariaten te kunnen bedingen. De vier centra hebben cabaretier Herman Finkers al vastgelegd voor het volgende seizoen. Verder willen ze in samenwerking met het Frysk Keunstynstitút een eenakterfestival en een dansfestival organiseren.

Leeuwarder Courant van 13 februari 1992

WETHOUDER WIL VOORSTEL EERLIJKE KANS GEVEN

Plan van Frysk Keunstynstitút en Tryater voor Arendstuin

LEEWARDEN - Tryater en het Frysk Keunstynstitút hopen binnen twee weken hun plan voor huisvesting aan de Arendstuin in Leeuwarden aan de gemeente te presenteren. Vrijdagavond dreigde Tryater-leider Peter te Nuyl nog naar huis-

vesting elders om te kijken als de gemeente geen duidelijkheid kon verschaffen over de Arendstuin. Het duurde hem allemaal veel te lang. Gisteravond bleek in een gesprek tussen Te Nuyl en wethouder Ernst Janssen, dat beiden op een reactie van elkaar

hadden zitten wachten. Een misverstand dus. Janssen zegde de Tryaterleider gisteravond toe elk plan serieus te zullen bekijken en het een eerlijke kans te willen geven.

Tryater wil nog liever vandaag dan morgen het voor een culturele instelling nogal troosteloze industrieterrein De Hemrik in Leeuwarden verlaten. Vorig jaar werd het plan gelanceerd om de Leeuwarder muziekschool, creativiteitscentrum De Blauwe Stoep, het Frysk Keunstynstitút en Tryater onder te brengen in de Arendstuin. Binnenkort komen daar vier panden vrij: de oude manege, de marechausseekazerne, de Arendstuinschool en het gebouw van de dienst cultuur, sport en recreatie van de gemeente. De eerste drie zijn nu al beschikbaar.

Te Nuyl verklaarde gisteren nog sterk de indruk te hebben, dat de gemeente weinig voor het plan voelt. Er is de eerste jaren geen geld om de muziekschool en het creativiteitscentrum naar de Arendstuin te brengen. Tryater en het Keunstynstitút - beide hebben belang bij elkaars aanwezigheid - hebben vanaf het begin duidelijk gemaakt desnoods met zijn tweeën naar de Arendstuin te gaan, zonder de beide gemeentelijke instellingen. Te Nuyl sprak gisteren nog de vrees uit, dat de gemeente het terrein dan liever in zijn geheel aan een projectontwikkelaar zou verkopen.

Wethouder Janssen heeft hem gisteren verzekerd, dat ook het plan van Tryater en het Frysk Keunstynstitút een serieuze kans krijgt. Dat plan ligt al in grote lijnen klaar, de beide instellingen verwachten het binnen veertien dagen aan te kunnen bieden. Het plan bestrijkt het complete Arendstuinterrein. Grofweg zijn daarin de manege en de marechaussee-kazerne bestemd voor het Friese toneelgezelschap en de Arendstuinschool voor het Frysk Keunstynstitút.

Documentatie van beeldende kunst bij Keunstynstitút

LEEWARDEN - De documentatie van beeldende kunst blijft ondergebracht bij het Frysk Keunstynstitút. Daarnaast blijft het Keunstynstitút verantwoordelijk voor de beoordeling van Friese kunstenaars. Dat blijkt uit de herziene notitie 'Byldzjende keunst' van de provincie Friesland. Op de eerste notitie kwam nogal wat protest vanuit de kunstsector.

De provincie onderwerpt verder een aantal zaken aan een nader onderzoek. Zo wordt bekeken of de relatie tussen Mecklenburg-Voorpommeren en de andere Frieslanden verbeterd kan worden.

De afdeling voor moderne kunst kan een bijdrage van f 290.000 van de provincie tegemoet zien.

De gemeente Leeuwarden zal het voortouw moeten nemen bij de eventuele vestiging van een grafisch atelier in Leeuwarden. De provincie denkt daarbij aan een ruil, waarbij de provincie verantwoordelijk is voor het Fries Museum en de gemeente Leeuwarden voor het grafisch atelier.

Friesch Dagblad van 21 februari 1992

Leeuwarder Courant van 11 februari 1992

LC 11.02.1992

Hele dag dansen voor kinderen

LEEUWARDEN - Ruim honderd kinderen uit de hele provincie dansten gisteren in Zalen Schaaf te Leeuwarden alsof hun leven ervan af hing. Ze waren de gelukkige deelnemers aan de tweede Kinderdansdag van het Frysk Keunstynstitút. De jeugdige dansers, van wie slechts een deel op les zit, konden zich afwisselend een uur lang bekwamen in de Afrikaanse dans onder leiding van Grietine Molenbuur, in het volksdansen onder leiding van Hanneke Schut en in de dansexpressie onder leiding Laura van der Ende. Aan het einde van de dag presenteerden de deelnemers het geleerde in de Galerijzaal aan de andere kinderen en aan de belangstellende ouders. Veel meer kinderen hadden zich opgegeven, maar in verband met de beperkte ruimte in Zalen Schaaf konden niet meer dan honderd meedoen. De anderen krijgen op 25 april in De Lawei te Drachten een tweede kans bij de manifestatie Kans voor Dans.

Foto LC/Paul Janssen

LC 26.02.1992

Leeuwarder Courant van 26 februari 1992

DANSOCHTEND - Het Frysk Keunstynstitút houdt in samenwerking met de Rotterdamse Hogeschool voor de Kunsten een bijeenkomst over het voorbereidend dansvakonderwijs. Docente Elly Broeren en studiebegeleidster Ciska van Dijk zullen zaterdagochtend van tien tot half twaalf in de muziekschool te Sneek les geven en informatie verschaffen.

LC
05 03 1992

Leeuwarder Courant van 5 maart 1992

Twirre: kabaret foar breed publyk

Troch Sietse de Vries

DRACHTEN - Sneon is de pre-miêre, mar no lizze der al mear as fyftjin oantfragen foar optredens. Henk Waterlander oerdringt net as er sett, dat der in efrisiblikken sônd ferlet is fan Frysk kabaret. Hy foarmet mei suster Aagje en achterneef Jeen Waterlander kabaretgroep Twirre. Wat se bringe is gjin Teake van der Meer, gjin Rients Gratama en gjin Samar. Wat it wol is? „It is wat kabaretterich.“

Hoê't Fryskatele fan 't jier ek útpakt - de audysje is lêstendeis in pear moanne útsteld om't him noch mar ien gadingmakker oantmeld hje - dy fan ferline jier hat no al fertuendûm Deel fan 'e Fryske klionkeunstfrikich wie om nij talint ta it meitsjen fan kabaretprogramma's oant te setten. Om't Henk, mei trije jier Samar, en Aagje, mei iisten jier Sipke Oppedyk-ûnderfening, ferline jier neat oantannen hene, ha se har optjûn foar Fryskatele. Achterneef Jeen, dy't him op mei't mear foarstean kin as op syn oandiel yn 'e doarpsrevu fan Surch, makke 't trio folsjen. Harren bydrage wie goed genôch om mei Adri de Boer en Frouloek talinten te wurden ta de Fryskatele-tekursus. Nei dy kursusu hawwe de trije die-hinners optredens fersoarge op 'e Gerdyk, yn Warsum en yn Dokkum.

Neffens Henk - deis ferkeapeter ynformaasjesystemen foar hotels - hat er op dy kursusu no net daliks leard om teksten te skriuwen, mar is er sûnt wol better by steat om teksten van oaren op har wearde te beoardielen. Tige wichtich wie ek dat se troch dy kursusu yn kunde kamen mei Clara Rullmann, dy't it grutste part fan harren teksten arrangard en op muzyk set hat. In part fan de teksten dy't Aagje op 'e kursusu makke hat is ek yn it program werom te finen. De oare teksten binne fan Wim Beckers, Lützen, Stellingwerf, Sipke Oppedyk en Aagje Waterlander.

Twirre hopt dat it mei syn program in sa'n breed mooglik publyk berikt. Al hinne der grinzjen, net alles wurdt ompast oan 'e smaak fan it grutte publyk. De earste útprôefingsfoarsjellingun lokken gjans kommentaar út. Oft dat fan dy embûis der net út kee, dat begriep de ealde misken, yn 'e seal trede, wêrom praat dy dekker Hollandsk? Dy, maat Frysk prate en oars kin, soks 'lkegoed swilitten wurde Aagje. „Der kinne jo net

oan begjinne. De iene fynt dit mosai en de oare dat. As wy alles skrasse dêr't kommentaar op komt, fâlde wy neat oer.“ In grap oer Prins Claus rôp salolle wjerstân op - „no hat dy stakker ek noch de sykte fan Parkinson, dêr meie jim gjin Parkppen oer meitsje“ - dat se dy dochts mar fâlde litten ha.

Merken, ferieningen, bûtenkriten. Twirre wol oeral wol spylje, krekt as Rients. Mar de lju moatte har net oankomme mei it ferhaal dat se Rients better fine. Henk Waterlander: „Kinst ús net mei Rients ferlykje. Dy is berops en in hielien grutten ien. Wy binne amateurs, wy moatte alles yn 'e jûnsoren dwaan. Wy dogge ús uterste bêst om it sa goed mooglik te dwaan en de minsken in prachtige lûn te besoargjen, mar wy bliuwe amateurs.“

Mar krekt fan kabaretters op amateurbasis is in soad ferlet yn Fryslân, sa hawwe Henk en Aagje de lêste jierren ferneam. Foar de iene feriening is Rients te doer, de oare hat him in jier dêrfoar al hân. Henk: „Foaral op feestjûnen hawwe de minsken leaver kabaret as toaniel. Dan is it faak in kwestje fan ferline jier ha wy Sipke Oppedyk hân, no moatte wy mar wer ris wat oars ha. Mar dat oare is der net. Wy giete mei Samar net laker, as ien gear wyks tuort te spyljen. Mar as wy wollen hene, hene wy wol trije gear wyks krinnen. Mei Twirre wolle wy der sa faak mooglik op út, wy sjogge wol hoe lang wy it folhâlde.“

Twirre mei fan lofts nei rjochts Aagje, Jeen en Henk Waterlander en Clara Rullmann.

Twirre (Ljounwetter Frantsje fan 27 febrewaris 1992)

X 2002 7

Vandaag overleg met provincie en gemeente

Keunstynstitút blijft hopen op Arendstuin

LEEUWARDEN - Het Frysk Keunstynstitút is nog steeds in onderhandeling met de provincie en de gemeente Leeuwarden over eventuele vestiging van het instituut in het complex aan de Arendstuin in Leeuwarden. Vandaag worden daarover gesprekken gevoerd. Tryater is nauw bij de plannen betrokken en heeft inmiddels een eigen architect ingeschakeld.

Het Frysk Keunstynstitút is nu gevestigd in een pand in de Grote Kerkstraat. De afdeling toneel bevindt zich in een pand aan de Neptunusweg op het industrieterrein in Leeuwarden. "Bilokaasje komt it funksjonearjen fan in organisaasje nea te'n goede", zo schrijft het Keunstynstitút in zijn beleidsplan voor 1992-1995.

De kosten van het geschikt maken van het complex aan de Arendstuin worden geschat op ongeveer f 15 miljoen. De architect van Tryater denkt echter veel goedkoper te kunnen werken. "Dêrom hawwe wy 'de lokaasje oan de Arendstún ek noch net falle litten", zegt directeur P. Hemminga van het Keunstynstitút.

Een ander probleem is de be-

stemming van het Arendstuincomplex. De gemeente Leeuwarden moet daar nog uitsluitsel over geven. De kans bestaat dat het complex, behalve de manege, plaats moet maken voor bijvoorbeeld appartementen. De provincie heeft gevraagd om duidelijkheid.

In het pand van het Frysk Keunstynstitút is op dit moment ook het Frouljuswurk ondergebracht. Daar komt echter verandering in. Het Frouljuswurk wordt ondergebracht bij het Emancipatiebureau Friesland. De toneeladviseurs kunnen dan hun stekje in de Grote Kerkstraat innemen. Het Keunstynstitút blijft echter streven naar één gezamenlijke ruimte met Tryater.

Er staat nog meer op stapel voor het Frysk Keunstynstitút. Zo worden op dit moment de mogelijkheden onderzocht voor een fusie met de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland (SKVF). Dat onderzoek vloeit voort uit een besluit van Provinciale Staten van december 1990. "In grut ferskil dêrby is it feit dat de SKVF har foaral rjochtet op it ûnderwiis. Dêrnist hingje ús fansels donkere wolken fan besunigings boppe de holle", aldus Hemminga.

Theateroverzicht Keunstynstitút

LEEUWARDEN - Het Frysk Keunstynstitút heeft zijn jaarlijkse 'Programmamogelijkheden' het licht doen zien. 'Programmamogelijkheden' is een overzicht van alles wat Nederland in het seizoen 1992-'93 aan theater heeft te bieden. Voor het eerst heeft het Keunstynstitút het aanbod over twee boeken verdeeld: een met alle groepen en artiesten uit Friesland en een met landelijk opererende gezelschappen.

Het aanbod in Friesland is verdeeld over de categorieën toneel, voordracht, cabaret, straattheater, dans, poppentheater, jeugdtheater en muziek. De laatste categorie is onderverdeeld in klassiek, jazz, licht, folk en pop. In het boek met het landelijke aanbod zijn ook nog opgenomen opera en operette, musical en revue en bewegingstheater. Van iedere artiest is een korte beschrijving opgenomen en het adres waar hij of zij geboekt kan worden. De beide boeken zijn bestemd voor culturele centra, ze kosten f 7,50 per stuk.

Keunstynstitút wil centrale rol kunsten

LEEWARDEN - Het Frysk Keunstynstitút wil niet blijven stilstaan, maar de gang erin houden. Het wil de kunsten in Friesland steunen door een actieve en inspirerende rol te vervullen. Die rol moet gericht zijn op het kwalitatief versterken van het aanbod van de kunsten in Friesland. Het einddoel van 'de reis' is echter nog te vaag en er is onvoldoende samenhang tussen de verschillende onderdelen van het Frysk Keunstynstitút. De organisatie is „noch net goed ynriden”. Het beleidsplan van het Frysk Keunstynstitút voor de periode 1992-1995, 'Tusken ambysje en wurklikheid', staat niet alleen vol goede vooremens, het ontbreekt de samenstellers ook niet aan zelfkritiek.

Het Frysk Keunstynstitút bestaat sinds 1 januari vorig jaar. Het is de opvolger van de Fryske Kultuerried. Verschil met zijn voorganger is dat het Keunstynstitút niet als adviseur van de provincie hoeft op te treden. Daar staat tegenover, dat het een grotere rol heeft gekregen bij het stimuleren van de kunsten. Daartoe heeft de provincie de toneeladviseurs van het Fries Centrum voor Amateurtoneel/Amateurtoanielskoalle en de consulente van de Stichting Dûns toegevoegd aan het Keunstynstitút.

It Frysk Keunstynstitút wil de centrale steunorganisatie voor de kunst in en voor Friesland zijn. Bij de uitwerking van dat streven maakt het beleidsplan onderscheid tussen de produktie- en de consumptiekant. Voor wat betreft het eerste moet het werk van het instituut gericht zijn op projecten en activiteiten bovenop het bestaande aanbod, op deskundigheidsbevordering door het aanbieden van onder andere kadercurricula en ontwikkelingsprojecten, de ondersteuning van een aantal culturele organisaties en de documentatie van het aanbod en de ontwikkelingen op het eigen terrein. Voor wat betreft de consump-

tiekant richt het Keunstynstitút zich op de promotie van de sector kunst, op de acquisitie en de begeleiding van opdrachten, documentatie en de educatieve begeleiding van projecten.

Evenwicht

Het instituut wil de komende jaren proberen tot een zo goed mogelijk evenwicht te komen tussen de diensten aan derden en de eigen activiteiten. Daarbij wordt ook een belangrijke plaats toegekend aan de eigen profilering. Naast promotie van de kunsten moet ook de promotie van het eigen instituut ter hand worden genomen. Daartoe wil het in de loop van dit jaar een eigen periodiek gaan uitgeven, met bijlagen voor de beeldende kunst, het toneel, de dans en de muziek.

Verder wil het Keunstynstitút voorrang geven aan activiteiten in groter verband op het terrein van bijvoorbeeld het cultuurtoerisme. Ook gaat het zich beraden over een mogelijke fusie met de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland. De provincie heeft daarop aangedrongen. De eerste gesprekken met het SKVF, waarin zoveel mogelijk argumenten voor en tegen een fusie naast elkaar zijn gezet, hebben inmiddels plaats gevonden.

Behalve het gebrek aan samenhang en de vaagheid van het einddoel kampt het Frysk Keunstynstitút met nog enkele 'knypunten'. Een daarvan is de onduidelijkheid over de betaling van diensten die het instituut voor anderen verricht. Het beleidsplan rept van „de net te begripen finansjele grûnslach foar de organisaasje dy't foarskriuwt foar de iene tsjinst in rekken te skriuwen en de oare tsjinst fergees te dwaan.”

Volgens het beleidsplan zou het werk ten goede komen als de volledige dienstverlening gratis kon. Een probleem blijft dan wel de concurrentie van commerciële dienstverleners die zich door hun klanten laten betalen voor hun bemiddeling, maar gratis gebruik maken van de diensten van het Keunstynstitút. Verder werpt het beleidsplan de vraag op wat te doen met klanten van het Keunstynstitút die de verleende diensten best kunnen betalen.

Kans voor Dans

Het Frysk Keunstynstítút en schouwburg de Lawei te Drachten organiseren op zaterdag 25 april een grote dansmanifestatie: 'Kans voor Dans'. Dansliefhebbers kunnen die dag hun hart ophalen aan allerlei dansactiviteiten. De gehele dag, van 's ochtends elf uur tot 's middags half zes, kan het publiek proeven aan allerlei dansdisciplines.

In vijf verschillende zalen van De Lawei worden er lessen en workshops gegeven, zoals bijvoorbeeld Afrikaans, volksdans (internationaal), maar ook Kiers-dansen, dansekspressie, buikdans, moderne dans, jazz, klassiek ballet en show/musical. Ook voor kinderen is er de gehele dag een programma, met lessen dansekspressie, volksdans, Afrikaans, hip-hop en disko. De deelnemers mogen zelf een keuze maken welke lessen zij willen volgen.

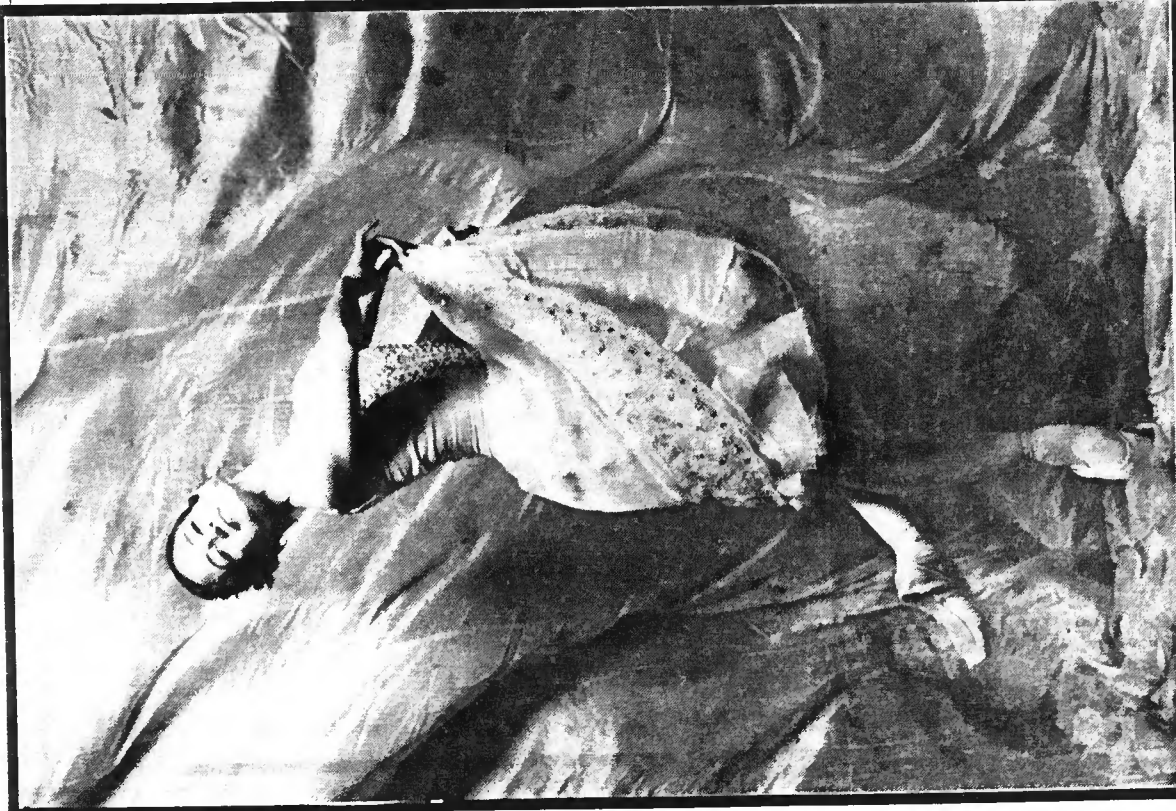
Cinderella

's Avonds is de volledig nieuwe versie van het ontroerende sprookjesballet 'Cinderella' te zien: een romantisch dansspektakel, poëtisch, hartverwar-

Valéry Panov heeft nu de Amerikaanse choreograaf van Griekse afkomst, Peter Anastov, een geheel nieuw ballet op Prokofjef's muziek gemaakt, speciaal voor het Koninklijk Ballet van Vlaanderen.

Peter Anastov ziet zijn Cinderella als een volksverhaal dat zich afspeelt in de 17de eeuw, in het land van Rubens en Van Dyck. Hij legt de nadruk op de klassieke dans. Naast 'Zolushka' zal nog andere muziek van Prokofjev gebruikt worden. Anastov, die humor in zijn balletten niet schuwt, laat de beide boze zusters dansen door mannen. Sprankelende ensembles worden afgewisseld met adembenemende solo's en pas-de-deux. Alle figuren zijn raak getypeerd. Door de grote bezetting krijgen alle dansers de kans hun kunnen te kunnen tonen, zowel technisch als expressief.

→ 25 april

Tien pommeranten in brief aan GS:

'Kunstzinnige Vorming en Keunstynstitút integreren'

LEEWARDEN - Tien pommeranten van culturele instellingen in Friesland hebben een open brief gestuurd aan de leden van Gedeputeerde Staten van Friesland. Thom van der Goot, Peter te Nuyl, Gerard Tonen, Jan Boerema en anderen vragen op persoonlijke titel aandacht voor een alternatief voorstel voor bezuinigingen.

"Kunstzinnige vorming kan niet eenvoudigweg worden overgelaten aan onderwijsgevend. Daartoe is hun opleiding ten ene male onvoldoende en hun taakstelling veel te complex", zo meldt de brief. "Externe hulp en begeleiding is en blijft nodig". Volgens de briefschrijvers is het té eenvoudig om enkele tonnen bij het Keunstynstitút te deponeren en dan maar af te wachten wat dat instituut ervan zal bakken. "Gezien het tempo van beleidsvorming in het Keunstynstitút de afgelopen anderhalf jaar is dat in onze ogen een al te hachelijke zaak".

De briefschrijvers stellen voor het werk van de SKVF te integreren in het Keunstynstitút. Daarbij dient de factor overhead kritisch te worden geëvalueerd.

"Gedeputeerde Staten maken er zich naar onze mening in hun

voorstel te makkelijk vanaf", zo staat in de brief te lezen. GS worden een louter technocratische wijze van denken verweten. "Er is een meer spirituele en ambitieuze behandeling vereist. Een benadering vanuit de behoefte aan en de inhoud van het werk van beide instellingen".

"Bij de integratie van kunstzinnige vorming in het Keunstynstitút tegen een lager totaalbudget vervallen waarschijnlijk van beide instituten enkele taken. Met dat budget worden echter minder doelen wel zo goed mogelijk gerealiseerd. Er dient hoe dan ook een verantwoord basispakket kunstzinnige vorming overeind gehouden te worden. In de overlap met het Keunstynstitút menen wij dat daartoe middelen beschikbaar kunnen komen, waarbij wij de factor overhead in ons denken betrokken hebben".

De briefschrijvers zijn het verder niet eens met het tijdstip van de hoorzitting, 24 uur voor de vergadering van de statencommissie. Verder is het 'heel schrijnend' dat op het moment dat er gewerkt wordt aan een professionele jeugdtheatervoorziening meteen het begeleidend instrument ervan wordt opgeheven.

FD 10.04.92

SKVF wil reorganisatie van hele cultuursector

LEEWARDEN - Een totale reorganisatie van de steunfuncties in de culturele sector, opheffing desnoods van alle bestaande instellingen. Daar komt het alternatief op neer, dat de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland (SKVF) gistermiddag aan gedeputeerde Akke Brandenburg-Vogelzang heeft overhandigd. De SKVF is een van de instellingen die het zwaarst worden gedupeerd door de bezuinigingen die de provincie moet treffen als gevolg van het opdoeken van het ISP.

De provincie wil f 950.000 bij de SKVF weghalen, de resterende f 400.000 zou naar het Frysk Keunstynstitút kunnen. Dat zou een deel van de steunfunctie kunstzinnige vorming van de SKVF over moeten nemen. Volgens SKVF-directeur René Douma een slechte zaak, omdat daarmee de know how die zijn instelling in tien jaar heeft verworven verloren gaat.

Douma verzekerde Brandenburg doordrongen te zijn van het politieke gegeven dat er bezuinigd moet worden. „Het heeft geen zin te roepen: wij niet, een ander moet maar bezuinigen. Wij zijn bereid positief mee te denken.” Zijn alternatief laat de bezuiniging van f 950.000 dan ook onverlet.

De samenstellers van het alternatief zijn uitgegaan van het uiterste minimum dat er overeind dient te blijven van een steunfunctie kunstzinnige vorming. Dat ligt

volgens de SKVF op tien formatieplaatsen. Kosten: f 800.000. Daarmee zou f 600.000 bezuinigd zijn. De resterende f 350.000 moet, verklaarde Douma gistermiddag, komen uit een reorganisatie van de steunfunctie kunsten. Door instellingen als het Fries Service Centrum, het Frysk Keunstynstitút en de SKVF te laten fuseren kan er aanzienlijk op de overheadkosten worden bespaard.

Omdat het Fries Service Centrum volgens de bezuiningsplannen van Gedeputeerde Staten eveneens verdwijnt, gaat het alternatief van de SKVF vooral ten koste van het Frysk Keunstynstitút. Dat blijft in de huidige plannen van GS niet alleen gevrijwaard van bezuinigingen, het krijgt er zelfs vier ton bij. Douma zegt te begrijpen, dat het Keunstynstitút niet zal staan te juichen voor het plan van de SKVF. „Mar wy ferwachtsje wol, dat it Keunstynstitút fierder sjocht as de eigen grinzen. Wy ha as sektor de taak om te sjen wat der dien wurde moat, hokker taken oerein bliuwe moatte. De ynstellingen binne net belangryk. Wy ha sels ek noait roppen: de SKVF moat bliuwe. Dêr giet it net om.” Eind vorige week pleitte een aantal directeuren van culturele instellingen in Friesland in een brief aan GS eveneens voor een fusie van de SKVF en het Keunstynstitút.

Directeur Piet Hemminga van het Frysk Keunstynstitút reageerde gistermiddag bijzonder terughoudend op het alternatief van de SKVF. „Der wurdt sjoen wêr't de sinten sitte, sa giet it yn dizze ellindige situaasje.” Al voor het bezuinigingsplan van Gedeputeerde Staten in de openbaarheid kwamen, hebben de SKVF en het Keunstynstitút gesprekken over samenwerking gevoerd. Hemminga zegt daarin tot dusver niet overtuigd te zijn geraakt van de voordelen van een fusie. De suggestie van René Douma, dat met het overhevelen van f400.000 naar het Keunstynstitút voor de steunfunctie kunstzinnige vorming de know how van de SKVF verloren gaat, wijst hij van de hand. Hemminga zegt, als dat nodig is, graag gebruik te maken van de expertise van de SKVF.

'Fjouwer yn ien': vier Friezen exposeren in Driebergen

DRIEBERGEN — Als vier kunstenaars uit Friesland zich in één tentoonstelling presenteren, ligt het voor de hand naar iets Fries te zoeken. De vier kunstenaars, die momenteel galerie Ateliers Driebergen als eerste locatie voor hun reizende tentoonstelling kozen, willen zich echter allereerst als vier individualisten presenteren. Elk heeft een eigen uitgangspunt, een eigen visie op kunst en daar is niets typisch Fries in te vinden. Alhoewel ze elkaar goed kennen is er ook geen sprake van een groepsgeest tussen Ra van der Hoek (1959), Catrienus Spinder (1953), Jelle Talman (1934) en Gerrit Terpstra (1953).

De tentoonstelling heet 'Fjouwer yn ien, Vler in één' en ze is samengesteld door het Frysk Keunstynstituut, die het ook mogelijk maakt dat deze Friese kunstenaars straks ook elders in het land met hun kunst geïntroduceerd worden. Zeker wanneer je als kunstenaar zover van de Randstad zit, waar het allemaal zou moeten gebeuren, lijkt een dergelijk initiatief zinvol.

Iets Fries is er dus niet; maar het valt wel op dat alle vier op de één of andere manier een bijzondere aandacht voor materialen hebben. Het materiaal is in een enkel geval zelfs het vertrekpunt. Dat geldt voor Jelle Talman, die objecten maakt van voorwerpjes, die hij meestal op één dag - op straat vindt. Zijn aandeel in de tentoonstelling is het grootst. De objecten lijken archeologische vondsten, gereedschappen van grotbewoners en dat komt ook door de manier waarop Talman ze aan ons voorstelt. Zijn 'gebeurtenissen in 15 dagen 1991' liggen, als in een museum, keurig gerangschikt samen op een tafel. Het komt vaak voor dat hij zijn objecten in veelvoud aan ons voorstelt: 'vijftig stokjes', 'tien dobbers', 'honderd veren 1992' en dan legt hij ze in schitterende patronen voor ons neer. Hij heeft veel fantasie en weet de kijker te boeien door in al die voorwerpen een zeker mysterie te bewaren. Telkens krijg je het idee dat de kunstenaar een boodschap in zijn

objectjes verpakt of op een andere manier voor de buitenwereld verborgen houdt. Een voorbeeld daarvan is het objectje met titel 'staf met brief in tasje'.

Ook Gerrit Terpstra stelt zijn werk samen uit gevonden voorwerpen. Op deze tentoonstelling laat hij maar één werk zien, maar het is dan wel het grootste en meest opvallende. Zijn 'Tiltskippenromte' bestaat uit allerlei bouwsels, die op oude schepen lijken. Ze zijn gemaakt van afvalmaterialen en ze staan op ooghoogte op een grote cirkelvormige, metalen plaat. Eronder liggen op de vloer mooie tekeningen van elk schip. Je zou in dit werk kunnen lezen dat de kunstenaar hier voor zijn inspiratie in het verre verleden van Friesland gedoken is. Hij is wel de enige, waar je dat van kunt zeggen. Ra van der Hoek is er wel het minst mee bezig. Ze schildert onder andere olifantjes, kamelen en boeddha's op papier, voegt er collage aan toe en lijst het geheel verkleurd in. Dat maakt er een soort kijkdozen van.

Catrienus Spinder werkt de tentoonstelling op de lange wand af met een reeks van haar monumentale waalers. Ze bestaan uit gevouwen en expressief beschilderd papier en ze reiken van plint tot plafond. De titel is steeds 'Trouble in Paradise'. Dat lees je niet direct in de zeven, soortgelijke waalers, maar in het werk met dezelfde titel aan het eind van de rij. Aan het plafond hing ze een wirwar van plastic slangen met daardoorheen plastic rozen.

Wie aan dit alles een herinnering wil overhouden kan op de tentoonstelling een doosje kopen, waarvoor de vier kunstenaars elk een eigen kunstwerkje maakten en dat is beslist een mooi hebbedingetje.

THEA FIGEE

'Fjouwer yn ien, Vler in één' tot 27 april in Galerie Ateliers Driebergen, Traay 111, Driebergen. Openingsdagen vrijdag van 14.00 - 17.00 uur en van 19.00 - 21.00 uur, zaterdag van 11.00 - 17.00 uur en zondag van 14.00 - 17.00 uur. Op goede vrijdag 's avonds en op eerste paasdag gesloten, tweede paasdag open. Doosje tien gulden.

Utrechts Nieuwsblad, dinsdag 14 april 1992

Derde Kans voor Dans in Lawei

LC 27.04.1992

DRACHTEN - Als de belangstelling net zo groot is als vijf jaar geleden, staat De Lawei zaterdag andermaal op zijn grondvesten te trillen. Dan organiseert het Frysk Keunstynstitút samen met De Lawei de derde 'Kans voor Dans'. Liefhebbers van de meest uiteenlopende vormen van dans kunnen er zich de hele dag uitleven onder leiding van gespecialiseerde docenten uit het hele land.

Het Frysk Keunstynstitút, met daarin opgenomen de Stichting Dûns, heeft de afgelopen jaren verschillende grote dansmanifestaties opgezet. In Leeuwarden is dat de jaarlijkse kinderdansdag, in Drachten het tweejaarlijkse amateurdansfestival voor dansscholen

en dan is er nog het jaarlijkse dansvakantiekamp voor kinderen op een van de eilanden. Het vijfjaarlijkse Kans voor Dans is de enige manifestatie waar kinderen en volwassenen gezamenlijk verschillende dansen kunnen oefenen.

De deelnemers kunnen van 's ochtends elf uur tot kwart voor zes 's middags telkens kiezen tussen vier verschillende vormen van dans. Een daarvan is bestemd voor kinderen. Na een uur kunnen de deelnemers wisselen van dans en docent. Het aanbod bestaat uit Afrikaans, Kiers dansen, Macedonische volksdansen, show en musical, modern, jazz, internationale volksdansen, klassiek en buikdansen. Kinderen kunnen kiezen uit dansexpressie, volksdansen, Afrikaans, klassiek en hiphop/disco.

Just Meyer, bekend van Mata Hari en de musicals van Jos Brink, geeft niet alleen les in buikdansen, maar geeft tussen de middag ook een voorstelling.

De dag eindigt met een bal, dat wordt begeleid door een workshop voor dansmuzikanten. Voor die workshop moesten de deelnemers zich van te voren opgeven, dansers kunnen gewoon aan de zaal een kaartje kopen. 's Avonds kan een deel van de dansers genieten van Cinderella, een romantisch dansspektakel op muziek van Serge Prokofjef, uitgevoerd door het Koninklijk Ballet van Vlaanderen. Wie daar geen kaartje voor heeft weten te bemachtigen - de voorstelling is uitverkocht - kan naar Gorredijk, waar de dansschool van Grietine Molenbuur het programma Kokobo Kokoto danst.

Leeuwarder Courant van 21 april 1992

Spectaculaire buikdansen op 'Kans voor Dans'

DRACHTEN - 'Kans voor Dans', een vijfjaarlijkse manifestatie die ditmaal georganiseerd was door het Frysk Keunstynstitút en de schouwburg De Lawei, trok zaterdag ruim vierhonderd belangstellenden. Bezoekers die voor het merendeel vol overgave, inspanning en plezier meededen aan de openbare lessen die over de hele dag verspreid werden gegeven door negen docenten in de meest uiteenlopende dansdisciplines.

Kiers-dansen

Er werd door kinderen en volwassenen naar hartelust op zijn Afrikaans en Macedonisch gevoldanst. Er was hiphop/disco voor de jeugd en men kon de allereerste beginselen leren van de show- en musicaldansen. Men kon aan dansexpressie doen of zich overgeven aan jazzdansen. Men kon kennis maken met de zogenaamde Kiers-dansen (Friese volksdansen van rond de eeuwwisseling) of zich heel even een echte ballerina wanen bij een les

in klassiek ballet. Er was verder een workshop voor dansmuzikanten en tot slot leefde men zich massaal uit op een vrolijk bal met internationale volksdansen en Kiers-dansen.

Haremdansen

Een heel apart en daardoor bijzondere aandacht trekkend onderdeel van deze 'Kans voor Dans' was het fenomeen buikdansen. Just Meijer (in Friesland onder meer bekendheid gekregen als acteur bij Tryater en door zijn rol in de musical 'Mata Hari' en momenteel spelend en dansend in 'Revue revue' van Jos Brink) gaf 's morgens eerst twee buikdanslessen en verzorgde voor de aanvang van het middagprogramma zelf nog een spectaculaire, perfect uitgevoerde buikdansshow die het midden hield tussen een exotische haremdans, een homo-erotische bewegings-seance, een de wetten van de kuisheid net niet overtredende striptease en een gestileerde chippendale-act. Zijn succes was enorm.

LC 27.04.1992

Leeuwarder Courant van 27 april 1992

LC 28.04 '92

Keunstynstitút bepleit status aparte Friesland

SNEEK - Een culturele „status aparte” voor Friesland en de kontakten met de Friese gebieden in Duitsland veel intensiever maken. Dat lijkt drs. Piet Hemminga, directeur van het Frysk Keunstynstitút de meest voor de hand liggende reactie wanneer het samenwerkingsverband Midden-Hanze wordt uitgebouwd tot een zogenaamd landsdeel met één bestuur. Hij bracht dat gisteravond in hotel Bonnema in Sneek naar voren op een door het CDJA-Friesland georganiseerde forumavond over de cultuur in Friesland.

Er is, zo betoogde Hemminga, met een beroep op de noodzaak tot schaalvergroting al zoveel aan culturele en andere voorzieningen uit Leeuwarden verdwenen, dat deze plaats steeds meer zijn karakter van provinciehoofdstad lijkt te gaan verliezen. Wat er tot dusverre is gebeurd, karakteriseerde hij als

„bestuurlijk achter de feiten aan lopen.”

Zijn tegenspelers in het forum, het CDA-Statenlid Douwe Hoekstra en Ico Ijkema, CDA-jongere en voorzitter van de Provinciale Statenwerkgroep, schatten de bedreigingen, die voor de Friese

taal en cultuur uit zouden gaan van Midden-Hanze, minder donker in. Hoekstra wees erop, dat de zorg voor de Friese taal en cultuur aandacht heeft gekregen in een gemeenschappelijke verklaring van de drie noordelijke CDA-Statenfracties.

Het Statenlid zei zich de denkbeelden van Hemminga, om de samenwerking met de Duitse Frieslanden te versterken, best voor te kunnen stellen. Binnen het Nederlandse staatsverband wilde hij echter ook de mogelijkheid om partners in de samenwerking ook in zuidelijke richting te zoeken, niet buitensluiten. Hij achtte met name met Overijssel het doen van goede zaken mogelijk.

Leeuwarder Courant van 28 april 1992

Audities voor serie van Pieter Verhoeff

LEEUWARDEN - Het Frysk Keunstynstitút is op zoek naar jongeren tussen 13 en 16 jaar, die een rol willen spelen in de driedelige televisie-serie 'De Vuurtoren' van Pieter Verhoeff. Daartoe wordt op 28, 29 en 30 mei een auditie gehouden in theater Romein in Leeuwarden.

De opnames voor de film vinden

volgend jaar plaats. De film speelt in een vissersplaats aan het IJsselmeer waar een jongen allerlei verwickelingen meemaakt. Jongeren die aan de audities willen meedoen, moeten een brief met bijzonderheden over zichzelf sturen naar het Keunstynstitút, postbus 805, 8901 BP Leeuwarden.

Friesch Dagblad van 5 mei 1992

Frysk Keunstynstitút wol ien organisaasje

LJOUWERT - It Frysk Keunstynstitút fynt dat de oant no ta ôfsûnderluk útfierde taken yn ien organisaasje yntegreard wurde. Dat seit it Keunstynstitút yn in reaksje op de plannen fan de provinsje ynsake de besunigingen.

It Keunstynstitút tinkt oan in opset mei in fiiftal wurkferbannen, te witten foar de byldzjende keunsten, de poadiumkeunsten mei dêr de film by ynbegrepen, de keunstsinnige foarming, de aktiviteiten en de administrative tsjinstferliening. Dêrmei wurdt de al earder troch it Keunstynstitút útsprutsen reeëns om nije foarmen fan organisaasje konstruktif besjen te wolle, neier ynfold.

Foar de fierdere procedure tinkt it Keunstynstitút oan in oanpak sa't dy ek folge wurdt op it mêd fan wolwêzen. Dêrby wurdt útsteld ta in projektorganisaasje te kommen dêr't sawol de Provinsje as de belanghawwende organisaasjes diel yn nimme. Yn it brief oan de Provinsje trunet it Keunstynstitút fierder oan op in sa gau mooglik ôfrûnjen fan ien en oar om dêrmei in lange reorganisaasje-tiid tefoaren te kommen.

Friesch Dagblad van 12 mei 1992

Keunstynstitút wil bezuinigen door andere organisatie

LEEWARDEN - Bezuinigen door een nieuwe vorm van organisatie. Dat is het antwoord van het Frysk Keunstynstitút op de vraag van Gedeputeerde Staten hoe de provinciale functies op het gebied van de kunsten het beste overeind kunnen worden gehouden, nu er door het wegvallen van de ISP-gelden fors moet worden bezuinigd.

De tot nu toe afzonderlijk uitgevoerde taken moeten in één organisatie worden geïntegreerd, aldus het Keunstynstitút. Het denkt daarbij aan een opzet met vijf werkverbanden, namelijk voor de beeldende kunsten, de podiumkunsten (film inbegrepen), kunstzinnige vorming, activiteiten en administratieve dienstverlening.

Voor de verdere procedure denkt het Keunstynstitút aan een aanpak, zoals die ook wordt gevolgd op welzijnsgebied. Daarbij wordt voorgesteld te komen tot een projectorganisatie, waarin zowel de provincie als de belanghebbende organisaties deelnemen. Het Keunstynstitút dringt er aan op aan een en ander zosnel mogelijk af te ronden om een langdurige reorganisatietijd te voorkomen.

Frysk Keunstynstitút wordt opgeheven

Van een onzer redacteuren

LEEUWARDEN - Gedeputeerde Staten willen naast de Stichting voor Kunstzinnige Vorming Friesland ook het Frysk Keunstynstitút opheffen. De taken van beide instellingen moeten worden overgenomen door een nieuw op te richten organisatie.

Meer hierover op pagina 19.

LC 19.05 '92

EMENT

19

GS willen nu ook Frysk Keunstynstitút opdoeken

LEEUWARDEN - Het Frysk Keunstynstitút en de Stichting voor Kunstzinnige Vorming Friesland (SKVF) opheffen en de taken van beide instellingen laten overnemen door een nieuw op te richten instituut. Dat is het opvallendste onderdeel van het ISP-bezuinigingsvoorstel dat Gedeputeerde Staten op 27 mei aan de Provinciale Staten willen voorleggen. Een paar weken geleden wilden GS alleen de SKVF opheffen en het Keunstynstitút zelfs uitbreiden. De verschillende alternatieven uit het werkveld en de kritiek in de statencommissie voor cultuur en welzijn hebben het college op andere gedachten gebracht.

GS stellen voor een projectorganisatie met vertegenwoordigers van de provincie en de beide instellingen te belasten met de totstandkoming van het nieuwe instituut. Deze organisatie moet op 1 november met een plan komen, zodat het instituut op 1 januari 1993 van start kan. Ook de budgetten van een aantal kleinere organisaties op het gebied van het toneel en de muziek, waaronder het tegenstribbelende Boun fan Fryske

Toanielselskippen, worden bij de nieuwe organisatie ondergebracht. Dit moet leiden tot een totale bezuiniging van f 1 miljoen.

Zoals bekend moet de provincie als gevolg van het afschaffen door het rijk van het Integraal Structuurplan f 3,5 miljoen bezuinigen. Andere grote bezuinigingen, zoals die van f 900.000 op de Centrale Bibliotheek Dienst en f 450.000 door de opheffing van het Fries Service Centrum, gaan in het defi-

nitieve voorstel van het college wel gewoon door.

Een aantal organisaties komt er in het nieuwe voorstel beter af dan in het oorspronkelijke. Zo krijgt het voorstel van het Fries Filmarchief, het Filmcircuit, het Filmarchief en het Filmfestival met zijn allen op te gaan in de stichting Film in Friesland een reële kans van GS, ook al levert dan een bezuiniging van f 42.000 op in plaats van de beoogde f 70.000. De bezuiniging op de Fryske Akademy wordt met f 60.000 gehalveerd en de museumconsulent mag gekort met f 46.000 in plaats van met f 158.500 - doorgaan met zijn werk.

Daar staat tegenover dat het Aktiefonds Kleine Kernen f 200.000 in plaats van f 100.000 moet inleveren en de Algemene Fryske Underrjochtkommisje met f 140.000 wordt gekort, tegen in eerste instantie slechts met f 100.000.

Museumconsulent mag blijven in heroverweging bezuinigingen GS

F.D. 20.05 '92

Nieuwe vorm voor SKVF en Frysk Keunstynstitút

LEEWARDEN - Het Frysk Keunstynstitút staat niet negatief tegenover de plannen van de provincie Friesland om het Keunstynstitút en de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland (SKVF) te integreren in een nieuw instituut voor kunst en kunstzinnige vorming. Volgens adjunct-directeur J. Castelein van het Keunstynstitút heeft de provincie de alternatieven die de beide organisaties hebben aangeboden, meegenomen in de nieuwe plannen.

Het Frysk Keunstynstitút verricht steunfunctiewerk op de terreinen van toneel, muziek, beeldende kunsten, architectuur, vormgeving en dans. De SKVF houdt zich bezig met de kunstzinnige vorming in Friesland. De bezuinigingen van f 1 miljoen gaan in het nieuwe voorstel van GS gewoon door. Het Frysk Keunstynstitút gaat daarin mee.

"Dat foarstel leit der en dêr

kinne wy net om hinne. Wy hawwe ynstimd mei dat bedrach en dat sil der dus komme moatte", aldus Castelein. In de stukken van de provincie wordt gesproken over opheffing van het Keunstynstitút: "Dat soe hiel ferfelend wêze. Benammen om't wy krekt in reorganisaasje efter de rêch hawwe. Mar it stiet der allegearre wol wat sterker as der miskien bedoeld wurdt".

De integratie in het nieuwe instituut moet voor 1 januari 1993 een feit zijn, omdat dan de subsidies beëindigd worden. Bij de integratie worden ook het Fries Centrum Amateurtoneel/Amateurtoanielskoalle, it Boun fan Fryske Toanielselskippen, de Samenwerkende Muziekorganisaties, de Samenwerkende Korenorganisaties, de Stichting Friesland Pop en de Stichting Federatie van Friese Jazzgroepen betrokken. Het Frysk Jeugdorkest wordt in verband met de relatie met het Noord Neder-

lands Orkest wel gesubsidieerd door de provincie.

Het bestuur van het Frysk Keunstynstitút vergadert deze week over de nieuwe plannen van de provincie. Castelein noemt het feit dat de SKVF nu als volledige gesprekspartner wordt gezien positief. Provinciale Staten neemt volgende week woensdag een besluit over de bezuinigingsvoorstellen.

Museumconsulent

De museumconsulent komt er in de nieuwe plannen van de provincie beter af. GS zijn van mening dat de steunfunctie van een museumconsulent het beste op zijn plaats is bij het Fries Natuurmuseum en het Fries Museum. De administratie van de steunfunctie-taak wordt geheel overgedragen aan het Fries Museum. Dat betekent een subsidie van f 46.000. De museumconsulent kreeg tot nu toe een subsidie van f 158.500.

Friesch Dagblad van 20 mei 1992

LEEWARDEN - „Treurich” noemt directeur drs. Pyt Hemminga van het Frysk Keunstynstitút het voornemen van Gedeputeerde Staten zijn instituut per 1 januari 1993 op te heffen. GS willen de taken van het Keunstynstitút en de Stichting voor Kunstzinnige Vorming Friesland integreren en onderbrengen bij een nieuw op te richten organisatie. Het moet een bezuiniging opleveren van f 1 miljoen.

Hemminga kan zich vinden in de voorgenomen integratie van

Keunstynstitút tegen eigen opheffing

taken, maar vraagt zich af of het opdoeken van twee instellingen en de oprichting van een nieuwe de snelste weg is om dat te bereiken. „Doe't ik de plannen seach, tocht ik: potferdoarje, kinne jo dit it persoanjel oandwaan? Wy ha krekt trije jier oan it reorganisearjen west en no moat de boel wer hielendal oer de kop. Wy ha ek

ynvesteard yn de namme, dêr bliuwt op dizze manier neat fan oer. En dan moat it allegear foar 1 jannewaris. Ik jou it jo te dwaan.”

GS willen dat een projectorganisatie met vertegenwoordigers van de provincie en de beide instellingen de komst van het nieuwe instituut voorbereidt. Hemminga pleit er voor de vorm waarin de integratie gegoten wordt over te laten aan die projectorganisatie, zodat de mogelijkheid tot handhaving van het Keunstynstitút open blijft.

Leeuwarder Courant van 25 mei 1992

Keunstynstitút wol yn nije opset fierder gean

LJOUWERT - It Frysk Keunstynstitút ferset him tsjin it útstel fan Deputearre Steaten fan Fryslân dit ynstitút op te heffen. De opset fan DS soe sa wizige wurde moatte dat de stipefunksjes foar de keunsten en de keunstsinnige foarming krekt stal krije yn it fuortsette Keunstynstitút. „Op dy wize kin der hiel wat hurder, makliker en goedkeaper wurke wurde as wannear't der in hiele nije organisaasje komme moat, lykas it Kolleezje fan Deputearren útsteld hat", is it Keunstynstitút fan betinken.

It Frysk Keunstynstitút is der noch mar krekt. Yn 1990 waard it oprjochte as opfolger fan de Fryske Kultuerried. By de ynstelling fan it Frysk Keunstynstitút waard fêstlein dat alle saneamde stipefunksjonarissen foar de keunsten yn tsjinst komme soenen fan it ynstitút. „Dat beslút en de dêrmei wekke ferwachtings wurde no yn ienkear wer oan de kant set", nefens it bestjoer fan it Keunstynstitút. It bestjoer mient it it personiel net oan dwaan te kinnen om nóchris in yngripjende reorganisaasje troch te meitsjen. Provinsjale Steaten fan Fryslân nimme moarn in beslút oer de kwestje.

Leeuwarder Courant van 26 mei 1992

Frysk Keunstynstitút wol bestean bliuwe

LJOUWERT - It Frysk Keunstynstitút hat de Fryske Steaten frege it útstel fan Deputearre Steaten oangeande de ISP-besunigings sa te wizigjen dat de nije opset fan de stipefunksjes foar de keunsten en keunstsinnige foarming stal krije binnen it ramt en de fuortsetting fan it Frysk Keunstynstitút. „Op dy wize kin der hiel wat hurder, makliker en goedkeaper wurke wurde as wannear't der in hiel nije organisaasje komme moat, lykas it kolleezje fan Deputearre Steaten útsteld hat", sa fynt it Keunstynstitút. "Boppedat pleitet it feit dat it Frysk Keunstynstitút der noch mar krekt is en ûntstien is nei in drege reorganisaasje", sa skriuwt it Keunstynstitút.

"Noch yn it Steatebeslút fan desimber 1990 oer de oprjochting en it gearstallen fan it Frysk Keunstynstitút waard fêststeld dat alle stipefunksjonarissen foar de keunsten yn tsjinst fan it Frysk Keunstynstitút komme soenen. Dat beslút en de dermei doe wekte ferwachtings wurde no yn ien kear oan de kant set".

It bestjoer fan it Frysk Keunstynstitút hat fierder witte litten dat it syn personiel net oandwaan kin om jitris in yngripjende reorganisaasje trochmeitsje te moatten. Provinsjale Steaten nimme woansdei in beslút oer dizze kwestje.

Na de val van het Keunstynstitút

De tijd dat er gehakt werd en er slechts spaanders vielen is allang voorbij. Hele bossen moeten er bij de recente bezuinigingsrondes aan geloven. Politiek is oorlogvoeren met andere middelen. Bezuinigen en afslanken zijn vormen van politiek en dus van oorlogvoering (vrij naar Von Clausewitz - Vom Kriege). Maar de politieke autoriteiten - jaar in jaar uit krijgshaftig doende op het slagveld - raken ontredderd. Ze zien vanwege hun bloeddoorlopen ogen niet meer wáár ze op inhakken.

Eerst slachtofferden ze een deel van het immer krijsende kunstvolkje, dat toch nergens voor wil deugen, in geen enkel laatje winst brengt, leeft van subsidies en

dan ook nog neer durft kijken op nette burgers, wier zonen bloeden in de politieke loopgraven. De slordige linies van die artistieke stamverbanden werden al in de beginfase van de strijd zonder moeite doorbroken.

Desondanks wil de bodem der schatkist niet uit het zicht verdwijnen. Nieuwe aanvallen ter verkrijging van oorlogsbuit werden uitgedacht en zonder dralen uitgevoerd. Ook zonder strategie en overleg blijkbaar, want nu, in opperste wanhoop, worden zelfs de degelijkste instituten, wier vaderlandse gezindheid nooit één moment werd betwijfeld, met man en muis opgeblazen.

Het relaas van bijvoorbeeld de veldtocht tegen het Keunstynstitút is huiveringwekkend. Nadat enige jaren terug het

provinciaal bestuur een groot deel van het grondgebied van wat toen nog de Fryske Kultuerried heette, had bezet en verkwanselde aan de agribusiness, opende gedeputeerde Liemburg onlangs de stormloop op het laatste bolwerk van het toch nog altijd alom vermaarde Keunstynstitút.

Eerst lokte ze die dappere strijders uit hun bunkers. Ze zouden het bestuur over nieuwe koloniën mogen uitoefenen. Een kolfje naar hun hand; ze kwamen erop af als vliegen enz. 'Snij ze de keel af,' beval toen Liemburg haar troepen, 'dat spaart miljoenen!'

Heel kortzichtig natuurlijk, want waartoe dient een instituut? Het is de basis van de macht, zonder instituut viert de anarchie triomf, zonder sterke, steunende, sturende

dreigt de anarchie

handen van een instituut verwordt de massa bij de geringste gelegenheid tot een bloeddorstig monster. Een samenleving zonder instituten is als een mens zonder ruggegraat, als een tempel zonder pilaren.

Hoe nuttig zijn de langzaam, maar zeer fijn malende instituutsmolens! Gestaag vermalen ze de ordeloze kretelogie van het opgeblazen kunstvolkje tot voedszaam meel, waarvan smakelijke pannekoecken en oliebollen worden gebakken.

Het Keunstynstitút leende een luisterend oor aan kunstenaars, waarna men de ondankbare taak op zich nam deze kakofonie om te zetten in welopgebouwde rapporten en gedegen verslagen, die hun invloed in het politieke circuit niet misten. Zonder deze nijvere werkers zou het snateren van de kunstenaar niet verder

reiken dan de buitenkant der gevels van de Tweebaksmarkt.

Het Keunstynstitút droeg zorg voor een uiterst beschaafd klinkend geluid om het politieke opperbevel niet te ontstemmen. Hun zwoegen was tevens in het belang van dat opperbevel, dat het blijkbaar niet beseft.

Immers, nu het Keunstynstitút wordt gebrandschat, zullen de creatievelingen dra vervallen tot een onbetrouwbare horde, door niets geremd of getemd. Wrokkige figuren zullen zich terugtrekken en guerilla voeren. Aanslagen, opstand, bezettingen, plunderingen en vernielingen zullen ze aanrichten, nu de vaderlijke hand van het Keunstynstitút wordt afgehakt.

WILLEM WINTERS

Friese jongeren in de rij vóór

Door Baukje Wytsma

LEEWARDEN - Een ding hadden ze gemeen, de eerste jeugdige kandidaten die gisterochtend in het Leeuwarder Theater Romein werden opgeroepen voor de auditie van de driedelige televisieserie/speelfilm 'De Vuurtoren' van regisseur Pieter Verhoeff: zenuwachtig waren ze gisterochtend toch allemaal op z'n minst wel een beetje.

Honderdvijftig jongeren hebben met een brief, keurig voorzien van een foto, gereageerd op de oproep in de krant om zich aan te melden voor deelname aan de film. Dit weekend mogen ze allemaal aan

de regisseur vertellen waarom ze zo graag op het witte doek willen verschijnen. Drie warme dagen, die voor Pieter Verhoeff en zijn medewerkers, achter de tafel in de schouwburgzaal, vast nog heel

lang gaan duren.

In groepen van vijftien worden de jongeren opgeroepen. Pieter Verhoeff geeft een korte samenvatting van de film en vertelt dat er zes grote en een aantal kleinere rollen te verdelen zijn. Bovendien is er plaats voor een aantal figuranten. De film zal een poëtisch tijdsbeeld geven van de naoorlogse tijd in een Friese vissersplaats. Hoofdrolspeler is een jongen tussen de dertien en de zestien jaar. Aangezien de regisseur zijn inspiratie voor de film ontleende aan zijn eigen jeugd in Lemmer, is Pieter

filmauditie Pieter Verhoeff

Verhoeff tijdens deze audities dus eigenlijk een beetje op zoek naar zichzelf.

Honderdvijfendertig meisjes en vijftig jongens worden tijdens een kort kennismakingsgesprek op een videoband opgenomen, vertellen over hun hobby's, hun muzikale aspiraties, hun toneelervaring, hun toekomstdromen. In de hal wachten de volgende kandidaten op hun beurt.

Theo de Boer (13) uit Wergea ziet het allemaal wel zitten. Dit is de eerste keer dat hij auditie doet.

Theo heeft zich al een voorstelling gemaakt van hoe zoiets allemaal in z'n werk gaat. „Dy man sit op in stoel en dy freget my wat. De rest giet fansels. Ik wol graach akteur wurde, kinst der aardich mei fertsjinje. Kinst der ek beromd mei wurde. Elkenien sjocht dy op de teevee en yn de bioskoop. Ik sit hjir no al in pear oeren te wachtsjen, mar dat ha ik der wol foar oer.”

Christine, Dine en Ellen kunnen bijna niet stil zitten. Spannend is het allemaal en ze zijn 'hartstikkedoodzenuwachtig'. Dine heeft voor

de autospiegel al even geoefend. Misschien moet je straks wel iets voorspelen, huilen of lachen of boos kijken. Christine: „Aanst giet fansels alles mis, dan sis ik stomme dingen of ik kin net út myn wurden komme.”

Alice van Berkum (14) heeft het gesprek achter de rug en komt met een opgewonden blosje de hal binnen. „Volgens mij ging het helemaal niet goed. Ik was zo zenuwachtig, ik weet niet eens meer wat ik gezegd heb. Al die mensen achter de tafel die naar je kijken. Doodeng.”

“Om de paar jaar kappen wij er een stuk af”

oen ik vorige maand mijn stukje ter redactie deponeerde had ik mij vorgenommen het voorlopig niet weer over subsidies, sponsoren en aanverwante zaken te zullen hebben. Maar als je een beetje volgt wat er in podiumland gaande is, kom je toch steeds weer in dat straatje terecht. Want wie had nu ooit gedacht dat het, een paar jaar geleden via een zogenaamd 'Herenakkoord' gevormde,

Noord-Nederlands Orkest nu reeds door een nog hogere dame in de problemen zou worden gebracht?

Als gezaggetrouw burger mag je verwachten dat de mensen, die je in goed vertrouwen hebt gekozen, in staat zijn een Beleid op langere termijn uit te zetten. Als het toch de bedoeling was het Noorden een kamerorkest van 60 man toe te staan, was het dan enige jaren terug niet veel eenvoudiger geweest het Noordelijk Philharmonisch Orkest op te heffen en het toenmalige Frysk Orkest een OV-jaarkaart voor de drie noordelijke provincien te geven? Dat zou ons een hoop geprotesteer, acties, vergaderingen en lobby's hebben bespaard. En dan had men het Herenakkoord ook niet als een soort Monopolie-spelletje in een achterkamerje in elkaar hoeven knutselen. Het Ter

Roel Oosira
**PAKE
PRAAT**

Hal instituut had in Groningen kunnen blijven en de Zwijselschool in Bolsward.

Weet u trouwens wat ik wel zou willen weten? Hoe de beide Heren, die hun naam aan dat veelgenoemde akkoord hebben gegeven, zich hebben gevoeld toen ze dit bezuinigingsbericht uit Den Haag onder ogen kregen. Ik weet wel, ik spreek er te gemakkelijk over, er zal best hier en daar bezuinigd moeten worden, maar wij hebben het voorrecht te leven in één der rijkste landen van de wereld. Rijkdom en kultuurbesef schijnen hier echter niet samen te gaan.

Laatst las ik een mooie uitspraak van Eric van der Steen: 'De dreiging die van de *kultuur der Amerikanen uitgaat ligt vooral hierin, dat zij alles weten van home-runs en niets van Home-runs*'. Om op het NINO terug te komen: wat mij het meest stoort is het ontbreken van een langjarig beleidsplan op het ministerie van W.V.C. Als daar gezegd zou worden: "Ja, maar dit is ons Beleid, om de paar jaar kappen wij er weer een stuk af", dan vind ik dat een grof schandaal.

Mocht u nu denken dat Den Haag het monopolie van dit soort rits-rats beleid heeft, dan is het goed eens even naar onze eigen provincie te kijken: Enkele jaren geleden hadden wij hier een Frysk Kultuurned die, voor zover ik het kon bekijken, voortreffelijk werk deed. Zoals in elk bedrijf zullen daar ook wel wat automatismen zijn ingeslopen en misschien moest er hier en daar wat worden gestroomlijnd. Maar nee, de hele zaak werd opgeheven en een nieuw Frysk Keunstynstút in het leven geroepen. Na een drietal jaren ploeteren met organisatie, huisvesting en personele zaken begint het 'ynstút' een gezicht te krijgen. Mooi dus.

De bezuinigingsdrang van de provincie woekt echter voort. Er wordt besloten de Stichting voor Kunstzinnige Vorming Friesland (SKVF) op te heffen. Hellige protesten van verschillende kanten, onder andere van de gezamenlijke Friese theaterdirecties. De provincie gaf geen krimp. Maar wat lees ik tot mijn verbazing in de Leeuwarder Courant: 'Gedeputeerde Staten willen nu ook Frysk Keunstynstút opdoeken'. In dat artikel staat verder dat een nieuw op te richten instituut dan moet de taken kan overnemen van it Frysk

Keunstynstút en de SKVF. Wel ja...

Het is mij een raadsel hoe je mensen die in die sektor werken op deze manier gemoetheerd kunt houden. Maar ik kan alvast wel een nieuwe naam aandragen voor dat nieuwe instituut. Als wij dat nu eens gewoon 'Fryske Kultuerried' zouden gaan noemen?

Punt Uit juni 1992

Postbode brengt met Praktikabel kunst 'thuis'

LEEWARDEN – De redactie van Praktikabel heeft gistermiddag het nulnummer van dit nieuwe kunsttijdschrift aan de pers gepresenteerd. Praktikabel gaat niet over kunst, maar biedt de abonnee kunst aan.

De redactie van het tijdschrift zetelt in het Frysk Keunstynstitút in Leeuwarden. Daarmee is meteen de enige band met Friesland genoemd. Verder is het gewoon een landelijk tijdschrift. Overigens is Praktikabel geen tijdschrift, alleen bestaat er nog geen naam voor de unieke verschijningsvorm. Praktikabel biedt de leden kunstuitingen in een pakket aan.

Het nulnummer wordt vrijdagnacht tijdens de nacht van de architectuur aan het publiek gepresenteerd en verschijnt in een oplage van 750 exemplaren. De oplage van de overige nummers kan niet veel meer dan 500 exemplaren bedragen. "We opereren op het grensgebied tussen massaproductie en individueel werk. De kunstenaar moet in staat zijn zijn werk in een oplage van 500 aan te leveren", vertelt beeldend kunstenaar en redactielid G. Groenewoud. "Het is mogelijk dat het eerste nummer in doosvorm verschijnt, omdat ook ruimtelijke ontwerpen welkom zijn".

Praktikabel bevat een zo groot mogelijke variëteit aan kunstbewerkingen. Het eerste nummer is nog hoofdzakelijk door de zes redactieleden zelf samengesteld. Grafici, schilders, schrijvers, beeldhouwers, computerfreaks, dichters, architecten, iedereen die aan kunst doet kan een bijdrage aan Praktikabel leveren. Zoals ook het nulnummer laat zien. Hierin zijn bewerkingen van al deze kunstvormen opgenomen.

Eén nummer van Praktikabel, dat driemaal per jaar gaat verschijnen, kost vijftien gulden. Daarvoor krijgt de abonnee kunst per post thuisbezorgd. De nacht van de architectuur begint vrijdagavond om acht uur. Tot tien uur zal echter de televisie aanstaan, in verband met de finale van het EK-voetbal. Pas daarna wordt de nacht officieel geopend.

Nieuw Fries kunsttijdschrift: Praktikabel

LEEWARDEN - Er komt een nieuw kunsttijdschrift in Friesland. Het gaat Praktikabel heten en het nulnummer zal worden gepresenteerd op de 'Nacht van de architectuur', die op 26 juni in Leeuwarden wordt gehouden. Het blad wordt uitgegeven door een werkgroep van het Frysk Keunstynstitút. De redactie bestaat uit Margaretha Cats, Kees 't Hart, Hans Heijdeman, Allaard Hidding, Gerard Groenewoud en Huub Mous.

„Praktikabel wil ruimte bieden voor kunstenaars en architecten om hun produkt op een bijzondere wijze te presenteren. Het is geen tijdschrift in de traditionele zin van het woord, maar een bundeling van individuele uitingen, waarbij het geheel meer is dan de som der delen,” aldus de redactie. „Praktikabel wil niet over kunst gaan, maar wil vooral kunst zijn.”

De inbreng die van derden wordt verwacht, ligt niet alleen op het vlak van artikelen en illustraties, maar vooral van originele kunstuitingen die kant en klaar in oplage worden aangeleverd. Men denkt aan ambachtelijke druktechnieken, maar ook aan eigentijdse vermenigvuldigingsmethoden als matrix-, laser- en computerprints, DTP, kleurkopieën, lichtdruk en fax.

LC 17.06 1992

Leeuwarder Courant van 17 juni 1992

Praktikabel: blad voor aan de wand

Een provisorisch podium. Wat latten met scharnieren en wat planken erop, meer is het niet. Een tijdelijke ruimte voor de kunst, die in een handomdraai kan worden opgebouwd. Dat is Praktikabel, het nieuwste Leeuwarder tijdschrift voor kunst en cultuur. Vanavond, tijdens de Nacht van de Architectuur in Theater Romein, wordt het nulnummer aan het publiek gepresenteerd.

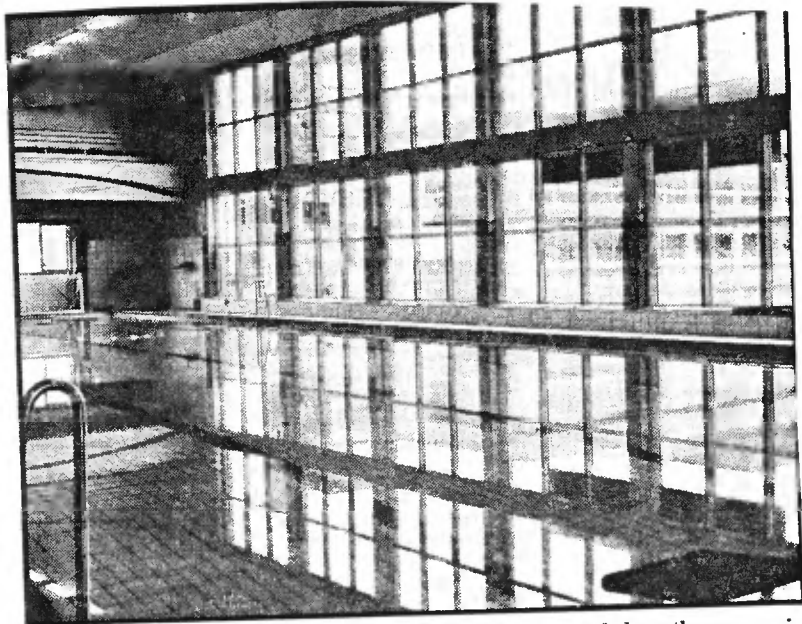
Een 'podium per post' noemen redacteurs Margaretha Cats, Kees 't Hart, Hans Heijdeman, Allaard Hidding, Gerard Groenewoud en Huub Mous hun initiatief. Een aanduiding die iets adequater lijkt dan 'tijdschrift'. Het nulnummer bestaat namelijk uit een grote envelop, met negen verschillende kunstwerken die eerder voor een plaatsje aan de wand of op het dressoir in aanmerking komen dan voor een plek op de boekenplank.

Voor kritiek en beschouwingen is in Praktikabel geen plaats. Het 'blad' is een periodieke bundeling van individuele kunstuitingen. Het wil kunst zijn, niet over kunst gaan en dus is de vorm gelijkwaardig aan de inhoud. Het verschijnt drie keer per jaar, een abonnement kost f 30. De oplage van het eerste 'nummer' bedraagt 750 exemplaren.

In het nulnummer presenteren acht kunstenaars een grote diversiteit aan onderwerpen en technieken. Allaard Hidding komt met een detailfoto van een schip, Gerard Groenewoud en Kees 't Hart brengen in foto en tekst een ode aan De Overdekte aan het Jacob Catsplein. Hans Heijdeman maakte een maquette, Raymond van de Werken heeft zelfs twee bijdragen geleverd: een poster en een korte studie over de functie van de incisies in de schilderijen van Caravaggio. Het aandeel van Ellen van der Deen bestaat uit een blad grafiek, dat van Machiel Braaksma uit een foto en een beschrijving van een opstelling van objecten. Tot slot zijn er nog tekstbijdragen van Kees 't Hart en Huub Mous. De eerste komt met bijna een vierkante meter aan poë-

zie op posterformaat. Mous filosofeert er vier pagina's lustig op los naar aanleiding van een foto in een museumboekje uit 1961.

Leeuwarder Courant van 26 juni 1992

Gerard Groenewoud registreerde in De Overdekte 'het mooiste moment van het zwemuur: het bad in afwachting van de zwemmers, het water rimpelloos als glas'.

LC
26 06 1992

Internationaal hoornconcours in Leeuwarden

LEEWARDEN - In 1995 zal in Leeuwarden een internationaal hoornconcours worden gehouden. Het gaat om een concours van hoog niveau, vergelijkbaar met het Koningin Elizabeth-concours in België, het Internationaal Vocalistenconcours in Den Bosch en het Liszt-pianoconcours te Utrecht. Friesland wil zich met het Internationaal Concours voor Blaasinstrumenten ook een plaats op die lijst verwerven.

Het Internationaal Hoornconcours Friesland is bestemd voor hoornisten tot de leeftijd van 30 jaar en is vooral bedoeld als aanmoediging voor jonge musici. Het zal bestaan uit drie ronden en een voorronde. Tot de eerste ronden worden ongeveer vijftien kandidaten toegelaten, tot de tweede circa zes en de eindronde wordt ingegaan met drie kandidaten. Tijdens het concours zullen in Leeuwarden en andere plaatsen in Friesland tal van concerten worden gegeven.

Friesland is een provincie met een rijke blaascultuur. Er zijn 230 korpsen, hoofdzakelijk van amateurmusici, maar een aantal van deze formaties hebben nationale en internationale bekendheid. In de tijd van het Leeuwarder Conservatorium zijn veel blazers opgeleid tot professioneel muzikant. De bekendste hoornist uit deze provincie is Jacob Slagter, thans solo-hoornist bij het Koninklijk Concertgebouworkest. Hij zit dan ook in het comité van aanbeveling, waarin voorts zitting hebben genomen Hans Wiegel, Rinse Zijlstra, Bernard Haitink, Theo Loevendie, Bert van den Akker en Frans de Ruiter.

In 1988 en 1991 werd in Leeuwarden een nationaal hoornconcours gehouden. De initiatiefnemer was Oldrich Milek, destijds solo-hoornist van het Frysk Orkest en thans docent aan de conservatoria in Den Haag, Zwolle en Groningen. Voor de financiering van het internationale concours zal een beroep worden gedaan op de overheid, terwijl het bedrijfsleven wordt gevraagd het evenement te sponsoren. Drie bedrijven kunnen als hoofdsponsor deelnemen.

BaGaGe: groot kunstevenement in Drachten

DRACHTEN - De financiën zijn nu rond en de kunstenaars al bezig; in november komt er in Drachten een grote kunstmanifestatie onder de naam BaGaGe. Er doen 25 Nederlandse en buitenlandse kunstenaars aan mee. De manifestatie vindt plaats in het kader van 'Drachten 350 jaar ondernemend'.

BaGaGe bestaat uit verschillende onderdelen. In de Galerij van de Lawei wordt een expositie van hedendaagse kunst gehouden en in het Bleekerhús een historische expositie. De Stichting Van Doesburg organiseert activiteiten in de Papegaaienbuurt, scholen houden educatieve projecten en in de bibliotheek zijn er lezingen.

Het thema en de naam van de manifestatie komen voort uit de gedachte dat een kunstenaar zijn ideeën en beeldend vermogen met zich meedraagt, zoals een reiziger zijn koffer. De historische aanleiding zijn de reizen die Dada- en Stijl-kunstenaars Theo van Doesburg en Kurt Schwitters maakten om hun vrienden en collega's Thijs en Evert Rinsema te bezoeken. Aan de deelnemende kunstenaars is gevraagd dit idee een eigen vorm te geven. De resultaten zullen op de expositie te zien zijn.

De organisatie is in handen van een werkgroep, bestaande uit Luciano Harms (Galerij van de Lawei), Anke Kuypers en Henk van Gerner (beeldend kunstenaar) en Annet Visser (secretariaat). Ze worden ondersteund door De Lawei, het Frysk Keunstynstítút en de vakleerkracht handvaardigheid van de gemeente Smallingerland. De kosten van de manifestatie, f 50.000, worden gefinancierd door het comité 'Drachten 350 jaar ondernemend', gemeente, fondsen en bedrijven.

Leeuwarder Courant van 3 juli 1992

Leeuwarder Courant van 13 juni 1992

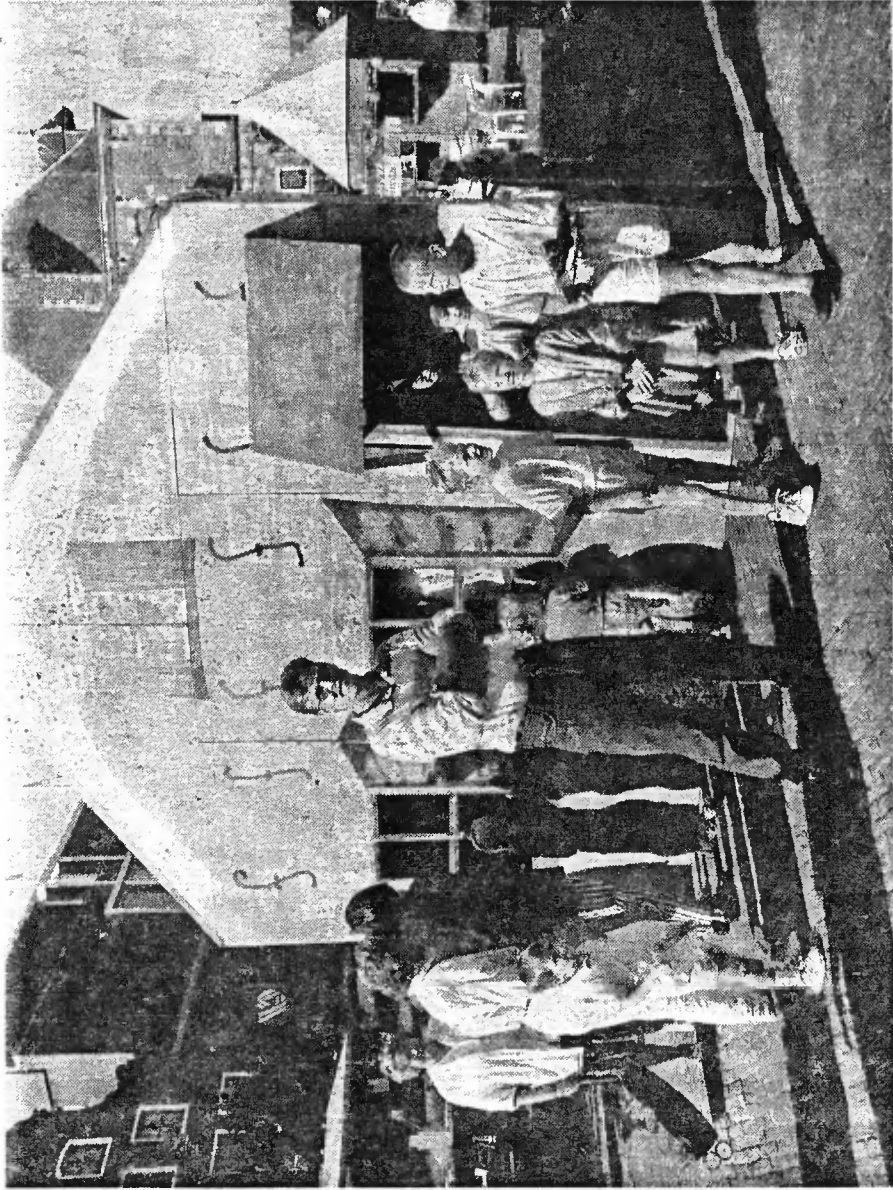
Breed cultureel aanbod tijdens Kunst

op Komst in Leeuwarden

LEEUWARDEN - Amsterdam mag zijn Uitmarkt hebben, Leeuwarden heeft sinds zaterdag 'Kunst op komst'. Beide vorden de opening van het culturele seizoen, maar verder gaat iedere vergelijking mank. Amsterdam staat met een half miljoen bezoekers helemaal op zijn kop, in Leeuwarden vallen de paar honderd kijkers nauwelijks op tussen het winkelend zaterdagmiddagpubliek. Toch was Jaap Castelein van het Frysk Keunst Ynstitút, een van de organisatoren, bijzonder tevreden na afloop. Kunst op Komst lijkt hem vatbaar voor herhaling.

Vanaf 's ochtends tien uur was er op vijf podia in de binnenstad van alles te beleven. In de studio van Omrop Fryslân was kindertheater en muziek, in de tuin van het Frysk Letterkundich Museum en Dokumintaesintrum lezen de dichters Tsjebbe Hetinga, Michael Zeeman en Luut Stellingwerf uit eigen werk en bracht Joop Wittermans fragmenten uit zijn Piet Paaltjens-programma, in het Fries Museum lieten de Friese Vrienden van het Noord Nederlands Orkest een proeve horen wat er het komende jaar aan kamermuziek in Leeuwarden te beleven zal zijn. Verder vervulde het in IJlst gevestigde veilinghuis Baerfeldt in het Fries Museum een introductie op het veilingwezen. Gezien de verhouding tussen de aantallen kijkers en kopers had de veiling inderdaad vooral het karakter van een kennismaking.

Het Waagplein bood het meest afwisselende programma. De kinderen van de openbare basisschool De Totem uit Warns presenteerden 'It aksboek foar bern' van de

De leerlingen van basisschool De Totem van Warns verlaten 'It hús fol ferhalen' op het Waagplein. Skriuwersboun-voorzitter Jelle Bangma poseert. Foto LC/Paul Janssen

Stichting It Fryske Boek. Tijdens kinderboekenweek en de sutelaksje is het voor /3,95 te koop bij aankoop van een tientje aan Friese kinderboeken. De kinderen uit Warns kregen allemaal een exemplaar van het door hun meester Mindert Wijnstra geschreven boek 'It hús fol ferhalen'. Later de op de dag openden Rense Westra en

Anny Veenstra van Tryater de eigenlijke sutelaksje. Verder was er op het Waagplein veel muziek, jeugdtheater en theatersport.

De opmerkelijkste bijdrage aan de dag kwam van Tryater dat met een improvisatie op het essay 'De Paradoks oer de toanielspeler' van de Franse filosoof Denis Diderot

het thema van dit seizoen verken- de: 'de schijn van de werkelijkheid, de werkelijkheid van de schijn'. De voltallige cast, aangevuld door gastspeler Hilbert Dijkstra, zat in de stijlvolle Nederlandse tegelkamer van het Princessehof gezellig rond de tafel geschaard, en dronk en sprak over het geheim van het toneelspelen.

Centraal stond de vraag naar wat het belangrijkste instrument van de toneelspeler is: zijn techniek of zijn gevoel. Naar aanleiding van de antwoorden van Diderot verschilden de spelers vrolijk van mening. Ondertrussen lieten zijn hun gevoelens voor elkaar de vrije loop, al dan niet verpakt in subtiële gemeug-

heidjes. Het leverde een bijzonder onderhoudend schouwspel op, waarbij artistiek leider Peter te Nuyl zich van een heel andere kant liet zien dan men van hem gewend is. Friesland heeft hem het afgelopen jaar leren kennen als een serieuze toneelschrijver en regisseur, maar als zwtigende ober toonde hij in het Princessehof aan

over een niet geringe hoeveelheid komisch talent te beschikken. Zaterdag speelt Tryater tijdens de open theaterdag van de kleinere culturele centra gedeelten uit 'De Paradoks' in Balk, Kollum, Heerenveen, Sneek en Workum. In Leeuwarden is de rest van de week iedere dag iets te beleven in kader van De Wike fan de Keunst.

2.9.1992

Tweedaags symposium 'Keramiek en industrie'

LEEUWARDEN - De Stichting Keramische Kunst en Vormgeving, gevestigd in Leeuwarden, houdt op 30 en 31 oktober in het Prinsessehof een symposium over het onderwerp 'Keramiek en industrie'. De stichting meent dat het tijd wordt de op de markt gerichte, zogenaamde gebonden keramiek met zijn rijke traditie opnieuw onder de aandacht te brengen. Is er een nieuwe markt voor keramische producten, en als dat het geval is hoe is die markt dan te ontsluiten? Dat zijn de centrale vragen die aan de orde komen.

Vier deskundigen uit binnen- en buitenland zullen het onderwerp vanuit verschillende gezichtshoeken belichten. Het zijn Patrick Boel, marketingdeskundige, Andy Christiaan, directeur van het Devon Guild of Craftsmen, W. Terlouw, conservator van het Prinsessehof en J. Tichelaar, oud-directeur van Tichelaars Koninklijke Makkumer Aardewerklaar, oud-fabriek. Ervaringen uit de praktijk komen aan bod in een paneeldiscussie met de keramisten Rob Brandt, Jan Kamphuis, Olaf Stevens en Sabine Lintzen. De discussie wordt geleid door Sabine Unger, directeur van de Stichting Dutch Form.

LC
0607 '92

Leeuwarder Courant van 6 juli 1992

'Het is verboden hier Fries te spreken...'

"Is it net om je te besouwen?", begjint Wim van der Schaaf - ja, om jin te besauwen! - yn De Stim fan Fryslân (july '92) syn úthaal nei it provinsjaal bestjoer, dat nei in soad fiven en seizen it Frysk Keunskynstútút yn de steigers krige, mar it no, nei in koart bestean, al wer fuortdwaan wol om der in nije organisaasje (yn de mande mei de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland) foar yn 't plak te setten. „In ferbjusterjend foarstel” is er fan betinken want „no hat der in soad muoite en ellinde foar niks west.” Neffens Van der Schaaf sitte der op 'e nij minsken yn de pine om't se net witte hoe't it mei harren baan komt.

Harm Oldenhof komt yn syn iepeningsstik ta de slútsom dat it begryp 'identiteit' troch alle feroaringen (fan nei de oarloch), wolris hiel ûnfêst en glystrich" wurden wêze kin. Oldenhof hat ek neigien hokker lustrums fan Fryske organisaasjes en ynstellingen der dit jier en de kommende jierren te fieren binne: yn 1992 bestiet it Roomske Frysk Boun 75 jier, takom jier it Boun fan Fryske Selskippen om Utens santich jier en it Kristlik Frysk Selskip 85; wer in jier letter wurdt it Selskip foar Fryske Tael en Skriftekennisse 150 en yn 1995 binne de Studintefederaasje (65) en de Ried fan de Fryske Beweging (50) oan bar, de Gruifryske Rie slút yn 1996 foarearst de rige mei syn 45 jier.

"Ik verbied jullie om Fries te spreken", sei de learaar Nederlâns yn 1923 tsjin syn learlingen fan de kristlike kweekskoalle yn Snits. It wie A. L. J. Wytzes (direkteur). It mei bekend wêze dat Wytzes letter ta oare gedachten kommen is en foar it Frysk opkaam. U. Wind (87), nei seis Amsterdamske jierren âld-skoalhaad ûnder oaren op 'e Tynje en yn Droegeham, makket dêr melding fan yn in bydrage oan dizze Stim. Wind wennet al wer 23 jier yn Drachten en it is him opfallen dat dêr langer, benammen yn de winkels, frijwat Hollâns praat wurdt. Hy freget him ôf wêrom. „Dizze betsjinners moatte har oanpasse, wy net! is syn beskie. En fierder: „Ik tink wolris, der moast in grut boerd yn it sintrum fan Drachten komme mei de tekst: Het is verboden hier Fries te spreken. Dan soene jo ris wat hearre!"

Leeuwarder Courant van 31 juli 1992

WIKE FAN DE KEUNST

5-12 septimber

Fuortbouwend op de positive ûnderfinings fan ferline jier organisearret it Frysk Keunstynstitút oan it begjin fan it nije seizoen wer in wike fan e keunst.

Yn dizze wike fan 5-12 septimber komt der yn Theater Romein yn Ljouwert alle dagen in oare dissipline oan bod.

Op tiisdei 8 septimber is dat de dûns, woansdei 9 en sneon 12 septimber de muzyk, op tongersdei 10 septimber it toaniel en freed 11 septimber de byldzjende keunst.

Op sneon 5 septimber is rûnom yn Fryslân omtinken foar it oanbod yn it nije kulturele seizoen.

De kulturele ynstellingen dy't yn Ljouwert festige binne organisearje op 5 septimber de manifestaasje 'Kunst op Komst'. Yn en om it gebou fan it Frysk Keunstynstitút is op 5 septimber fan alles te dwaan: muzyk, dûns, toaniel, mar ek ynformaasje en moetingsmooglikheden.

Omrop Fryslân (FM 88,6 MH) sil de hiele dei ferslach dwaan fan wat der op 5 septimber allegearre te dwaan is.

IT FRYSK KEUNSTYNSTITUT

is de sintrale stipe-organisaasje op it mêd fan de keunst yn Fryslân: byldzjende keunsten, poadiumkeunsten en algemien kulturele aktiviteiten. It wurk bestiet û.m. út:

Opsetten en fersoargjen fan in breed kursusaanbod.

Helpen by de opset en organisaasje fan útstallings, workshops en festivals.

Dokumintaasje fan, foarljochting oer en bemiddeling by it wurk fan Fryske keunstners, teatergroepen en muzykensembles.

Administrative en ynhâldlike tsjinstferliening.

Het Frysk Keunstynstitút is de centrale steunfunctie-organisatie op het terrein van de kunsten in Friesland: beeldende kunsten, podiumkunsten en algemeen culturele activiteiten.

Het werk bestaat o.a. uit:

Opzet en verzorgen van een breed cursusaanbod.

Hulp bij de opzet en organisatie van tentoonstellingen, workshops en festivals.

Documentatie van, voorlichting over en bemiddeling bij het werk van Friese kunstenaars, theatergroepen en muziekensembles.

Administratieve en inhoudelijke dienstverlening.

foto: CAS

ûppgave Frysk Keunstynstitút, ontwerp: Joopmaak B&B&P design, beenderden: druk wif/linea by beenderden

Frysk Keunstynstitút

wike fan de keunst

1992

september

5 tot en met 12

8 septimber
(theater romein)

9^{en} 12 septimber
(theater romein)

10 septimber
(theater romein)

11 septimber
(theater romein)

septimber
(ljouwerter binnestêd)

septimber
(balk, kolum, snits, de gordyk, it hearrenfean, warkum, koudum)

t/m
septimber
(galerie romein)

KUNST OP KOMST

5 septimber

DUNS

MUZYK

TOANIEL

BYLDZIENDE KEUNST

KUNST OP KOMST

IEPEN TEATERDEI

VIJF IN EEN

Kunst op komst is

een gezamenlijke presentatie van de Leeuwarder culturele instellingen aan het begin van het nieuwe seizoen. Alle instellingen komen op deze dag met bijzondere activiteiten.

Kunst op komst krijgt dit jaar een extra dimensie in verband met de aanwezigheid van De Parade (Boulevard of Broken Dreams) op het Oldehoofster Kerkhof. De Parade is een soort kermis van de kunsten, waarin praktisch alle kunstvormen tot uiting komen.

De Parade vormt een begin- en eindpunt van een gemarkeerde en aangeklede route die in de Leeuwarder binnenstad wordt uitgezet.

De gebouwen van het Frysk Keunstynstitut liggen aan deze route, vandaar dat er rond de panden Grote Kerkstraat 41, 43 en 47 een attractief programma wordt geboden met drum- en showband De Sternse Slotlanders, de cursisten van de Jeugdtheaterschool, Grietine Dúns en Teater, Yduna, de Ljouwerter Skotsploech en de eenakter 'Fêste ferhâlding'.

Aanvangstijden: 10.00, 12.30 en 14.30 uur

kunst
op
komst

FJOUWER YN IEN, VIJF IN EEN

Tijdens de wike foar de keunst is in Galerie Romein een tentoonstelling te zien van Ra van der Hoek, Catrienus Spinder, Jelle Talman en Gerrit Terpstra. Het gaat hier om een reizende tentoonstelling van vier Friese kunstenaars die hierna ook op verschillende plaatsen in Nederland te zien zal zijn.

De tentoonstelling laat uiteenlopend werk zien, zowel inhoudelijk als qua techniek, variërend van objecten tot schilderijen op papier, collages en gemengde technieken.

Bij de tentoonstelling behoort een catalogus in de vorm van een vierkant kartonnen doosje met door de kunstenaars zelf verzorgd drukwerk op bijzondere papiersoorten. Zo komt de inhoud van de tentoonstelling ook in de vorm van de catalogus tot uiting.

Galerie Romein Ophefning iepen doosdori 10.00-17.00 uur Zaterdag 10.00-17.00 uur Zondag 12.00-17.00 uur
18.90 en 10.90 p.p. - tel. 0511-361111

IEPEN TEATERDEI

5 septimber

DUNS

MUZYK

TOANIEL

BYLDZIENDE KEUNST

KUNST OP KOMST

IEPEN TEATERDEI

VIJF IN EEN

Net allinne yn Ljouwert geane de doarren fan it kulturele seizoen yn Fryslân iepen. Yn Balk, Kollum, Snits, De Gordyk, It Hearrenfean, Warkum en Koudum is it op 5 septimber iepen teaterdei mei in ferskaat oan koarte foarstellingen, dy't fergees tagonklik binne.

PROGRAMMA

- **Balk**
 - 13.00 uur Rients Gratama en Maaïke Schuurmans
 - 14.00 uur Bennie Huisman
 - 15.00 uur Max en Suuz
- **Kollum**
 - 10.30 uur Tryater
 - 13.30 uur Tres Tacos
 - 14.15 uur Bleu Bloed
 - 15.00 uur Ienakter
 - 16.00 uur Twirre
- **Snits**
 - 11.00 uur Tryater
 - 12.00 uur A3ENSA
 - 13.00 uur Max en Suuz
- **De Gordyk**
 - 11.00 uur Rients Gratama en Maaïke Schuurmans
 - 13.30 uur Ienakter
 - 15.00 uur Tsjimmerij
 - 16.00 uur Bleu Bloed
- **It Hearrenfean**
 - 13.30 uur Spleen
 - 15.30 uur Bennie Huisman
 - 16.00 uur A3ENSA
- **Warkum**
 - 13.00 uur Twirre
 - 15.00 uur Spleen
 - 16.00 uur Rients Gratama en Maaïke Schuurmans
- **Koudum**
 - 13.30 uur Tsjimmerij
 - 14.15 uur Chris Lord
 - 15.30 uur Tres Tacos
 - 16.00 uur Chris Lord

Rients Gratama en
Maaïke Schuurmans

PRAKTIKABEL

tiisdel 8 septimber, 20.00 oere.

Theater Romein

Sawol by de dûns as by it toaniel wurde yn de **Wike fan de Keunst** foarstellingen brocht dêr't amateurs mei profesjonele stipe ta bysûndere risseltaten komme.

Sa'n foarstelling is **Labyrinth** fan de Stichting Idem Produkties.

Labyrinth kombinearret har útfieringen mei oare amateurteaterdûns. Dat is yn dit gefal de produksjegroep fan **Grietine Dûns en Teater**.

Grietine Dûns en Teater bringt de koreografyen 'Een ballonnetje oplaten' en 'Blues foar Mamma'.

It bysûndere fan Labyrinth is de kombinaasje en yntegraasje fan ferskillende dûnsdissiplines, Bulgaarske folkloare, moderne dûns en ymprovisaasje. Sân eigensinnige amateurdûnsers en in muzikant hawwe ûnder lieding fan twa profesjonele koreografen, Karin Meijer en Eddy Tijssen, yntinsyf oan dizze dûns- en muzykproduksje wurke.

Ek de iepeningsact fan dizze jûn wurdt in bysûnder barren. It wurdt in kombinaasje fan dûns en sang, ynspirearre op de mooglikheden fan Theater Romein.

De dûns wurdt fersoarge troch dosinten en foardere learlingen út Fryslân ûnder lieding fan Anneke Janssen, dosinte byoplieding. De sjongers binne USVA-studenten út Grins ûnder lieding fan Marijke Harsevoort. Anneke Janssen en Marijke Harsevoort hawwe al earder gearwurke yn in lyksoartich projekt.

Dûns oan alle einen en kanten op 8 septimber yn Theater Romein.

Tagongskaarten à f 5 kinne besteld wurde by Theater Romein, Bagjinestraat 59, Ljouwert, tel. 058-158215.

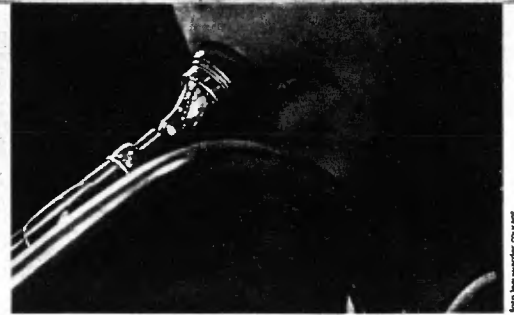

Foto: Henkelder Courant

woensdag 9 septimber, 20.00 uur,

Theater Romein

Blaasmuzyk vormt de hoofdschotel van het muziekonderdeel in de **Wike fan de Keunst**. Dat ligt voor de hand, gelet op de presentatie van de plannen die er voor 1995 zijn voor een **Internationaal Hoomconcours** in Leeuwarden.

Aansluitend op de officiële presentatie van deze plannen vindt er 's avonds in Theater Romein een concert plaats waar het gehele scala aan blaasinstrumenten wordt gepresenteerd.

Houtblazersensemble Aquilio o.l.v. Wiebe Buis.

Kopergroep De Styl o.l.v. Jan Holtrop.

Frysk Hoornkwartet, bestaande uit Wiebe Pietersma, Oeds Jongsma, Joan Douma en Tjipke Pasma.

Solohoornist Petra Botma-Zijlstra met begeleiding van Femmy Schaaf, piano.

Er worden op deze avond werken uitgevoerd van Kox, Gabriëli, Koetsier en Schumann.

Kaarten à f 5,- bij Theater Romein, Bagjinestraat 59, Leeuwarden; tel. 058-158215.

DUNS

Grietine

MUZYK

12 septimber, 10.00-17.00 uur,

Theater Romein

Zaterdag 12 septimber staat

in het teken van de amateurmuziekunst.

Durk Lautenbach en Durk Annema verzorgen een **play-in** voor jonge brassbandmuzikanten.

Alle brassbands in Friesland krijgen hierover bericht. Individuele opgaven vóór 1 septimber bij het Frysk Keunstynstiu't.

PROGRAMMA:

- ▶ 10.00 Ontvangst
- ▶ 10.30-12.00 Openbare repetitie
- ▶ 13.30-15.00 Vervolg openbare repetitie
- ▶ 15.30 Concert door het gevormde ad hoc ensemble en de Friese Jeugd Brassband.

Toegang gratis.

tongersdel 10 septimber, 18.00 oere,

Theater Romein

Der binne nearne yn

Nederlân safolle amateurtoanielgroepen aktyf as yn Fryslân. Mar... it gemiddelde repertoire fan de amateurgroepen bûten Fryslân sjocht der dochs wol efkes oars út as it repertoire yn Fryslân.

Alle leafhawwers fan toaniel wurde útnoege om ris oer de grinzen hinne te sjen. It Goois Miniatuurtheater spilet 'De Thuiskomst' fan Harold Pinter. Dramaturch Hans Brans liedt dizze foarstelling yn, dêrnei ite yn Theater Romein en de foarstelling sjen. Nei ôfrin is der in foarumdiskusje dêr't in tal amateurtoanielmakkers andert jaan sille op de barnende fraach: 'Wêrom spilet bûten Fryslân wol wat yn Fryslân net spilet?'

It Goois Miniatuurtheater spilet 'De Thuiskomst' yn in stilearre, tiidleaze romte, mei seis plúsjen stuollen dy't as symboalen fan de macht hieltyd subtyl fan plak ferskewe. Troch hilaryske slapstick-fynsten en in tal net-ferbale sênes op muzyk wurdt dizze foarstelling boppe it wenstige realisme út tild.

Mear as yn hokfoar stik dan ek fan Pinter stride de personaazjes yn 'De Thuiskomst' om de macht yn hûs. Fanachter harren beskermjende poses wei spylje sy harren primitive spul, misledigje se inoer en dage inoar ut, mei tastien en net-tastiene middels.

- ▶ 18.00 oere Ynlieding Hans Brans
- ▶ 19.00 oere Miel iten yn Theaterkafé Romein
- ▶ 20.00 oere 'De Thuiskomst' troch Goois Miniatuurtheater
- ▶ 22.30 oere Foarumdiskusje: 'Wêrom spilet bûten Fryslân wol wat yn Fryslân net spilet?'

vrijdag 11 septimber, 10.00 - 17.00 uur,

Theater Romein

Kwaliteit of automatisme

Een symposium over de geloofwaardigheid van beeldende kunst in de openbare ruimte.

Wat moet kunst eigenlijk nog in de openbare ruimte?

Is een opdracht aan een kunstenaar niet een automatisme geworden?

Kan een kunstenaar nog wel 'betekenis' geven aan onze omgeving als er geen collectieve symbolen meer zijn?

Zijn vormgevers en architecten niet veel beter toegerust als het alleen gaat om versiering en verrassing?

Of is het tegendeel het geval?

Bestaan er wel degelijk nieuwe ideeën over kunst in de openbare ruimte, maar bieden bestaande regelingen geen mogelijkheden om deze daadwerkelijk te realiseren.

Moet er meer aandacht komen voor autonome kunst op zorgvuldig gekozen locaties en kunstwerken van tijdelijke aard?

Is het tijd voor een herwaardering van ambachtelijke en toegepaste kunstvormen?

Deze problematiek zal vanuit verschillende invalshoeken worden benaderd door:

Cor Blok, kunstkriticus en docent aan Jan van Eyck Academie te Maastricht

Gunnar Daan, architect en hoogleraar aan de TU Delft

Auke de Vries, beeldend kunstenaar

TOANIEL

BYLDZJENDE KEUNST

Ervaringen uit de opdrachtenpraktijk van beeldend kunstenaars komen aan bod in een paneldiscussie met: Tilly Bulj, Gerlof Hamersma, Jan Maaskant en Zoltin Peeter. Deze discussie zal worden geleid door Jean Leering, hoogleraar kunstgeschiedenis aan de Technische Universiteit in Eindhoven die ook de algehele leiding van het symposium in handen heeft.

Het symposium wordt besloten met een forumdiscussie, waaraan wordt deelgenomen door personen die beleidsmatig, bemiddelend, adviserend of als architect betrokken zijn bij kunstopdrachten in de provincie Friesland, te weten: Germa van Heerbeek, Hans Heljdeman, Huub Mous, Chris Vegter en Henk Visser

De kosten voor deelname aan het symposium bedragen f. 35,- (inclusief lunch). Aanmelding vóór 1 september via aanmeldingskaart of overmaken van de deelnemerskosten op banknr. 29.79.71.980 of gironr. 43.77.794 van het

Frysk Keunstynstitút.

Toaniel en publyk: natuerlike fijannen

Stiens, dy't sei dat er him soms deaskammet as Fryater by him yn it doarp foar trûch man stiet te spyljen. In útfering fan 'De Thûs-komst' fan Pinter yn Stiens socht om him ek net. It publyk socht in oare kear net weromkomme, wie er bang.

De iennichste dy't har fierder fan de oare amateurs yn 'e seal' ûnderskiede wie Janet Luitj fan de Ljouwerter toanielgroep Artis(ts). Nei oanlieding fan in klacht oer it lytse tal Fryske oersettingen fan it bettere repertoire, frege se har ôf: "Moet je dan per se in het Fries blijven spelen?". De reaksje út 'e seal wie dúdlik genôch: "Ja, dat moat". Fierder spriek Janet Luitj der faker as ien kear skande fan, dat har groep sa'n bytse subsidzje krige: net mear as / 3500. De ferisjintwurdigers fan de doarpsferieningen, dy't oan net mear as in pearhûndert gûne jiers wend binne, klagen net.

Toanieladviseur en foarumfoarsitter Hilde Mulder soe it in normale saak fine, as amateurstoanienspiilers in behoarlike kontribúsje betellen foar harren leafhawwerij. Tennissers en korpsleden dogge dat ek. DirektEUR Pyt Hemminga fan it Frysk Keunskynstitút kaam mei de goerie faker de hân op te hâlden by it Anjerfonds. "Muzykkorpsen freegje fierwei it measte jild, foaral de kristlike witte krekt wêr't se wêze moatte." Hemminga woe ha, dat de toanielferieningen dêr ek wat tûker yn waarden.

Hilde Mulder einige de jûn mei de stelling dat as de provinsje trochier mei plannen as it opdoeken fan it Frysk Keunstynstitút, saanset net allinne it toaniel, mar de hiele kultuer yn Fryslân de nekke omdraait.

LJOUWERT - Toanielspiilers en publyk binne elkoars natuerlike fijannen, sa liket it soms wol. Justerjûn yn Theater Romein te Ljouwert bygelyks gie in selskip amateurtoanielspiilers rûnom út 'e provinsje mei elkoar yn petear oer de fraach wêrom't der bûten Fryslân stikken spile wurde, dy't yn Fryslân net spile wurde. Hast alle oanwêzigen wiene it der oer iens dat it heech tiid wurdt, dat der mear stikken fan Fryske amateurs komme, mar dat it publyk sokke stikken net akseptearret. Hoe kin dat trochbrutsen wurde?

De jûn makke diel út fan de Wike fan de Keunst. Oan it petear giene in ynlieding fan dramaturch Hans Brans en in útfering fan 'De Thûskomst' fan Harold Pinter troch it Goois Miniatuurtheater foarôf. De Bussumers toanden mei har spyljen oan, dat goede amateurs yn neat ûnderdogge foar berops.

Alle kwalen fan en oplossingen foar it Fryske amateurtoaniel waarden noch wer ris tsjin it ljocht hâlden. Dat toanielspylje foar de measte spilers mear in sosjale as in artistike oangelegenheid is, dat it publyk gjin ferlet hat fan stikken dêr't it oer neitinke moat, dat it sa dreech is om stikken út it wrâldrepertoire yn it Frysk oerset te krijen, dat der nije groepen komme moatte bûten de ferieningen om of sels in hiel nij sirkwy bûten de kriech om en dat it publyk opfieden wurde moat troch it mei oare soarten toaniel yn 'e kunde te bringen. De iennichste dy't him behâlden-der opstelde wie Ate Brinkma fan

'Jûn fan toetsjen en blazen'

Styl - en pakkend en puntig in de uitgelaten Blaassymfonie, opus 80, van Jan Koetsier. Ook het Gershwin-achtige tweede deel werd raak neergezet. Hetzelfde gold voor Elgar Howarths bewerking van de traditional 'Green-sleeves', ingeleid door een steer-volle hoornsolo vanaf de balustrade.

Verfrissend en veelbelovend klonk ook het blaasensemble Aquilo, gisteravond te beluisteren in 'Asktevios', een divertimento voor blaasocet van Hans Kox. De nog jonge formatie - onder leiding van Wiebe Buis - bleek goed bestand tegen de pikante ritmische verschuivingen van Kox.

En om de klok van tien vol te blazen schoof Styl-dirigent Jan Holtrop nog even aan in een ouderwets swingende, dxielan-dachtige, street-parade.

Vanavond staat de 'Wike fan de Keunst' in het teken van toneel en morgenavond volgt nog de beeldende kunst.

OENE W. NIJDAM

Plaats: Theater Romein, Leeuwarden.
Gebeurtenis: Wike fan de Keunst' met De Styl (kopergroep), het Frysk Hoarnkwartet, Petra Botma (hoorn) en Aquilo (blaasensemble). **Programma:** Werken van Gabrielli, Beethoven, Schumann, Kox, Koetsier, Glazunov en Shaw.
Belangstelling: ongeveer 50 personen.

smaak niet direct een kanshebster voor 1995, mocht de hoornliste overwegen aan het concours mee te doen.

De hoornbijdragen waren eigenlijk allemaal een beetje stijfes en timide gisteravond. Zoals de fetwat weifelende 'Fripberries', door het Frysk Hoarnkwartet, en de 'Drei Equales' van Beethoven, uitgevoerd door hetzelfde ensemble. De voerd door hetzelfde ensemble. De eerste Equale slaagde nog het best.

Wat dat betreft spraken de programma-onderdelen van koper-groep De Styl en blaasensemble Aquilo mij meer aan. Sonoor en plechtstatig in de beide intro's van Gabrielli - we hebben het over De

LEEWARDEN - „Een concert voor de sponsors”, zo hoorden we in Romein een van de organisatoren schertsen, „maar die zijn vanmiddag al geweest”. Sponsors van het 'Internationaal Concours voor 'Blaasinstrumenten', een pretentieuze wedstrijd die in 1995 (voor hoornisten) staat gepland. Gisteravond op de 'Jûn fan de Muzyk' in de 'Wike fan de Keunst' van het Frysk Keunstynstitút bleef de belangstelling beperkt tot de hart-de kern van blaasminnend Friesland. Hooguit vijftig toehoorders.

Drie blaassembles en een ingehuude Steinway - de vleugel van het huis is door een ongeluk tijdelijk in ongereede geraakt - om hoorniste Petra Botma te begeleiden in twee hyperromantische voordrachtstukken van Schumann (Adagio en Allegro) en Glazunov (Réverie).

Vaardig ondersteund door pianiste Femmy Schaaf, toonde Botma zich een goed onderlegd musicienne met een beschaafde toon, maar - in dit stadium - naar mijn

Jubileumavond Nut: van Rixt tot Deep River Quartet

LEEUWARDEN - De opera 'Rixt', die Henk Alkema voor het Frysk Festival 1990 componeerde, heeft het in dat festival alleen tot een concertante uitvoering gebracht. Jaap Castelein van het Frysk Keunstynstút en organisator van de Frysk Festivals, heeft de hoop op een volwaardige operascenering evenwel niet laten varen. Hij houdt 'Rixt' om die reden nadrukkelijk in beeld. De mezzo-sopraan Annett Andriessen zal morgen in Theater Romein met de uit Harlingen afkomstige pianist-componist Alkema een programma brengen van uitsluitend Alkema-composities. Daaronder zijn dan in de eerste plaats arias uit 'Rixt' en verder de door Alkema op muziek gezette liederen van Simke Kloosterman.

Annett Andriessen en Henk Alkema treden op ter gelegenheid van de viering van het 200-jarig bestaan van het Departement Leeuwarden van de Maatschappij tot Nut van het Algemeen, waarvoor het Keunstynstút een gevarieerd programma samenstelde. Behalve uit klassieke muziek bestaat dat uit cabaret (van oud-Leeuwarder Jaap Mulder), dans (Grietine Dûns en Teater) en lichte muziek (Deep River Quartet). Laatstgenoemd swingende kwartet vervangt het aanvankelijk aangekondigde straatsymfonieorkest Ricciotti.

De Leeuwarder dichter-kunstenaar Anne Feddema, onder meer bekend van zijn 'Liwawadder' verhalen rond Skele Jan, Grouwe Douwe en Jilles Kукentsebieter, neemt op deze jubileumavond van het Leeuwarder Nut een eigen 'Nut'-tje plaats in. Aan de avond gaat 's middags een discussie vooraf over het cultuurbeleid van minister d'Ancona.

Zaterdag 12 september 1992

JAN MAAKANT OP SYMPOSIUM IN LEEUWARDEN:

Bij opdrachten beeldende kunst is 'regisseur' nodig

LEEUWARDEN - Het zou goed zijn als er bij het realiseren van opdrachten voor beeldende kunst in de openbare ruimte een soort 'regisseur' werkzaam zou zijn als bepleiter van de zaak van de kunstenaar bij de opdrachtgever. Dat zei beeldend kunstenaar Jan Maaskant gisteren op het symposium 'Kwaliteit of automatisme' in Theater Romein te Leeuwarden, georganiseerd door het Frysk Keunstynstút.

Maaskant zei dat in opdrachtsituaties de kunstenaar geen factor van gewicht is, als je het in machts- termen bekijkt. Een 'regisseur' zou iemand met gezag moeten zijn, die plaatsneemt in het bouwteam en op het niveau van de opdrachtgever meebeslist. De kunstenaar wordt bij opdrachten voor kunst in de openbare ruimte meestal maar zijdelings bij de zaak betrokken.

Architect Gunnar Daan zei dat er behoefte is aan „charismatische kunstmanagers, zoals de theaterkustnen die allang kennen.” Instituties als het Praktijkbureau Beeldende Kunst, Kunst en Bedrijf en zelfs het Frysk Keunstynstút bekijkt hij met enig argwaan, omdat hun positie te dicht bij de overheden zit, evenals galeriehou-

gen twijfels of het wel goed is dat er als gevolg van de geïnstitutionaliseerde opdrachten in het kader van de procentagereregelingen steeds maar meer kunst in de openbare ruimte wordt geplaatst. Tilly Buy: „Rudi Fuchs heeft het al eens gehad over de horror vacui, de angst voor lege plekken. Met de Vier Evangelisten hebben we wel eens gedacht aan een 'kunstver-nietigingsfabriek', om dingen die er al twintig jaar staan op te ruimen.”

Architect Chris Vegter zei nog nooit van een kunstenaar gehoord te hebben: „dit werk van mij hoort hier niet meer, ik haal het weg”. Op een suggestie uit de zaal dat er eens een symposium of tentoonstelling over niet-gerealiseerde kunstwerken zou moeten worden georganiseerd, stelde symposium-voorzitter Jean Leering dat zulke op zich leerzame zaken worden verhindert door „de sfeer van welwillendheid, waarin culturele manifestaties worden gehouden. Want dan moeten er namen worden genoemd.”

'Keunst yn eigen doarp' trekt langs dorpshuizen

LEEUWARDEN - Morgen wordt in Ternaard 'Keunst yn eigen doarp' geopend: een project van twee reizende tentoonstellingen langs vijftien dorpshuizen in Friesland. De ene tentoonstelling laat figuratieve kunst zien van Reinder Homan uit Bakhuizen en Pieter Pander uit Franeker. De tweede omvat abstract werk van Jan Hofman uit Leeuwarden en Josje Werdmuller uit Dokkum. In elk dorpshuis worden de exposities achter elkaar getoond.

Bij de eerste tentoonstelling kunnen de toeschouwers „zien wat het voorstelt”. De graficus Reinder Homan, die in 1990 de Nederlandse Grafiekprijs kreeg, maakt raffijne etsen van de ongerepte natuur: takjes, struikgewas, bomen en landschappen. Pieter Pander schildert taferelen als vee-markten en bouwputten en ook landschappen en portretten. Hij exposeerde in het Fries Museum te Leeuwarden en in Amsterdam.

Abstract

Jan Hofman, die exposeerde in Japan, Rusland, Hongarije en Duitsland, maakt grote kleurenet-

sen die er weliswaar abstract uitzien, maar waarvoor hij de elementen uit het landschap en de architectuur haalt. Josje Werdmuller scheidt met haar zachte grijze kleuren en vage vormen een ijle atmosfeer. Zij exposeerde in Groningen en Denemarken.

'Keunst yn eigen doarp' is een initiatief van de Stichting Samenwerking van Dorpshuizen in Friesland, met medewerking van de Stichting Beeldende Kunst het Frysk Keunstynstituut. De deelnemende dorpshuizen staan in Ternaard, Wouterswoude, Tytsjerk, Rottevalle, Opeinde, Houtgehage, Ureterp, Wirdum, Wergea, Terherne, Woudsend, Heeg, Oosterlittens, Oosterbierum en Cornjum. Het project loopt tot 1 juni 1993.

Activiteiten

Het is de bedoeling dat de dorpshuizen zelf activiteiten rond de tentoonstellingen organiseren. Bijvoorbeeld lezingen, uitleg door de kunstenaars of excursies naar een kunstenaar in de omgeving. Ook zullen scholen de exposities kunnen bezoeken. 'Keunst yn eigen doarp' wordt vrijdagmiddag in dorpshuis Tunawerth te Ternaard geopend door gedeputeerde Johanneke Liemburg.

LC 17-09 1992

Praktikabel

„Praktikabel wil niet zozeer over kunst gaan, maar vooral kunst zijn”, schrijven de makers van het nieuwe beeldende-kunstblad *Praktikabel* in hun woord vooraf. Kunstblad is dan ook een te traditionele benaming voor de uitgave. Het eerste nummer, dat afgelopen zomer is verschenen, is losbladig en bevat kunst in oplage, foto's en teksten. De titel van het blad geeft aan wat het zijn wil: 'praktikabel' is het woord voor een provisorisch platform. 'Een tijdelijk gecreëerde ruimte voor kunst', een podium dat per post wordt thuisbezorgd. Als Mohammed niet naar de berg komt, komt de berg wel naar Mohammed, moeten de Friese initiatiefnemers van *Praktikabel* gedacht hebben. Via hun tijdelijk podium brengen ze werk van kunstenaars uit onder meer Friesland onder de aandacht, die ze de moeite waard vinden.

Het eerste nummer is veelbelovend. Het bevat prachtige foto's van het zwembad aan het Catsplein in Leeuwarden, gemaakt door Gerard Groenewoud, een van de initiatiefnemers, tevens lid van de kunstenaarsgroep De Vier Evangelisten. Auteur Kees 't Hart schreef er een tekst bij: „Het mooiste moment van het zwembad: het bad in afwachting van de zwemmers, het water rimpelloos als glas.” Ook 't Hart zit in de redactie.

Kunstenaar Ramon van de Werken (docent aan Enschedese kunstacademie AKI) leverde een kleurendruk en een tekst over zijn bezoek aan de Caravaggio-expositie in Italië. Op de tentoonstelling was te zien dat Caravaggio kleine insnijdingen maakte op zijn schilderijen bij de contouren van de figuren die hij schilderde. Volgens

G · A · L · E · R · I · E

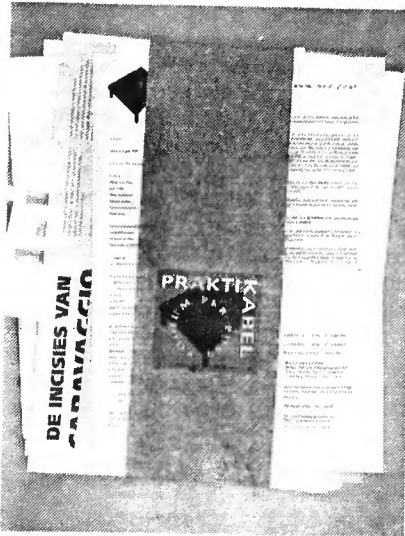
door Paul Steenhuis

Van de Werken wijzen deze incisies er op dat Caravaggio met een camera obscura werkte. Hij projecteerde de voorstelling van mensen op het doek en gebruikte de incisies om de modellen in dezelfde positie te krijgen bij nieuwe sessies, zoals een kunstenaar nu lijntjes op doek zetten om een geprojecteerd beeld vast te leggen. Van de Werken verbaast zich er over dat hij nergens in de kunsthistorische literatuur over Caravaggio dit idee zag uitgewerkt, hoewel het volgens hem ook veel verklaart over Caravaggio's bijzondere belichting.

In Praktikabel wordt verder aandacht besteed aan kleurendruk

van Ellen van Dëen, foto's van Machiel Braaksma en Allaard Hidding, een vouwblad van Hans Heijdeman en een tekst over Tinguely van Huub Mous.

Praktikabel, podium per post. Redactie-adres Frysk Keunstynstituut, Postbus 805, 8901 BP Leeuwarden. Abonnementen f30,- (drie nummers). Tel. 058-134615.

Praktikabel (foto fotodienst NRC Handelsblad)

Derde bericht uit een loopgraaf

Auke Wassenaar/Willem Vermaase

Ondanks de bezwaren van het Friese Platform Beeldende Kunst (waarin ook BBK-Friesland zitting heeft) is de Provinciale Conceptnota voor de Kunsten zonder meer door de Commissie Welzijn geschoven. En als gevolg daarvan zal de Provinciale Staten worden aangenomen. Voor de Friese kunstenaars betekent dit dat er ruim f. 380.000,- zal worden onttrokken aan de gelden van de Rijksbijdrage ten behoeve van het Fries Museum en de exploitatie van de kunstuitleen.

Wat rest voor de Fries kunstenaars is een fondsjie met een budget van f. 181.000,-. Hieruit moet al het andere worden

bekostigd: monumentale opdrachten, individuele subsidies, aanloopsubsidies en presentatiesubsidie. Een fondsjie, waarvan je bijvoorbeeld kunt stellen dat er f. 500.000,- te weinig in zit.

Maar de PvdA gedeputeerde van Cultuur, mevr. Liemburg, die haar salaris met f. 18.000,- opgetrokken zag tot f. 150.000,- per jaar, stelde in de Leeuwarder Courant dat het allemaal wel los liep. "Er gaat in ieder geval f. 350.000,- naar het Fries Museum voor een 'eigenzinnige conservator', die daarmee Friese kunst kan kopen en exposeren."

Zeker als je bedenkt dat met ingang van 1993 de beroepskosten van het VVK tot het verleden gaan behoren, kun je alleen maar constateren dat de toekomst

er voor de kunstenaars in Friesland bepaald niet rooskleurig uitziet.

Nieuw Instituut

Het Friese Kunstinstituut, nog niet zo lang geleden in de plaats gekomen van de Fryske Cultuerried, zal binnenkort alweer tot het verleden behoren. Het zal opgaan in een nieuw instituut, waarin het wordt samengevoegd met de Stichting Kunstzinnige Vorming. Nu was de inspraak van het beroepsveld bij het Friese Kunstinstituut, zeker in vergelijking met de vroegere Cultuerried, toch al tot een minimum gereduceerd, maar voor het nieuwe instituut moet het ergste gevreesd worden. De leden van het aan het

instituut verbonden advieslichaam worden op persoonlijke titel uitgenodigd, na vooraf te houden inspraakprocedures, waarvan op zijn best samenvattende verslagen zullen worden gemaakt. De verwachting is dan ook dat de toch al minimale inspraak van het beroepsveld wel erg ondoorzichtig zal worden. Het Platform Beeldende Kunst heeft dan ook een krachtig protest aangetekend tegen de voorgenomen gang van zaken. En dan zwijgen we nog maar over de, in een aantal Friese gemeenten voorgenomen, sollicitatieplicht voor beeldende kunstenaars.

BOUWKUNDIG ADVIESBUREAU

adviesbureau voor bouwkundige constructies, bestekken, kostenberamingen, begrotingen, begeleiding van aannemer bij bouwkundige werken, verzorgen bouw aanvragen, overleg met gemeentelijke instanties.

Offertea vrijblijvend. 030-204081 Wilhelminalaan 2 - 3732 GK de Blit

Veelsoortig dansamusement op drie jeugdtheaterdagen

DRACHTEN - De gisteren begonnen Jeugdtheaterdagen staan dit jaar in het teken van de dans. In elf steden en dorpen in Friesland brengen niet minder dan vijftien gezelschappen veelsoortig dansamusement. De ene keer is de doelgroep peuters van vier tot acht jaar, andere voorstellingen richten zich meer op jongeren vanaf zo'n jaar of twaalf en verschillende zijn ook best te genieten voor volwassenen. Ongetwijfeld een van de voor de jeugd attractiefste voorstellingen is die van de Nekeoua Company welke gistermiddag in de Drachtster Lawei optrad, vanmiddag in Theater Romein in de Friese hoofdstad en morgenochtend ook nog te zien is in De Skâns in Gorredijk.

Deze Nkeoua Company brengt dansen uit Zaïre, Kongo en Gabon. Negerdansen dus en het doet daarom wat vreemd aan dat slechts een van de zes danseressen een negerin is en de andere vijf in elk geval heel duidelijk niet. Volgens het programma zijn het dansen die al eeuwenlang van generatie op generatie worden doorgegeven. Ik durf daar overigens best enige grote vraagtekens bij te zetten. Ook dat de kostuums origineel zijn, betwijfel ik in hoge mate. Ik kan me tenminste niet voorstellen dat vrouwen in deze Afrikaanse landen al eeuwenlang van die moderne strakke fietsbroeken dragen.

Maar goed, laten we daar niet over blijven doorzeuren. De voorstelling zelf namelijk blijkt de

Plaatsen: Balk, Gorredijk, Joure, Drachten, Franeker, Heerenveen, Leeuwarden, Kollum, Sneek en Workum. **Gebeurtenis:** Dans-driedaagse (Jeugdtheaterdagen), m.m.v. vijftien dansgroepen. **Organisatie:** Frysk Keunstynstitút, Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland, Fries Service Centrum, Harmonie en Lawei.

jeugd bijzonder aan te spreken. Het is een sprankelend, kleurig, bruisend en exotisch spektakel, aangevuurd door het slagwerk van twee wel echte negermuzikanten. Duidelijk herkenbaar zijn in dit programma een vissersdans, een dans van wasvrouwen en een jagersdans. Het bewegingsidoom is op zich vrij simpel, maar wel meeslepend en opwindend. En werkelijk fascinerend om te zien zijn de Afrikaanse buik-, bekken en bildansen die het negerinnetje uit haar prachtige lijf golven, trillen en sidderen.

Behalve dit Afrikaanse (nou ja) gezelschap geven ook Friese groepen acte de présence op deze dans-driedaagse. Fel Pastel geeft vanavond in De Lawei in Drachten en morgen in de Koornbeurs in Franeker try-outs van het nieuwe programma 'Portretten'. Grietine Dûns en Teater gaf gisteravond al in Franeker een voorstelling van het bekende dansstuk 'Kokobo Kokoto' en de groep Spleen, gevormd door de uit Friesland afkomstige Hildegard Draayer en Carla de Wal, stond gisteravond in De Colle in Kollum op de planken, treedt vanmiddag op in de

Dr. J. Th. de Visserschool in Workum en morgenmiddag in Het Posthuis in Heerenveen met het programma 'Dêrom werom' dat dit jaar in mei al eens te zien is geweest in Leeuwarden.

Andere dansgroepen die nog in actie komen zijn Poelstra en Heggen met het programma 'La vache qui rit' (vanavond in Leeuwarden), Arena met de voorstelling 'Lekker leunen' (vanmiddag in Heerenveen, morgenmiddag in Drachten), Studio Al Porto met 'De bende van zes' (morgenmiddag in Kollum), Stukgoed met 'Ik kan niet heksen' (vanmiddag in Amicitia in Sneek), Danscompagnie Limburg met 'Koningskinderen' (vanmiddag in Kollum, morgenmiddag in Leeuwarden), Company met 'Schik met schrik' (vanmiddag in De Treemter in Balk, morgenochtend in Sneek en morgenmiddag in Bowlingcentrum 't Haske in Joure), Maria Voortman met 'Feverish processions' (morgenavond in Drachten) en Introdans met 'De kleine prins' (morgenmiddag in Balk).

Gisteren hebben leerlingen van de Menno van Coehoornschoon in Leeuwarden de voorstelling 'Kijk een boom' gespeeld - het resultaat van een dag werken met Scapino op School -, gaf de Rotterdamse Dansgroep in Drachten een try-out van een nieuw programma en was in Gorredijk het Folkloristisch Danstheater te zien met het in Friesland al eerder uitgevoerde succesprogramma 'Dance 4-ever'.

HENK VAN DER MEULEN

LC

10.11.1992

23

Grote animo voor studiedagen jonge korpsmuzikanten

GROU - Honderdvijftig jeugdige Friese korpsmuzikanten, van wie de meesten in het bezit zijn van diploma-A, bezoeken deze week de vierdaagse studiebijeenkomsten in de doopsgezinde kerk te Grou, georganiseerd door SAMO-Friesland. Gistermiddag vond de eerste slotbijeenkomst plaats, waar 75 muzikanten acte de présence gaven.

Piëbe Bakker en Nico Sieffers onderwezen de jeugdige muzikanten in de muziekbegrippen tempo, dynamiek, legato, staccato, articulatie, zuiverheid, terwijl ook de grote en kleine tertstoonladders, samenstelling van het orkest met bes-, es-, c- en f-instrumenten onder de loupe werd genomen. Bij het karakter van verschillende stijlen van muziek werd stilgestaan en voor het samenspel is het noodzakelijk één oog in de muziek en het andere oog op de dirigent gericht te houden.

In een ruim half uur durend concert liet de jeugd het resultaat van hun studie horen aan ouders en belangstellenden. Er werd Nederlandse, Amerikaanse en Engelse muziek gespeeld, met als hoogtepunt 'Land of hope and glory' van Edward Elgar. Morgenmiddag worden de studiedagen besloten met een concert van de overige 75 deelnemers.

Leeuwarder Courant van 21 oktober 1992

Keunstynstitút: geen nieuwe beroepsriteria

LEEUWARDEN - Het Frysk Keunstynstitút voelt niets voor een nieuwe discussie over de criteria voor de aankoopsubsidie beeldende kunst (ASK). Dat zou geheel voorbij gaan aan de moeilijke ontstaansgeschiedenis van die criteria, de inzet en verantwoordelijkheid van de beroepsorganisaties, de relaties met de andere provincies en de landelijke ontwikkelingen op dit gebied. Het bestuur van het Keunstynstitút schrijft dat aan Gedeputeerde Staten.

Aanleiding voor de brief zijn de uitlatingen van gedeputeerde Johanneke Liemburg in een artikel in de Leeuwarder Courant van 9 oktober, dat handelde over beeldend kunstenaar Joop Visser. Visser had geweigerd mee te werken aan het onderzoek naar de beroepsmatigheid van de in Friesland wonende beeldende kunstenaars door de Fryske Kultuerried. Liemburg verklaarde na een gesprek met Joop Visser dat de criteria voor de ASK op de helling moesten en dat GS de criteria niet erkennen.

Die uitlatingen verwonderen het bestuur. GS hebben de verantwoordelijkheid voor de beroepsriteria bij de Kultuerried (nu Keunstynstitút) gelegd en zich er sinds 1989 niet meer mee bezig gehouden. Daarom is het op zijn minst vreemd te noemen dat GS - „sûnder oerlis mei ús en sûnder rekken te hâlden mei de meiferantwurdklikens fan alle de byldzjende keunstners yn dizze provinsje fertsjintwurdigjende organisaasjes” - hun beleid blijkbaar wijzigen na een gesprek met één kunstenaar. Bovendien vindt het bestuur het merkwaardig deze beleidswijziging uit de krant te moeten vernemen.

De nu gebruikte criteria werken sinds mei 1991 en zijn indertijd aan GS ter goedkeuring voorgelegd. „Amtlik is ús meidield dat jimme akkoart wienen en sûnt dy tiid wurket de regeling ta tefredenheid.” Het bestuur van het Keunstynstitút merkt op dat zijn beleid en aanpak dezelfde is als die in Drenthe, Gelderland, Groningen en Overijssel en wil graag van GS weten hoe het college denkt over het nut en de noodzaak van het op elkaar afstemmen van de beroepsriteria in Friesland en de andere provincies.

Rige Fryske cd's kommendeweis

LJOUWERT - Road Productions, in yn Ljouwert festige produksje- en distribúsjebedriuw foar cd's en kassettebandsjes, hat in sammel-cd útbrocht mei as titel 'Frysk Hit Festival 1'. Op de cd steane nûmers fan bekende Fryske artysten as Rients Gratama, Joop Veenstra, Irish Stew, Jaap Louwes, Douwe Heeringa, Piter Wilkens en Anneke Douma. Net te elitêr en net te folks neffens de produksjemaatskippij, mar der krekt tusken yn: middle of the road.

De maatskippij is mei it Frysk Keunstynstitút yn petear om njonken de eigen cd's in rige mei

spesjale Fryske skiifkes út te bringen. Ien dêrfan soe in sammel-cd wurde moatte mei wurk fan Tetman de Vries.

Leeuwarder Courant van 25 november 1992

Provinciale concertkalender amateurorkesten

LEEWARDEN - De Samenwerkende Muziekorganisaties in Friesland (SAMO) wil een provinciale concertkalender. Dat zegt desgevraagd SAMO-voorzitter D. Dam omdat dit weekeinde talrijke grote concerten op één avond worden gehouden.

Het bureau culturele zaken van het Frysk Kunstynstitút zou coördinerend willen optreden, aldus Dam. Dat de drie Friese topbrassbands morgenavond een concert geven, vindt Dam een bewijs dat het management van deze bands 'amateuristisch' is.

LC 25-11 '92

FD 02 10 '92

LC

Zaterdag 28 november 1992

LC CUI

Nieuw kunstinstituut moet klein en slagvaardig worden

LEEUWARDEN - Het Ynstitút foar de Keunsten moet een klein en slagvaardig instituut worden met vier aandachtsgebieden: amateuristische kunst, professionele kunst, kunstzinnige vorming en bemiddeling en activiteiten. Het instituut krijgt een budget van f 2,2 miljoen en zestien formatieplaatsen. Dat staat in het voorstel, dat een meerderheid van Gedeputeerde Staten volgende week woensdag voorlegt aan de statencommissie voor welzijnszaken. Een minderheid van het college vindt dat er binnen het nieuwe instituut te weinig ruimte overblijft voor kunstzinnige vorming.

Het nieuwe instituut moet de opvolger worden van het Frysk Keunstynstitút en de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland. De laatste instelling dreigde te verdwijnen, toen in het voorjaar bekend werd dat het rijk drastisch wil bezuinigen op het Integraal Structuur Plan. Om te voorkomen dat de taken van de SKVF hele-

maal verloren gaan, besloot het provinciaal bestuur beide instituten samen te voegen in een heel nieuw instituut. Wel moet de nieuwe instelling het met f 1 miljoen minder doen dat de beide voorgangers samen te besteden hadden.

Net als het huidige Frysk Keunstynstitút moet de nieuwe instelling zich meer op de amateu-

ristische dan op de professionele kunstbeoefening richten. Er komen twee formatieplaatsen beschikbaar voor het toneel, een voor de muziek en een halve voor de dans. Alleen de consultant voor de beeldende kunst zal, net als nu, vooral de beroepskunstenaars ten dienste staan. Verder komt er voor alle vier disciplines iemand beschikbaar voor bemiddeling en het organiseren van activiteiten.

Gedeputeerde staten stellen voor het geld en de verantwoordelijkheid voor het Frysk Festival met ingang van 1 januari 1996 over te hevelen naar het nieuwe instituut. Ook volhardt het college in het voorstel de f 270.000 die jaarlijks naar instellingen op het gebied van het amateurtoneel en de amateurmuziek gaat, over te hevelen naar het Ynstitút foar de Keunsten. Voor 1993 en 1994 is dat bedrag bestemd voor de stichtingen die dat bedrag tot dusver rechtstreeks van de provincie kregen overgemaakt. Daarna krijgt het instituut de vrijheid die gelden naar eigen idee aan 'activiteiten' te besteden.

Behalve een minderheid van Gedeputeerde Staten nemen ook de vertegenwoordigers van de SKVF in de voorbereidingsgroep van het nieuwe instituut een afwijkend standpunt in. Ze verzetten zich tegen het verdwijnen van negen formatieplaatsen op het gebied van de kunstzinnige vorming. Verder vindt de SKVF, dat er met een bedrag van f 775.000, 40 procent van het budget, veel te veel geld wordt uitgetrokken voor de apparaatskosten. In het voorstel van de SKVF wordt dat teruggebracht naar 25 procent.

'Voorstel in strijd met geest eerder besluit'

Statencommissie verdeeld over nieuw Keunstynstitút

LEEWARDEN – De statencommissie welzijnszaken is verdeeld over het meerderheids voorstel van het college van Gedeputeerde Staten over een nieuw op te richten Ystitút foar de Keunsten. De fracties van het CDA, GPV, RPF/SGP, GrienLinks en de FNP zijn tegen. De PvdA en D66 zijn voor. De VVD-fractie moet nog een definitieve beslissing nemen.

Volgens het meerderheidsvoorstel van het college van Gedeputeerde Staten moet per 1 januari van het volgende jaar de subsidie aan de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland (SKVF) en het Frysk Keunstynstitút worden beëindigd. De beide instellingen moeten volgend jaar fuseren en één budget delen, zodat er op de organisatiekosten kan worden bezuinigd. De provincie wil op beide instellingen ruim f 1 miljoen bezuinigen.

Volgens de kritische fracties heeft de meerderheid van het college geen rekening gehouden met een Statenbesluit van de afgelopen zomer. Daarin wordt gesteld dat de SKVF geen taken mag inleveren. "Oan de geast fan 'e beslútfoarming wurdt troch it útstel fan it kolleezje net foldien", aldus H. J. Buitenhuis van de RPF/SGP-fractie, die met zijn opmerking de gevoelens van de meerderheid van de commissie vertolkte.

Volgens de PvdA en D66 ontkomen de Staten niet aan een bezuiniging en daardoor een vermindering van de taken. "Besunigjen hâldt yn dat je taken ôfstjitte. Ik woe wol dat it net sa wie, mar wy kinne der gewoan net omhinne. De tsjinstimmers moatte dan mar oare alternativen oanjaan", aldus mevrouw A. van der Hoek van de PvdA.

De twee partijen staan daarmee op het standpunt van gedeputeerde mevrouw drs. J. Liemburg, die het meerderheidsstandpunt van het college vertolkt. Volgens Liemburg

Buitenhuis (RPF/SGP): 'Oan de geast fan 'e beslútfoarming wurdt net foldien'. (Foto: FD)

krijgt de SKVF evenveel geld als eerder dit jaar is besloten. De meerderheid van de commissie liet zich daardoor echter niet tevreden stellen. Zij vinden dat het om de taken gaat en niet om het geld.

Cruciaal

De VVD wilde zich gisteravond nog niet uitspreken over een eventuele keuze. Het standpunt van de liberalen is echter bij de komende statenvergadering van cruciaal belang. Als de VVD tegen het meerderheidsvoorstel stemt, is het van de baan; stemmen de liberalen voor, dan haalt het voorstel het met een verschil van één stem.

Zowel gedeputeerde mevrouw A. Brandenburg-Vogelzang (vertegenwoordiger van het minderheidsstandpunt) als gedeputeerde mevrouw Liemburg beloofden nog een keer rond de tafel te gaan zitten om alsnog voor de statenvergadering met een eensluidend standpunt te komen.

FD
03 12 '92

LC 17.12.1992

31

EMENT

Extra plaats kunstzinnige vorming in nieuw instituut

LEEWARDEN - Een tevreden directeur René Douma van de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland en een teleurgestelde adjunct-directeur Jaap Castelein van het Frysk Keunstynstitút verlieten gisteren aan het eind van de ochtend zij aan zij de publieke tribune van de statenzaal in het Leeuwarder provinciehuis. De tevredenheid en teleurstelling waren ingegeven door het besluit van de Staten het voorstel van Gedeputeerde Staten voor het nieuwe Ynstitút foar de Keunsten vrijwel zonder wijzigingen over te nemen. Een besluit waarin extra plaats is voor kunstzinnige vorming en minder voor bemiddeling in de stijl van het Frysk Keunstynstitút.

Twee weken geleden verdedigde de gedeputeerde Johanneke Liemburg in de commissie welzijn nog een voorstel waarin op het terrein van de bemiddeling en de activiteiten een zeer beperkte plaats was ingeruimd voor de kunstzinnige vorming. Collega gedeputeerde Akke Brandenburg nam een minderheidsstandpunt binnen het college in: ze eiste meer aandacht voor die kunstzinnige vorming. Hoewel Liemburg in de commissie verklaarde geenszins van plan te zijn haar voorstel aan een groot deel van de statencommissie aan te passen - „dan moatte jim mar sizze hoe't ik it Keunstynstitút in poat útdraaie moat” - waren er in het voorstel van gisteren op hefts drie formatieplaatsen op het terrein van de bemiddeling

gereserveerd voor de kunstzinnige vorming.

Alleen D66 probeerde daar met een motie nog verandering in aan te brengen. De motie, waarin werd voorgesteld de verdeling over de sectoren aan het nieuwe instituut over te laten, kreeg alleen de steun van de FNP. D66 was samen met Johannes Spyksma van de PvdA ook de enige die tegen het uiteindelijke voorstel voor het nieuwe kunstinstituut stemde.

Gedeputeerde Johanneke Liemburg ontkende lange tijd met grote stelligheid een nederlaag binnen het college te hebben geleden. Volgens haar zou het oorspronkelijke voorstel verkeerd begrepen zijn door de statenleden. Het nieuwe voorstel kwam, meen-

de ze, overeen met de oorspronkelijke bedoelingen. Henk Buitenhuis van de SGP/RPF noemde de reactie van de gedeputeerde „te kinderachtig voor woorden”. De reacties van de staten en van het Frysk Keunstynstitút, dat in een brief tegen het nieuwe voorstel protesteerde, spraken volgens hem boekdelen.

Pas naar aanleiding van een opmerking van Pyt Jon Sikkema van Griem Links, dat de toon van de muziek van gedeputeerde Liemburg hem niet beviel, gaf zij toe het nieuwe voorstel niet van harte verdedigd te hebben: „Ik bin net sa'n professionele toanielspieler, dat ik in foarstelling jaan kin dy't net yn oerienstimming is mei myn gemoedsstimming.”

Een ander verschil met het oorspronkelijke voorstel, was dat 'de oormerking' van de gelden voor een aantal kleine organisaties op het gebied van de amateuristische kunstbeoefening, na twee jaar geëvalueerd wordt. Het gaat om gelden die nu nog rechtstreeks van de provincie naar die organisaties gaan, maar straks via het nieuwe instituut. Op verzoek van FNP'er Roel Falkena wordt in de opdracht aan het kunstinstituut nog opgenomen dat het zich bij zijn werk bewust moet zijn van de tweetaligheid in Friesland.

LC

Donderdag 3 december 1992

LC CU

Nog geen duidelijkheid over toekomst Ynstitút Keunsten

LEEWARDEN - De vergadering van de statencommissie welzijn heeft gisteravond geen duidelijkheid gebracht over het toekomstige Ynstitút foar de Keunsten. Oorzaak is het minderheidsstandpunt dat gedeputeerde Akke Brandenburg inneemt over de taken van het instituut. Zij wil dat het nieuwe orgaan meer aandacht besteedt aan kunstzinnige vorming dan in het meerderheidsvoorstel van GS is vastgelegd. Het CDA, de kleine christelijke partijen, de FNP en Grien Links lijken haar daarin te steunen, de PvdA en D66 stemmen in met het meerderheidsstandpunt van GS. Daar neigt ook de VVD toe, zij het onder voorbehoud.

Het Ynstitút foar de Keunsten moet de opvolger worden van het Frysk Keunstynstitút en de Stichting Kunstzinnige Vorming Friesland (SKVF). De samenvoeging is een gevolg van de bezuinigingen uit Den Haag op het Integraal Structuur Plan. GS kondigden in het voorjaar in eerste instantie aan de SKVF als reactie daarop te willen opheffen - de instelling bestaat bij de gratie van het ISP - maar werd op 27 mei teruggefloten door de Staten. Er werd een stuurgroep in het leven geroepen om de beide oude instellingen op te doeken. Het nieuwe Ynstitút foar de Keunsten moet voor een bedrag van f 2,2 miljoen - f 1 miljoen minder dan de beide voorgangers samen - de taken van het Keunstynstitút en de SKVF overnemen.

De kritiek op het meerderheidsvoorstel van GS richt zich op drie

zaken. Er blijft te weinig over van de kunstzinnige vorming in het onderwijs, de overheadkosten kunnen lager en het geld dat het instituut straks krijgt ten behoeve van een aantal organisaties voor de amateuristische kunstbeoefening moet van 'een oormerk' worden voorzien. Piet de Jager van het CDA vond het voorstel zo erg in strijd met het amendement van 27 mei, dat hij meende dat zijn politieke betrouwbaarheid in het geding was als hij met het meerderheidsvoorstel in zou stemmen.

Gedeputeerde Johanneke Liemburg meent, dat haar voorstel wel degelijk 'yn 'e geast fan it amendemint fan 27 maaie' is. De langdurige begeleiding van het onderwyzend personeel door consultants vervalt weliswaar, maar doordat het accent komt te liggen op projecten als die met het Frysk

Orkest en het NNO van de afgelopen jaren, wordt wel degelijk gewerkt aan de doelstelling kinderen in contact te brengen met kunst. Ze beloofde de commissie haar de berekening toe te zenden, waaruit moet blijken, dat de beloofde f 600.000 wel degelijk naar de kunstzinnige vorming gaat. Verder rekende ze voor, dat niet 40 procent van het budget van het instituut aan overheadskosten opgaat, maar slechts 23,7 procent.

Verschillende partijen drongen er bij Gedeputeerde Staten op aan voor de Statenvergadering van 16 december alsnog met een gezamenlijk voorstel te komen. Liemburg zei te betwijfelen of dat zal lukken, hoe dicht de standpunten ook bij elkaar liggen. Ze beschuldigde de vertegenwoordigers van de SKVF in de stuurgroep ervan alleen maar naar het belang van de eigen taken te kijken en daarmee de start van het nieuwe instituut te bemoeilijken. Vasthouden aan de die taken kan volgens haar alleen als er gesneden wordt in de andere werkzaamheden van het nieuwe instituut. „Salang ik net wit wêr't dat jild weikomme moat, komme wy net tichter by elkoar. Wêr moat it aksint lizze? Moat it Keunstynstitút in poat útdraaid wurde of net?” Ze zei dan ook niet van plan te zijn haar voorstel in te trekken.

LEEWARDEN - Op de val-
reep is dit jaar nog een nieuw
nummer verschenen van de
kunstuitgave 'Praktikabel'. Zes
kunstenaars hebben een bijdrage
geleverd aan dit 'podium per
post'. De Leeuwarder uitgave
heeft inmiddels een stevige basis
gekregen, want sinds de presen-
tatie van het nulnummer op 1 juli
hebben zich driehonderd 'abon-
nees gemeld. Naast particulieren
zijn dat kunstenaars, architecten,
musea en kunstinstellingen uit
het hele land.

Het nieuwe nummer bestaat uit
een kartonnen doos, gevuld met
zes plastic bakjes. Zes personen
kregen de opdracht een van de
bakjes te vullen in een oplage van
driehonderd exemplaren. Bij het
bepalen van de inhoud was ieder
geheel vrij. De opdrachten zijn
gegeven aan vier kunstenaars
(Ada Dispa uit Arnhem, Gerlof
Hammersma uit Leeuwarden, John

Körmeling uit Eindhoven en
Gerrit de Wilde uit Makkum),
aan de Leeuwarder architect
Bauke Tuinstra en de schrijver
Arjen Duinker uit Delft.

Het meest opvallend is de bij-
drage van Hammersma, getiteld
'Duizendjarige eieren'. Die is ont-
leend aan een Chinees recept,
waarbij hardgekookte eieren in
de grond moeten worden begra-

ven, overgoten met sterke thee.
Na enkele maanden moet je
komen kijken of de eieren zwart
zijn, want eerst dan zijn ze
geschikt om te worden gegeten.
"Of de eieren in de door ons
gepresenteerde vorm ook eetbaar
zijn, laten wij geheel over aan het
gezonde verstand van de consu-
ment," merkt de kunstenaar er
bij op.

Tweede nummer 'Praktikabel' uitgekomen

Het ligt in de bedoeling dat
Praktikabel voortaan drie keer
per jaar verschijnt. Het is geen
tijdschrift in de traditionele zin
van het woord, maar een perio-
dieke bundeling van individuele
kunstuitingen. Het wil niet zozeer
over kunst gaan, maar vooral
kunst zijn.

Praktikabel is een gezamenlijk
initiatief van zes personen: Mar-
garetha Cats, Kees 't Hart, Hans
Heijdeema, Allaard Hidding,
Gerard Groenewoud en Huub
Mous.

Leeuwarder Courant van 30 december 1992

Frysk Keunstynstitút fersmyt plan foar nije opset

LJOUWERT - It Frysk Keun-
stynstitút fersmyt it plan foar it
Ynstitút foar de Keunsten sa't dat
moarn yn de gearkomste fan de
Steaten oan 'e oarder komt. It nije
plan giet neffens it bestjoer fan it
Keunstynstitút net út fan de ear-
der ôfpraten lykweardige ynset
fan middels fan de oanbelangen-
de ynstituten, it Keunstynstitút en
de Stichting Kunstzinnige Vor-

ming Friesland, en meitsje in ein
oan de brede grûnslach foar it nije
ynstitút.

As de Steaten moarn de útstel-
len oernimme, dan betsjut soks de
ein fan barrens lykas it Frysk Fes-
tival, de Fryskafette, de iepen tea-
terdei en de Wike fan de Keunst
en komme de partikulieren en
ferienings dy't no holpen wurde

mei it opsetten fan har kulturele
programma's foar de winige doar,
sa is it betinken fan it Keunstynsti-
tút.

It bestjoer skriuwt: "It plan om
trije fan de fjouwer foar dit doel
mei beskikbere arbeidsplakken,
allinne te brûken foar de bemid-
deling op it mêd fan de keunstin-
nige foarming rjochting ûnderwi-

is, docht raar ûnderstek oan de
fetlike organisatoaryske mooglik-
heden."

It bestjoer fan it Frysk Keun-
stynstitút freget him fierder ôf wat
de takomstige beliedsfrijens noch
ynhâldt no't de Steaten drugje
opset en ynrjochting fan de nije
organisaasje oant yn detail fest te
lizzen.

It **Frysk Keunstynstitút** is de sintrale stipe-organisaasje op it mêd fan de keunst yn Fryslân: byldzjende keunsten, poadiumkeunsten, en algemien kulturele aktiviteiten. It wurk bestiet û.m. út:

Opsetten en fersoargjen fan in breed kursusoanbod.

Helpen by de opset en organisaasje fan útstallings, workshops en festivals.

Dokumintaasje fan, foarljochting oer en bemiddeling by it wurk fan Fryske keunstners, theatergroepen en muzykensembles.

Administrative en ynhâldlike tsjinstferliening.

Het Frysk Keunstynstitút is de centrale steunfunctie-organisatie op het terrein van de kunsten in Friesland: beeldende kunsten, podiumkunsten, en algemeen culturele activiteiten.

Het werk bestaat o.a. uit:

Opzet en verzorgen van een breed cursusaanbod.

Hulp bij de opzet en organisatie van tentoonstellingen, workshops en festivals.

Documentatie van, voorlichting over en bemiddeling bij het werk van Friese kunstenaars, theatergroepen en muziekensembles.

Administratieve en inhoudelijke dienstverlening.

Grutte Tsjerkestrjitte 41
Postbus 805, 8901 BP, Ljouwert/Leeuwarden
tel (058) 134 615, fax 134 685